

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej Enea
za rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2017 r.**

Poznań, 22 marca 2018 r.

Indeks do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	5
Skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów.....	7
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	8
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	10
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	11
1. Informacje ogólne	11
1.1. Informacje ogólne dotyczące Enea S.A. i Grupy Kapitałowej Enea	11
1.2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej	12
2. Oświadczenie zgodności.....	13
3. Ważne oszacowania i założenia	14
4. Skład Grupy Kapitałowej – wykaz jednostek zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych	16
5. Informacje dotyczące segmentów działalności	18
6. Testy na utratę wartości aktywów trwałych	23
7. Rzeczowe aktywa trwałe	26
8. Użytkowanie wieczyste gruntów.....	28
9. Wartości niematerialne	29
10. Wartość firmy	31
11. Nieruchomości inwestycyjne.....	31
12. Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współkontrolowane	32
12.1. Nabywanie akcji ENGIE Energia Polska S.A. (obecnie Enea Elektrownia Połaniec S.A.).....	34
12.2. Nabywanie akcji Polimex-Mostostal S.A.	35
12.3. Realizacja Umowy Inwestycyjnej z Energa S.A. i Elektrownia Ostrołęka S.A. w sprawie budowy i eksploatacji bloku energetycznego w Elektrowni Ostrołęka S.A.....	36
12.4. Dokapitalizowanie Polskiej Grupy Górniczej S.A.	38
13. Udziały niekontrolujące	40
14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.....	42
15. Aktywa finansowe	42
16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	42
17. Ograniczenia w dysponowaniu i zabezpieczenia ustanowione na aktywach Grupy oraz inne zabezpieczenia.....	44
18. Prawa do emisji CO ₂	46
19. Zapasy.....	46
20. Świadczenia pochodzenia energii	47
21. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	47
22. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.....	48
23. Kapitał własny.....	48
24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	50
25. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	50
26. Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji, opłat przyłączeniowych oraz pozostałe	55
27. Instrumenty finansowe.....	55
27.1. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	55
27.2. Ryzyko kredytowe.....	56
27.3. Ryzyko utraty płynności finansowej	58
27.4. Ryzyko towarowe.....	61
27.5. Ryzyko walutowe	62
27.6. Ryzyko stóp procentowych.....	64
27.7. Zarządzanie źródłami finansowania.....	67
27.8. Wartość godziwa	67
28. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	69
29. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.....	69
30. Odroczony podatek dochodowy	69
31. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	72
32. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	78
33. Przychody ze sprzedaży netto	81
34. Koszty według rodzaju.....	81
35. Koszty świadczeń pracowniczych	82
36. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	83

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

37.	Przychody finansowe	84
38.	Koszty finansowe	84
39.	Podatek dochodowy	84
40.	Dywidenda	85
41.	Zysk na akcję	85
42.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	86
43.	Umowy koncesyjne na świadczenie usług publicznych	87
44.	Przyszłe płatności tytułem korzystania z nabytego odpłatnie i nieodpłatnie prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego	89
45.	Przyszłe zobowiązania wynikające z kontraktów zawartych na koniec okresu sprawozdawczego	89
46.	Zatrudnienie	90
47.	Zobowiązania warunkowe oraz postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	90
47.1.	Poręczenia i gwarancje	90
47.2.	Postępowania toczące się przed sądami powszechnymi	91
47.3.	Postępowania arbitrażowe	91
47.4.	Pozostałe postępowania sądowe	92
47.5.	Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Grupę	93
47.6.	Sprawy dotyczące niezbilansowania za 2012 r.	93
47.7.	Spór dotyczący cen na świadectwa pochodzenia energii OZE oraz wypowiedziane umowy na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł	94
48.	Udział w programie budowy elektrowni atomowej	95
49.	Umowa nabycia spółki Eco-Power Sp. z o.o.	97
50.	Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	97
50.1.	Podstawa sporządzenia	97
50.2.	Zasady konsolidacji	97
50.3.	Połączenia / nabycia jednostek gospodarczych	99
50.4.	Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	99
50.5.	Rzeczowe aktywa trwałe	99
50.6.	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	101
50.7.	Wartości niematerialne	101
50.8.	Koszty prac badawczych i rozwojowych	102
50.9.	Koszty finansowania zewnętrznego	103
50.10.	Leasing	103
50.11.	Utrata wartości aktywów	104
50.12.	Nieruchomości inwestycyjne	104
50.13.	Aktywa finansowe	105
50.14.	Prawa do emisji CO ₂	109
50.15.	Zapasy	110
50.16.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	112
50.17.	Kapitał podstawowy	112
50.18.	Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	113
50.19.	Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)	113
50.20.	Świadczenia pracownicze	113
50.21.	Rezerwy	115
50.22.	Ujmowanie przychodów	117
50.23.	Nieodpłatnie otrzymane aktywa i dotacje	118
50.24.	Opłaty przyłączeniowe	118
50.25.	Wypłata dywidend	118
50.26.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	118
50.27.	Stanowisko odnośnie nowych standardów i interpretacji MSSF	119

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i zostały zaakceptowane przez Zarząd Enea S.A.

Członkowie Zarządu

Prezes Zarządu **Mirostaw Kowalik**

Członek Zarządu **Piotr Adamczak**

Członek Zarządu **Piotr Olejniczak**

Członek Zarządu **Zbigniew Piętko**

Poznań, 22 marca 2018 r.

Sporządził: Robert Kiereta

Kierownik Biura Sprawozdawczości Skonsolidowanej

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	Na dzień	
		31.12.2017	31.12.2016
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	7	20 416 867	18 382 498
Użytkowanie wieczyste gruntów	8	105 571	74 899
Wartości niematerialne	9	418 248	370 638
Nieruchomości inwestycyjne	11	26 981	28 020
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współkontrolowane	12	355 152	2 518
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30	501 945	403 257
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	15, 48	40 698	42 482
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	22	33 364	112
Instrumenty pochodne	25	29 553	40 267
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	16	30 729	30 690
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń		121 806	111 218
		22 080 914	19 486 599
Aktywa obrotowe			
Prawa do emisji CO2	18	595 533	417 073
Zapasy	19	846 187	448 941
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	16	1 903 568	1 824 488
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		149 859	9 541
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	15	478	478
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	22	49 329	4 852
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	2 687 126	2 340 217
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	14	-	4 330
		6 232 080	5 049 920
Aktywa razem		28 312 994	24 536 519

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	Na dzień	
		31.12.2017	31.12.2016
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej			
Kapitał zakładowy		588 018	588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną		3 632 464	3 632 464
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych		741	744
Pozostałe kapitały		(27 101)	(25 652)
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających		25 967	33 826
Zyski zatrzymane		8 858 130	7 946 612
		13 078 219	12 176 012
Udziały niekontrolujące	13	921 450	835 717
Kapitał własny	23	13 999 669	13 011 729
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	25	7 720 091	6 275 644
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	24	57 579	48 373
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	28	1 651	2 997
Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji, opłat przyłączeniowych oraz pozostałe	26	645 443	660 032
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30	245 240	191 798
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	31	739 946	792 156
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	29	9 875	269
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	32	643 187	635 488
		10 063 012	8 606 757
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	25	539 429	448 902
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	24	2 051 385	1 141 600
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	28	1 942	2 141
Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji, opłat przyłączeniowych oraz pozostałe	26	92 422	84 150
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 797	32 071
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	31	437 943	416 937
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji		281	281
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	29	41 185	2 233
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	32	1 083 929	789 718
		4 250 313	2 918 033
Zobowiązania razem		14 313 325	11 524 790
Razem kapitał własny i zobowiązania		28 312 994	24 536 519

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów

		12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
	Nota		
Przychody ze sprzedaży		11 661 269	11 513 305
Podatek akcyzowy		(255 580)	(257 627)
Przychody ze sprzedaży netto	33	11 405 689	11 255 678
Pozostałe przychody operacyjne	36	141 790	144 038
Amortyzacja	34	(1 194 540)	(1 110 350)
Koszty świadczeń pracowniczych	35	(1 470 644)	(1 490 752)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	34	(1 728 771)	(1 361 884)
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	34	(3 169 673)	(4 074 797)
Usługi przesyłowe	34	(1 057 151)	(860 991)
Inne usługi obce	34	(815 743)	(664 644)
Podatki i opłaty	34	(376 542)	(326 537)
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych		(23 530)	(30 662)
Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	6	(1 284)	(98 160)
Pozostałe koszty operacyjne	36	(221 871)	(261 625)
Zysk operacyjny		1 487 730	1 119 314
Koszty finansowe	38	(170 689)	(127 010)
Przychody finansowe	37	139 718	76 350
Przychody z tytułu dywidend		526	148
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych		9 282	-
Zysk przed opodatkowaniem		1 466 567	1 068 802
Podatek dochodowy	39	(301 676)	(219 889)
Zysk netto okresu sprawozdawczego		1 164 891	848 913
Inne całkowite dochody			
Podlegające przeklasyfikowaniu do zysków lub strat:			
- wycena instrumentów zabezpieczających		(9 703)	36 847
- pozostałe		(3)	(70)
- podatek dochodowy		1 844	(7 001)
Niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysków lub strat:			
- przeszacowanie programu określonych świadczeń		(55 096)	9 431
- podatek dochodowy		10 139	(1 793)
Inne całkowite dochody netto		(52 819)	37 414
Całkowity dochód za okres sprawozdawczy		1 112 072	886 327
Z tego zysk netto:			
przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		1 070 168	784 393
przypadający na udziały niekontrolujące		94 723	64 520
Z tego całkowity dochód:			
przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		1 025 582	823 949
przypadający na udziały niekontrolujące		86 490	62 378
Zysk netto przypisany do akcjonariuszy Jednostki Dominującej		1 070 168	784 393
Średnioważona liczba akcji zwykłych		441 442 578	441 442 578
Zysk netto na akcję (w zł na jedną akcję)	41	2,42	1,78
Zysk rozdroniony na akcję (w zł na jedną akcję)		2,42	1,78

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym:****(a) Rok 2017**

Nota	Kapitał zakładowy (wartość nominalna)	Przeszacowanie kapitału zakładowego	Kapitał zakładowy razem	Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	Pozostałe kapitały	Kapitał rezerwowowy z wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane	Kapitał przypadający na udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
Stan na 01.01.2017	441 443	146 575	588 018	3 632 464	744	(25 652)	33 826	7 946 612	835 717	13 011 729
Zysk netto okresu sprawozdawczego								1 070 168	94 723	1 164 891
Inne całkowite dochody netto					(3)		(7 859)	(36 724)	(8 233)	(52 819)
Całkowite dochody netto rozpoznane w okresie					(3)		(7 859)	1 033 444	86 490	1 112 072
Wykup udziałów niekontrolujących w spółkach zależnych						(1 449)			(301)	(1 750)
Dywidendy	40							(121 926)	(456)	(122 382)
Stan na 31.12.2017	441 443	146 575	588 018	3 632 464	741	(27 101)	25 967	8 858 130	921 450	13 999 669

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***(b) Rok 2016**

Nota	Kapitał zakładowy (wartość nominalna)	Przeszacowanie kapitału zakładowego	Kapitał zakładowy razem	Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	Pozostałe kapitały	Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane	Kapitał przypadający na udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
Stan na 01.01.2016	441 443	146 575	588 018	3 632 464	814	(45 883)	3 980	7 158 352	784 858	12 122 603
Zysk netto okresu sprawozdawczego								784 393	64 520	848 913
Inne całkowite dochody netto					(70)		29 846	9 780	(2 142)	37 414
Całkowite dochody netto rozpoznane w okresie					(70)		29 846	794 173	62 378	886 327
Wykup udziałów niekontrolujących w spółkach zależnych						20 231			(11 519)	8 712
Inne								(5 913)		(5 913)
Stan na 31.12.2016	441 443	146 575	588 018	3 632 464	744	(25 652)	33 826	7 946 612	835 717	13 011 729

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	12 miesięcy zakończonych	12 miesięcy zakończonych
	31.12.2017	31.12.2016
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk netto okresu sprawozdawczego	1 164 891	848 913
Korekty:		
Podatek dochodowy w zyskach i stratach	39 301 676	219 889
Amortyzacja	34 1 194 540	1 110 350
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	23 530	30 662
Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	6 1 284	98 160
Zysk z tytułu okazijnego nabycia	36 (11 953)	-
(Zysk) / strata na sprzedaży aktywów finansowych	(3 149)	1 941
Przychody z tytułu odsetek	(10 821)	(9 591)
Przychody z tytułu dywidend	(526)	(148)
Koszty z tytułu odsetek	84 257	84 144
Zysk z wyceny instrumentów finansowych	(29 171)	(7 370)
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych	(9 282)	-
Inne korekty	(1 588)	(24 766)
	1 538 797	1 503 271
Podatek dochodowy zapłacony	(372 170)	(270 365)
Zmiany kapitału obrotowego:		
Prawa do emisji CO ₂	(73 273)	(99 228)
Zapasy	(178 679)	202 145
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	(12 919)	(186 484)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	483 178	190 495
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	(119 934)	4 470
Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji, opłat przyłączeniowych oraz pozostałe	(7 836)	(14 375)
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i związane z nimi zobowiązania	-	(636)
Pozostałe rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia	157 589	246 239
	248 126	342 626
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 579 644	2 424 445
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Nabycie rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych	(2 057 979)	(2 688 358)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych	1 779	6 143
Nabycie aktywów finansowych	(19 443)	(18 500)
Wpływ ze zbycia aktywów finansowych	4 226	216 689
Nabycie jednostek zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych skorygowane o nabyte środki pieniężne	(1 415 230)	(10 187)
Zbycie jednostek zależnych i stowarzyszonych	-	11 600
Dywidendy otrzymane	526	148
Wypływy z tytułu gromadzenia środków pieniężnych na rachunku bankowym Funduszu Likwidacji Kopalń	(10 588)	(20 346)
Odsetki otrzymane	10 519	11 720
Inne wpływy z działalności inwestycyjnej	3 265	511
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(3 482 925)	(2 490 580)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Otrzymane kredyty i pożyczki	781 602	124 888
Emisja obligacji	1 199 000	750 000
Spłata kredytów i pożyczek	(80 237)	(13 329)
Wykup obligacji	(340 000)	(100 000)
Dywidendy wypłacone	(122 382)	(1 053)
Wydatki związane z płatnością zobowiązań leasingu finansowego	(2 235)	(1 463)
Wydatki związane z przyszłymi emisjami obligacji	(1 023)	(4 536)
Odsetki zapłacone	(178 568)	(151 295)
Inne wydatki z działalności finansowej	(5 967)	(18 954)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	1 250 190	584 258
Przepływy pieniężne netto razem	346 909	518 123
Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego	21 2 340 217	1 822 094
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	21 2 687 126	2 340 217

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

1.1. Informacje ogólne dotyczące Enea S.A. i Grupy Kapitałowej Enea

Nazwa (firma):	Enea Spółka Akcyjna
Forma prawna:	spółka akcyjna
Kraj siedziby:	Rzeczpospolita Polska
Siedziba:	Poznań
Adres:	ul. Górecka 1, 60-201 Poznań
KRS:	0000012483
Numer telefonu:	(+48 61) 884 55 44
Numer faksu:	(+48 61) 884 59 59
E-mail:	enea@enea.pl
Strona internetowa:	www.enea.pl
Numer klasyfikacji statystycznej (REGON):	630139960
Numer klasyfikacji podatkowej (NIP):	777-00-20-640

Głównym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej Enea („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) jest:

- produkcja energii elektrycznej i ciepłej (Enea Wytwarzanie Sp. z o.o., Enea Elektrownia Połaniec S.A., Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach, Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o., Enea Ciepło Sp. z o.o.);
- obrót energią elektryczną (Enea S.A., Enea Trading Sp. z o.o.);
- dystrybucja energii elektrycznej (Enea Operator Sp. z o.o.);
- dystrybucja ciepła (Enea Wytwarzanie Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach, Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o., Enea Ciepło Sp. z o.o.);
- górnictwo i wzbogacanie węgla kamiennego (Grupa Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.).

Na 31 grudnia 2017 r. struktura akcjonariuszy Jednostki Dominującej przedstawia się następująco: Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej posiada 51,50% akcji, PZU TFI 9,96% i pozostali akcjonariusze 38,54%.

Na 31 grudnia 2017 roku statutowy kapitał zakładowy Enea S.A. był równy 441 443 tys. zł (588 018 tys. zł po przekształceniu na MSSF UE z uwzględnieniem hiperinflacji i innych korekt) i dzielił się na 441 442 578 akcji.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Na 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa składała się z jednostki dominującej Enea S.A. („Spółka”, „Jednostka Dominująca”), 13 spółek zależnych, 10 spółek pośrednio zależnych, 1 spółki stowarzyszonej oraz 4 spółek współkontrolowanych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

1.2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej**Zarząd**

	31.12.2017	31.12.2016
Prezes Zarządu	Mirostaw Kowalik	Mirostaw Kowalik
Członek Zarządu ds. Finansowych	Piotr Olejniczak	Mikołaj Franzkowiak
Członek Zarządu ds. Handlowych	Piotr Adamczak	Piotr Adamczak
Członek Zarządu ds. Korporacyjnych	Zbigniew Piętko	Wiesław Piosik

24 sierpnia 2017 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwały w przedmiocie odwołania ze składu Zarządu Spółki Pana Wiesława Piosika - Członka Zarządu ds. Korporacyjnych i Pana Mikołaja Franzkowiaka - Członka Zarządu ds. Finansowych. Równocześnie Rada Nadzorcza Spółki delegowała z tym samym dniem Członka Rady Nadzorczej Pana Rafała Szymańskiego do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu ds. Korporacyjnych Enea S.A. na okres nieprzekraczający trzech miesięcy do czasu powołania nowego Członka Zarządu ds. Korporacyjnych Enea S.A.

22 września 2017 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu ze skutkiem od dnia 1 października 2017 r. Pana Piotra Olejniczaka na stanowisko Członka Zarządu ds. Finansowych.

29 września 2017 r. wpłynęło do Spółki oświadczenie Pana Rafała Szymańskiego delegowanego przez Radę Nadzorczą Spółki do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu ds. Korporacyjnych Enea S.A. w sprawie rezygnacji z delegowania do wykonywania ww. czynności ze skutkiem na dzień 1 października 2017 r.

5 października 2017 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu ze skutkiem od dnia 10 października 2017 r. Pana Zbigniewa Piętki na stanowisko Członka Zarządu ds. Korporacyjnych.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***Rada Nadzorcza**

	31.12.2017	31.12.2016
Przewodniczący Rady Nadzorczej	Stanisław Hebda	Małgorzata Niezgoda
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	Piotr Kossak	Piotr Kossak
Sekretarz Rady Nadzorczej	Rafał Szymański	Rafał Szymański
Członek Rady Nadzorczej	Rafał Bargiel	Rafał Bargiel
Członek Rady Nadzorczej	Piotr Mirkowski	Piotr Mirkowski
Członek Rady Nadzorczej	Stawomir Brzeziński	Stawomir Brzeziński
Członek Rady Nadzorczej	Wojciech Klimowicz	Wojciech Klimowicz
Członek Rady Nadzorczej	Tadeusz Mikłosz	Tadeusz Mikłosz
Członek Rady Nadzorczej	Roman Stryjski	Roman Stryjski
Członek Rady Nadzorczej	Paweł Skopiński	Paweł Skopiński

24 sierpnia 2017 r. Rada Nadzorcza Spółki delegowała Członka Rady Nadzorczej Pana Rafała Szymańskiego do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu ds. Korporacyjnych Enea S.A. na okres nieprzekraczający trzech miesięcy do czasu powołania nowego Członka Zarządu ds. Korporacyjnych Enea S.A.

29 września 2017 r. wpłynęło do Spółki oświadczenie Pana Rafała Szymańskiego delegowanego przez Radę Nadzorczą Spółki do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu ds. Korporacyjnych Enea S.A. w sprawie rezygnacji z delegowania do wykonywania ww. czynności ze skutkiem na dzień 1 października 2017 r.

27 grudnia 2017 r. do Spółki wpłynęła rezygnacja Pani Małgorzaty Niezgody z funkcji Członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na dzień 27 grudnia 2017 r.

28 grudnia 2017 r. NWZ Enea S.A. powołało w skład Rady Nadzorczej nowego Członka Rady Nadzorczej w osobie Pana Stanisława Hebda, któremu powierzono funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

13 marca 2018 r. do Spółki wpłynęła rezygnacja Pana Pawła Skopińskiego z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej Enea S.A.

2. Oświadczenie zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”) i zostało zaakceptowane przez Zarząd Enea S.A.

Zarząd Jednostki Dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę co do zastosowania standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Enea zgodnie z MSSF UE na dzień 31 grudnia 2017 r. Przedstawione zestawienia i objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe podlegało badaniu przez biegłego rewidenta.

3. Ważne oszacowania i założenia

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu przyjęcia pewnych założeń i dokonania szacunków, które wpływają na przyjęte zasady rachunkowości oraz na wielkości wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz w notach do tego sprawozdania finansowego. Założenia i szacunki oparte są na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących i przyszłych zdarzeń i działań. Rzeczywiste wyniki mogą się jednak różnić od przewidywanych. Podstawowe obszary, w których szacunki Zarządu mają istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe to:

- **świadczenia pracownicze w trakcie i po okresie zatrudnienia** – przyjęto wycenę rezerw na świadczenia pracownicze sporządzoną poprzez określenie salda zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego z tytułu przewidywanych przyszłych wypłat świadczeń, obliczoną w sposób aktuarialny; stopa dyskontowa oraz tempo długookresowego wzrostu wynagrodzeń mają wpływ na dokonany szacunek (nota 31),
- **okresy amortyzacji rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych** - wysokość odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych. Okresy ekonomicznego użytkowania są weryfikowane przynajmniej raz w ciągu roku obrotowego. Stosowane okresy amortyzacji zostały przedstawione w notach 50.5, 50.6, 50.7 i 50.12 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego,
- **odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe** – wysokość odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością księgową, a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według oryginalnej efektywnej stopy procentowej; zmiana wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych spowoduje zmianę oszacowania wielkości odpisów aktualizujących należności (nota 16),
- **niezafakturowane przychody ze sprzedaży na koniec okresu obrotowego** – oszacowanie wielkości sprzedaży energii nierozliczonej odbywa się na podstawie szacowanego zużycia energii elektrycznej w okresie od dnia ostatniego odczytu rozliczeniowego do końca okresu obrotowego (nota 16),
- **odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości** – szacowanie obejmuje potencjalną wypłatę odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu i czynszu dzierżawnego (nota 32, 47.5),
- **rezerwa na rekultywację składowiska** – Grupa po zapełnieniu lub zamknięciu składowiska żużla i popiołu ma obowiązek dokonania rekultywacji terenu. Ze względu na fakt, iż Grupa posiada duże, niezapełnione obszary składowiska przewidywany termin rekultywacji będzie miał miejsce w 2060 r. w Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. oraz w 2043 r. w Enea Elektrownia Połaniec S.A. Przyszłe oszacowane koszty rekultywacji składowiska zostały zdyskontowane do wartości bieżącej na dzień 31 grudnia 2017 r. przy użyciu stopy dyskontowej 3,26 % (nota 32),
- **wartość odzyskiwalna rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych** – testy na utratę wartości ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne przeprowadzane są w oparciu o szereg założeń, których część jest poza kontrolą Grupy. Znaczące zmiany tych założeń mają wpływ na wyniki testów na utratę wartości i w konsekwencji na sytuację finansową oraz wyniki finansowe Grupy (nota 6),
- **rezerwa na zakup praw do emisji CO₂** – osądy obejmują założenie co do przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ należnych Grupie za 2017 r. (nota 32),

- **oszacowanie okresu żywotności kopalni oraz zasobów węgla** – okres żywotności kopalni (LWB) szacuje się w oparciu o posiadane zasoby operatywne węgla objęte koncesją oraz szacowane zdolności produkcyjne, na rok 2051. Faktyczny termin likwidacji kopalni może różnić się od szacowanego przez Grupę. Wynika to z uwzględnienia w wyliczeniu szacowanego okresu żywotności kopalni wyłącznie zasobów operacyjnych węgla dostępnych na dzień sprawozdawczy. Spadek popytu na węgiel Grupy może powodować obniżenie wydobywania poniżej zdolności produkcyjnych co wpłynie na wydłużenie okresu żywotności kopalni. 17 listopada 2017 r. Grupa otrzymała koncesję na wydobywanie na obszar „Ostrów” o zasobach operacyjnych szacowanych na poziomie około 186 mln ton węgla. Otrzymanie tej koncesji stanowi podstawowy element planu podwojenia zasobów operacyjnych i oznacza ono przedłużenie okresu żywotności kopalni docelowo do około 50 lat (co będzie wiązało się z poniesieniem istotnych nakładów na budowę nowej infrastruktury m.in. budowy nowego szybu).
Grupa prowadzi również starania, aby w perspektywie następnych lat powiększyć obszar wydobywania poprzez przyłączenie złóż „Orzechów” (na chwilę obecną Grupa posiada koncesję na rozpoznanie dla złoża „Orzechów”). Jednocześnie Grupa nie zaprzestaje starań zmierzających do uzyskania koncesji wydobywczej dla złoża K-6, K-7,
- **oszacowanie rezerwy na koszty likwidacji zakładu górniczego** – Grupa tworzy rezerwę na koszty likwidacji zakładu górniczego, do których jest zobligowana istniejącymi przepisami prawa. Główne założenia wykorzystywane przy ustalaniu kosztów z tytułu likwidacji zakładu górniczego zawierają założenia odnośnie okresu żywotności kopalni, przewidywanej inflacji oraz długoterminowych stóp dyskontowych. Wszelkie zmiany tych założeń wpływają na wartość księgową rezerwy (nota 32),
- **rezerwa na różnicę z oszacowania wartości udziałów spółki Eco-Power Sp. z o.o.** – Grupa dokonała oszacowania wartości udziałów spółki Eco-Power Sp. z o.o. oraz utworzyła rezerwę na różnicę pomiędzy ceną uwzględniającą kwotę bazową, która wynosi 286 500 000,00 zł a wartością oszacowaną w modelu Enea S.A. (nota 49),
- **rezerwa na roszczenia z tytułu rozwiązywanych umów na zakup praw majątkowych** – ujęcie wymaga dokonania najbardziej właściwego szacunku obejmującego potencjalną wypłatę odszkodowań z tytułu rozwiązania umów na zakup praw majątkowych (nota 47.7).

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

4. Skład Grupy Kapitałowej – wykaz jednostek zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych

	Nazwa i adres spółki		Udział Enea S.A. w całkowitej liczbie głosów w % 31.12.2017	Udział Enea S.A. w całkowitej liczbie głosów w % 31.12.2016
1.	Enea Operator Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	spółka zależna	100	100
2.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. Świerże Górne, gmina Kozienice, Kozienice 1	spółka zależna	100	100
3.	Enea Elektrownia Połaniec S.A. ⁶ Połaniec, ul. Zawada 26	spółka zależna	100	-
4.	Enea Oświetlenie Sp. z o.o. Szczecin, ul. Ku Stońcu 34	spółka zależna	100	100
5.	Enea Trading Sp. z o.o. Świerże Górne, gmina Kozienice, Kozienice 1	spółka zależna	100	100
6.	Enea Logistyka Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	spółka zależna	100	100
7.	Enea Serwis Sp. z o.o. Lipno, Gronówko 30	spółka zależna	100	100
8.	Enea Centrum Sp. z o.o. Poznań, ul. Górecka 1	spółka zależna	100	100
9.	Enea Pomiary Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	spółka zależna	100	100
10.	ENERGO-TOUR Sp. z o.o. w likwidacji Poznań, ul. Strzeszyńska 58	spółka zależna	100 ⁵	100 ⁵
11.	Enea Innovation Sp. z o.o. Warszawa, ul. Jana Pawła II 25	spółka zależna	100 ⁹	100
12.	Lubelski Węgiel BOGDANKA S. A. Bogdanka, Puchaczów	spółka zależna	65,99	65,99
13.	Annacond Enterprises Sp. z o.o. ¹⁵ Warszawa, ul. Jana Pawła II 25	spółka zależna	61	61
14.	Polimex – Mostostal S.A. Warszawa, al. Jana Pawła II 12	spółka stowarzyszona	16,48	-
15.	Polska Grupa Górnicza S.A. ¹³ Katowice, ul. Powstańców 30	spółka współkontrolowana	5,81 ⁸	-
16.	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. ¹² Ostrołęka, ul. Elektryczna 5	spółka współkontrolowana	23,79 ⁷	-
17.	Enea Bioenergia Sp. z o.o. Połaniec, ul. Zawada 26	spółka pośrednio zależna	100 ⁴	-
18.	Enea Ciepło Serwis Sp. z o.o. ¹¹ Białystok, ul. Starosielce 2/1	spółka pośrednio zależna	100 ¹	100 ¹
19.	Centralny System Wymiany Informacji Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	spółka współkontrolowana	20 ³	100 ³
20.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Oborniki, ul. Wybudowanie 56	spółka pośrednio zależna	99,93 ¹	99,93 ¹
21.	Enea Ciepło Sp. z o.o. ¹¹ Białystok, ul. Warszawska 27	spółka pośrednio zależna	91,14 ^{1,1a}	91,02 ¹
22.	Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o. Piła, ul. Kaczorska 20	spółka pośrednio zależna	71,11 ¹	71,11 ¹
23.	EkoTRANS Bogdanka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	spółka pośrednio zależna	65,99 ²	65,99 ²
24.	RG Bogdanka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	spółka pośrednio zależna	65,99 ²	65,99 ²
25.	MR Bogdanka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	spółka pośrednio zależna	65,99 ²	65,99 ²
26.	Łęczyńska Energetyka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	spółka pośrednio zależna	58,53 ²	58,53 ²
27.	ElectroMobility Poland S.A. Warszawa, ul. Mysia 2	spółka współkontrolowana	25 ¹⁴	25
28.	Enea Badanie i Rozwój Sp. z o.o. ¹⁰ Świerże Górne, al. Józefa Zielińskiego 1	spółka pośrednio zależna	100 ¹	-

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

¹ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.

^{1a} – 17 września 2015 r. Uchwałą nr 547/2015 Zarządu Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. uruchomiono projekt „Nabycie udziałów pracowniczych MPEC Sp. z o.o. w Białymstoku”. 17 listopada 2015 r. Uchwałą nr 661/2015 udzielono pełnomocnictw do zawierania umów przedwstępnych i przyrzeczonych. Możliwa do nabycia ilość udziałów to 75 tys. Zawieranie Umów Przedwstępnych przewidziano od dnia 7 grudnia 2015 roku do 27 stycznia 2016 roku. Umowy Przyręczone były zawierane po dniu 16 września 2016 roku. Do końca grudnia 2015 roku zawarto Umowy Przedwstępne Sprzedaży udziałów na łączną kwotę 747 tys. zł. W roku 2016 Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. nabyła 67 209 udziałów MPEC Sp. z o.o. w Białymstoku za kwotę 7 688 tys. zł i na koniec roku posiadała 91,02% udziału w kapitale zakładowym. W roku 2017 Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. nabyła 1 749 udziałów MPEC Sp. z o.o. w Białymstoku za kwotę 217 tys. zł i na 31 grudnia 2017 r. posiadała 91,14% udziału w kapitale zakładowym.

² – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce Lubelski Węgiel BOGDANKA S.A.

³ – spółka wspólnie kontrolowana Enea Operator Sp. z o.o., 30 czerwca 2017 r. Enea Operator Sp. z o.o. dokonała sprzedaży 16 udziałów po 2 500,00 każdy na łączną kwotę 40 tys. zł.

⁴ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce Enea Elektrownia Połaniec S.A. 16 marca 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników ENGIE Bioenergia Sp. z o.o. podjęła uchwałę o zmianie umowy spółki poprzez zmianę firmy na Enea Bioenergia Sp. z o.o. 26 kwietnia 2017 r. dokonano rejestracji w KRS zmienionej Umowy Spółki.

⁵ – 30 marca 2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki podjęło uchwałę w sprawie rozwiązania spółki po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, uchwała weszła w życie 1 kwietnia 2015 r. 5 listopada 2015 r. został złożony wniosek do KRS o wykreślenie spółki. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego trwają czynności proceduralne związane z wykreśleniem podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego.

⁶ – 10 kwietnia 2017 r. w KRS zmieniono nazwę spółki ENGIE Energia Polska S.A. na Enea Elektrownia Połaniec S.A.

⁷ – 1 lutego 2017 r. Enea S.A. zawarła z ENERGA S.A. umowę nabycia 24 980 926 akcji Elektrowni Ostrołęka obejmując tym samym 11,89% udziału w kapitale zakładowym spółki. 13 kwietnia 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Elektrownia Ostrołęka S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki w drodze subskrypcji prywatnej z kwoty 210 100 tys. zł do kwoty 229 100 tys. zł, tj. o kwotę 19 000 tys. zł poprzez emisję 19 000 000 nowych akcji serii D o wartości nominalnej 1 zł każda. Akcje zaofiarowane w drodze subskrypcji prywatnej zostały skierowane do Enea S.A. i ENERGA S.A. 27 kwietnia 2017 r. Enea S.A. podpisała z Elektrownią Ostrołęka S.A. umowę objęcia 9 500 000 akcji. Podwyższenie kapitału zarejestrowano w KRS 30 maja 2017 r. 27 czerwca 2017 r. Enea S.A. zawarła z ENERGA S.A. umowę nabycia 20 017 269 akcji Elektrowni Ostrołęka obejmując tym samym łącznie 23,79% udziału w kapitale zakładowym spółki.

⁸ – 3 kwietnia 2017 r. Enea S.A. objęła 1 500 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy i łącznej wartości 150 000 tys. zł w spółce Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. 14 czerwca Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 200 000 tys. zł, z kwoty 3 416 718 tys. zł do kwoty 3 616 718 tys. zł poprzez utworzenie 2 000 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. W wyniku przedmiotowego podwyższenia Enea S.A. objęła 600 000 udziałów o łącznej wartości nominalnej 60 000 tys. zł. Podwyższenie kapitału zarejestrowano w KRS 7 lipca 2017 r.

31 stycznia 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Polska Grupa Górnicza S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 300 000 tys. zł do kwoty 3 916 718 tys. zł poprzez emisję 3 000 000 nowych akcji w drodze subskrypcji prywatnej. Enea S.A. objęła 900 000 nowych akcji w drodze subskrypcji prywatnej o wartości nominalnej 100 zł każda i łącznej wartości nominalnej 90 000 tys. zł. Po rejestracji podwyższenia w KRS, Enea S.A. zwiększył swój udział w kapitale zakładowym do 7,66%.

⁹ – 2 sierpnia 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Enea Innovation Sp. z o.o. podjęło uchwałę nr 1 w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 300 tys. zł, to jest z kwoty 5 tys. zł do kwoty 305 tys. zł, poprzez utworzenie 3 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy.

31 stycznia 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Enea Innovation Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 3 500 tys. zł do kwoty 3 805 tys. zł poprzez utworzenie nowych 35 000 udziałów o wartości nominalnej 100,00 zł każdy. Podwyższenie kapitału nie zostało zarejestrowane w KRS.

¹⁰ – 4 sierpnia 2017 r. Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. i Enea S.A. zawiązały spółkę Enea Badanie i Rozwój Sp. z o.o. Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. objęła w spółce 99 udziałów, a Enea S.A. 1 udział. 28 września 2017 r. spółka została wpisana do KRS. 17 listopada 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego o 2 000 tys. zł. Do końca roku 2017 podwyższenie kapitału nie zostało wpisane do KRS.

¹¹ – 17 listopada 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Zachód Sp. z o.o. podjęło uchwałę o zmianie umowy spółki poprzez zmianę firmy na Enea Ciepło Serwis Sp. z o.o.

17 listopada 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki MPEC Sp. z o.o. w Białymstoku podjęło uchwałę o zmianie umowy spółki poprzez zmianę firmy na Enea Ciepło Sp. z o.o.

¹² – 23 listopada 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Elektrownia Ostrołęka S.A. podjęło uchwałę w sprawie przekształcenia Spółki w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. 27 lutego 2018 r. nastąpiło zarejestrowanie przez KRS przekształcenia Elektrowni Ostrołęka S.A. w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

¹³ – 28 listopada 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie przekształcenia Spółki w spółkę akcyjną. 29 grudnia 2017 r. przekształcenie zostało zarejestrowane w KRS.

¹⁴ – 3 stycznia 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki ElectroMobility Poland S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 20 000 tys. zł w drodze podwyższenia wartości nominalnej dotychczasowych akcji z 1 000,00 zł do 3 000,00 zł. Po podwyższeniu Enea S.A. posiada 2 500 akcji spółki o wartości nominalnej 3 000,00 zł o łącznej wartości 7 500 tys. zł.

¹⁵ – 28 lutego 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Annacond Enterprises Sp. z o.o. podjęło uchwałę postanawiającą o postawieniu spółki w stan likwidacji.

5. Informacje dotyczące segmentów działalności

Zarządzanie działalnością Grupy dokonywane jest w podziale na segmenty, które wyodrębnione są ze względu na rodzaj oferowanych produktów i usług. W Grupie Kapitałowej Enea wyodrębnia się cztery segmenty działalności:

- obrót – zakup i sprzedaż energii elektrycznej,
- dystrybucja – usługi dystrybucji oraz przesyłania energii elektrycznej,
- wytwarzanie – wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła,
- wydobywanie – produkcja i sprzedaż węgla, spółki wspierające działalność kopalni,

oraz działalność pozostałą - konserwacja i modernizacja urządzeń oświetlenia drogowego, usługi transportowe, usługi remontowe i budowlane.

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi ze sprzedaży zewnętrznym klientom oraz transakcji z innymi segmentami, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu. W 2017 r. w segmencie wydobywanie odbiorcą zewnętrznym, dla którego udział w sprzedaży przekroczył 10% przychodów ze sprzedaży ogółem była spółka Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy”(23,5%). Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów sprzedaży zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami w ramach Grupy, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu.

W transakcjach międzysegmentowych stosowane są ceny rynkowe, zapewniające poszczególnym jednostkom uzyskanie marży właściwej do samodzielnego funkcjonowania na rynku. EBITDA jest definiowana jako wynik operacyjny pomniejszony o amortyzację oraz odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych.

Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Działalność Grupy realizowana była w 2017 r. i 2016 r. w jednym obszarze geograficznym tj. na terytorium Polski.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Wyniki segmentów:

(a) Rok 2017 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Wydobycie	Pozostała działalność	Wytączenia	Razem
Przychody ze sprzedaży netto	5 225 380	3 244 006	2 313 604	462 194	160 505	-	11 405 689
Sprzedaż między segmentami	750 533	36 230	2 265 191	1 318 126	427 339	(4 797 419)	
Przychody ze sprzedaży netto ogółem	5 975 913	3 280 236	4 578 795	1 780 320	587 844	(4 797 419)	11 405 689
Koszty ogółem	(5 799 100)	(2 704 065)	(4 150 335)	(1 429 636)	(580 291)	4 786 345	(9 877 082)
Wynik segmentu	176 813	576 171	428 460	350 684	7 553	(11 074)	1 528 607
Amortyzacja	(955)	(497 188)	(306 877)	(357 015)	(43 731)		
Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	-	-	-	(1 284)	-		
EBITDA	177 768	1 073 359	735 337	708 983	51 284		
% przychodów ze sprzedaży netto	3,0 %	32,7 %	16,1 %	39,8 %	8,7 %		
Zysk z tytułu okazjnego nabycia							11 953
Nieprzypisane koszty całej Grupy (koszty zarządu)							(52 830)
Zysk z działalności operacyjnej							1 487 730
Koszty finansowe							(170 689)
Przychody finansowe							139 718
Przychody z tytułu dywidend							526
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych							9 282
Podatek dochodowy							(301 676)
Zysk netto							1 164 891
Udział w zysku udziałów niekontrolujących							94 723

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Wyniki segmentów:

(b) Rok 2016 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Wydobycie	Pozostała działalność	Wytężenia	Razem
Przychody ze sprzedaży netto	6 248 669	3 031 528	843 330	965 990	166 161	-	11 255 678
Sprzedaż między segmentami	930 097	52 350	2 466 984	819 991	367 740	(4 637 162)	
Przychody ze sprzedaży netto ogółem	7 178 766	3 083 878	3 310 314	1 785 981	533 901	(4 637 162)	11 255 678
Koszty ogółem	(7 025 563)	(2 452 271)	(3 131 563)	(1 544 792)	(534 648)	4 605 677	(10 083 160)
Wynik segmentu	153 203	631 607	178 751	241 189	(747)	(31 485)	1 172 518
Amortyzacja	(793)	(479 720)	(247 931)	(363 238)	(28 260)		
Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	-	-	(90 808)	(7 352)	-		
EBITDA	153 996	1 111 327	517 490	611 779	27 513		
% przychodów ze sprzedaży netto	2,2 %	36,0 %	15,6 %	34,3 %	5,2 %		
Nieprzypisane koszty całej Grupy (koszty zarządu)							(53 204)
Zysk z działalności operacyjnej							1 119 314
Koszty finansowe							(127 010)
Przychody finansowe							76 350
Przychody z tytułu dywidend							148
Podatek dochodowy							(219 889)
Zysk netto							848 913
Udział w zysku udziałów niekontrolujących							64 520

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Pozostałe informacje dotyczące segmentów na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz za okres 12 miesięcy kończący się tego dnia przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Wydobycie	Pozostała działalność	Wyłączenia	Razem
Rzeczowe aktywa trwałe	15 552	8 389 251	9 370 558	2 747 876	343 008	(460 228)	20 406 017
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 004 500	515 632	654 299	209 966	107 015	(570 208)	1 921 204
Razem	1 020 052	8 904 883	10 024 857	2 957 842	450 023	(1 030 436)	22 327 221
AKTYWA wyłączone z segmentacji							5 985 773
- w tym rzeczowe aktywa trwałe							10 850
- w tym należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności							13 093
RAZEM: AKTYWA							28 312 994
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	332 284	454 598	1 040 323	278 978	369 194	(547 076)	1 928 301
Kapitał własny i zobowiązania wyłączone z segmentacji							26 384 693
- w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania							180 663
RAZEM: KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA							28 312 994

za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2017 r.

Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	215	1 022 408	1 114 148	373 073	55 530	(19 302)	2 546 072
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne wyłączone z segmentacji							-
Amortyzacja	955	497 188	306 877	357 015	43 731	(12 622)	1 193 144
Amortyzacja wyłączona z segmentacji							1 396
Utworzenie/(rozwiązanie/wykorzystanie) odpisów aktualizujących należności	8 724	13 740	563	581	24	-	23 632
Utworzenie/(rozwiązanie) odpisów z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	-	-	-	1 284	-	-	1 284

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Pozostałe informacje dotyczące segmentów na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz za okres 12 miesięcy kończący się tego dnia przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Wydobycie	Pozostała działalność	Wyłączenia	Razem
Rzeczowe aktywa trwałe	15 762	7 886 676	7 802 643	2 760 196	313 404	(409 966)	18 368 715
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	983 072	505 957	486 950	242 258	115 628	(548 538)	1 785 327
Razem	998 834	8 392 633	8 289 593	3 002 454	429 032	(958 504)	20 154 042
AKTYWA wyłączone z segmentacji							4 382 477
- w tym rzeczowe aktywa trwałe							13 783
- w tym należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności							69 851
RAZEM: AKTYWA							24 536 519
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	390 417	347 056	346 744	273 016	206 956	(458 739)	1 105 450
Kapitał własny i zobowiązania wyłączone z segmentacji							23 431 069
- w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania							84 523
RAZEM: KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA							24 536 519

za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 r.

Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	1 212	923 929	1 382 682	306 620	71 552	(27 013)	2 658 982
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne wyłączone z segmentacji							
Amortyzacja	793	479 720	247 931	363 238	28 260	(11 402)	1 108 540
Amortyzacja wyłączona z segmentacji							1 810
Utworzenie/(rozwiązanie/wykorzystanie) odpisów aktualizujących należności	3 534	3 198	1 876	5 090	(1 121)	745	13 322
Utworzenie/(rozwiązanie) odpisów z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	-	-	90 808	7 352	-	-	98 160

6. Testy na utratę wartości aktywów trwałych

W czwartym kwartale 2017 r., z uwagi na istotne odpisy z tytułu utraty wartości dokonane w latach ubiegłych oraz niepewność w zakresie kształtowania się rynku energetycznego w Polsce, w tym w szczególności rynku mocy oraz systemu wsparcia odnawialnych źródeł energii, Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych w ramach obszarów zajmujących się m.in. produkcją energii elektrycznej. Na podstawie przeprowadzonych testów ustalono wartości odzyskiwalne, które nie wskazały na konieczność dokonania zmian w wykazywanych na dzień sprawozdawczy wartościach księgowych aktywów trwałych.

Wyniki przeprowadzonych testów przedstawione zostały poniżej:

CGU [tys. zł]	Wartość odzyskiwalna
CGU Elektrownie Systemowe Kozienice – majątek wytwórczy spółki Enea Wytwarzanie w lokalizacji Świerże Górne	6 975 873
CGU Białystok – majątek wytwórczy spółki Enea Wytwarzanie w lokalizacji Białystok łącznie z majątkiem spółek zależnych Enea Ciepło, Enea Ciepło Serwis w tej samej lokalizacji, przyjęty jako jeden CGU ze względu na ścisłe powiązania ekonomiczne	642 425
CGU Wiatr – majątek wytwórczy oparty na farmach wiatrowych spółki Enea Wytwarzanie	289 239
CGU Woda – majątek wytwórczy oparty na elektrowniach wodnych spółki Enea Wytwarzanie	173 276
CGU Biogaz – majątek wytwórczy oparty na biogazowniach spółki Enea Wytwarzanie	1 017
CGU Elektrownie Systemowe Połaniec – majątek wytwórczy spółki Enea Elektrownia Połaniec (węglowe źródła wytwórcze)	862 524
CGU Zielony Blok – majątek wytwórczy spółki Enea Elektrownia Połaniec (blok biomasowy)	171 415

Wartość odzyskiwalną poszczególnych CGU oszacowano na podstawie wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie sporządzonych projekcji finansowych.

Dla poszczególnych testowanych ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne przyjęto następujące okresy projekcji:

- CGU Elektrownie Systemowe Kozienice – do roku 2040,
- CGU Białystok – do roku 2040,

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- CGU Wiatr:
 - Farma Wiatrowa Darżyno do roku 2037,
 - Farma Wiatrowa Bardy do roku 2036,
 - Farma Wiatrowa Baczyna do roku 2040,

- CGU Woda – do roku 2040,
- CGU Biogaz – do roku 2023,
- CGU Elektrownie Systemowe Połaniec – do roku 2034,
- CGU Zielony Blok – do roku 2042.

Poniżej przedstawiono główne założenia przyjęte do testów na utratę wartości:

- aktywa zostały poddane testowi w ramach siedmiu ośrodków wypracowujących środki pieniężne (tj. CGU Elektrownie Systemowe Kozienice, CGU Białystok, CGU Wiatr, CGU Woda, CGU Biogaz, CGU Elektrownie Systemowe Połaniec, CGU Zielony Blok),
- główne ścieżki cen, oparte m.in. na prognozach sporządzonych przez Enea Trading (spółkę stanowiącą centrum kompetencyjne w GK Enea w zakresie handlu hurtowego energią elektryczną, prawami majątkowymi, uprawnieniami do emisji i paliwami) z uwzględnieniem specyfiki produktowej i wiedzy o już zawartych kontraktach:
 - ceny hurtowe energii elektrycznej: wzrost w okresie projekcji,
 - ceny świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych i kogeneracji: istnienie systemów wsparcia: dla OZE także po roku 2025, dla wysokosprawnej kogeneracji do roku 2018
 - ceny praw do emisji CO₂: zasadniczo wzrost w okresie projekcji,
 - ceny węgla: wzrost w całym okresie projekcji,
 - ceny biomasy: wzrost do 2029 r. i spadek od 2030 r.,
- ilość otrzymanych nieodpłatnie uprawnień do emisji CO₂ za lata 2015-2020 zgodnie z wnioskiem derogacyjnym (na podstawie art. 10c ust.5 dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady),
- uwzględniono przychody związane z utrzymaniem mocy wytórczych od roku 2021 na podstawie przyjętej w grudniu 2017 r. Ustawy o Rynku Mocy, w oparciu o analizy i szacunki przygotowane przez Enea Trading,
- inflacja, z uwzględnieniem celu inflacyjnego, na poziomie maksymalnym 2,5%,
- nominalna stopa dyskonta - 6,44%,
- stopa wzrostu w okresie rezydującym - 0%.

Przeprowadzona analiza wrażliwości wskazuje, że istotnymi czynnikami wpływającymi na szacunki wartości odzyskiwalnej ośrodków generujących przepływy pieniężne są między innymi: stopy dyskontowe, inflacja, ceny energii elektrycznej oraz przychody z Rynku Mocy. Wpływ na przyszłe wyniki finansowe i w efekcie na wartość użytkową ośrodków generujących przepływy pieniężne będą też miały poziomy cen świadectw pochodzenia energii, uprawnień do emisji CO₂ oraz ceny węgla.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniżej zestawienie wartościowego wpływu zmiany wybranych czynników na łączną wartość odzyskiwalną (wartość wyjściowa) ośrodków generujących przepływy pieniężne:

Wpływ zmiany stopy dyskontowej (wartość wyjściowa 6,44%)

Zmiana założeń	-0,5 p.p.	Wartość wyjściowa	+0,5 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	768 374	9 115 770	(666 617)

Wpływ zmiany inflacji od 2019 roku (wartość wyjściowa 2,5%)*

Zmiana założeń	-0,5 p.p.	Wartość wyjściowa	+0,5 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	(717 297)	9 115 770	775 459

*analiza wrażliwości nie uwzględnia wpływu inflacji na stopę dyskonta

Wpływ zmiany cen energii elektrycznej

Zmiana założeń	-1,0 p.p.	Wartość wyjściowa	+1,0 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	(739 061)	9 115 770	739 061

Wpływ zmiany Rynku Mocy

Zmiana założeń	-10,0 p.p.	Wartość wyjściowa	+10,0 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	(626 072)	9 115 770	626 072

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***7. Rzeczowe aktywa trwałe****(a) Rok 2017**

	Grunty	Budynki i budowle	w tym wyrobiska	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Stan na 01.01.2017								
Wartość brutto na początek okresu	96 978	12 880 119	1 160 361	9 011 746	276 944	582 553	5 580 530	28 428 870
Wartość umorzenia na początek okresu	-	(4 416 822)	(189 522)	(3 519 775)	(102 715)	(374 377)	(2 656)	(8 416 345)
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	(2 205)	(327 155)	-	(558 513)	(1 092)	(2 709)	(738 353)	(1 630 027)
Wartość netto na początek okresu	94 773	8 136 142	970 839	4 933 458	173 137	205 467	4 839 521	18 382 498
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2017								
Przeniesienia	2 809	2 628 264	237 332	4 299 022	34 904	68 411	(7 079 115)	(45 705)
Nabycie	-	1 567	-	2 720	558	1 605	2 494 187	2 500 637
Rozliczenie nabycia spółek zależnych	13 543	226 129	-	473 445	44	1 240	40 696	755 097
Zbycie (wartość początkowa)	(19)	(721)	-	(30)	(3 948)	(48)	-	(4 766)
Zbycie (umorzenie)	-	482	-	30	3 753	14	-	4 279
Amortyzacja	-	(611 749)	(170 118)	(4 73 991)	(26 208)	(44 303)	-	(1 156 251)
Odpis aktualizujący (-)	-	(211 683)	-	(500 892)	(2 464)	(2 233)	719 132	1 860
Likwidacja (wartość początkowa)	(444)	(140 384)	(72 977)	(26 595)	(729)	(32 792)	-	(200 944)
Likwidacja (umorzenie)	-	117 553	62 446	25 321	719	31 322	-	174 915
Pozostałe	118	7 029	-	(1 500)	587	2 075	(2 778)	5 531
Pozostałe (umorzenie)	-	(114)	-	438	(37)	(571)	-	(284)
Stan na 31.12.2017								
Wartość brutto na koniec okresu	112 985	15 602 003	1 324 716	13 758 808	308 360	623 044	1 033 520	31 438 720
Umorzenie	-	(4 910 650)	(297 194)	(3 967 977)	(124 488)	(387 915)	(2 656)	(9 393 686)
Odpis aktualizujący	(2 205)	(538 838)	-	(1 059 405)	(3 556)	(4 942)	(19 221)	(1 628 167)
Wartość netto na koniec okresu	110 780	10 152 515	1 027 522	8 731 426	180 316	230 187	1 011 643	20 416 867

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***(b) Rok 2016**

	Grunty	Budynki i budowle	w tym wyrobiska	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Stan na 01.01.2016								
Wartość brutto na początek okresu	92 573	12 020 514	1 042 951	8 404 091	252 460	545 665	4 745 900	26 061 203
Wartość umorzenia na początek okresu	-	(3 908 052)	(12 498)	(3 121 598)	(86 859)	(333 670)	(2 656)	(7 452 835)
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	(1 703)	(269 775)	-	(467 430)	(1 099)	(2 587)	(790 796)	(1 533 390)
Wartość netto na początek okresu	90 870	7 842 687	1 030 453	4 815 063	164 502	209 408	3 952 448	17 074 978
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2016								
Przeniesienia	5 437	968 405	141 415	637 835	25 363	36 579	(1 722 682)	(49 063)
Nabycie	-	4 944	-	1 866	4 693	1 638	2 567 616	2 580 757
Zbycie (wartość początkowa)	(861)	(3 738)	-	(1 900)	(4 313)	(260)	(89)	(11 161)
Zbycie (umorzenie)	-	2 924	-	1 273	4 117	276	-	8 590
Amortyzacja	-	(596 391)	(184 986)	(426 114)	(21 594)	(41 500)	-	(1 085 599)
Odpis aktualizujący (-)	(502)	(57 380)	-	(91 083)	7	(122)	52 443	(96 637)
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (wartość brutto)	-	(13)	-	(896)	(21)	-	-	(930)
Przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych (wartość brutto)	(40)	(3 432)	-	(107)	-	(149)	(4 646)	(8 374)
Przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych (umorzenie)	-	102	-	4	-	6	-	112
Likwidacja (wartość początkowa)	(122)	(107 967)	(23 701)	(30 529)	(1 798)	(915)	-	(141 331)
Likwidacja (umorzenie)	-	77 785	7 962	25 878	1 634	895	-	106 192
Pozostałe	9	1 406	(304)	1 386	560	(5)	(5 569)	(2 231)
Pozostałe (umorzenie)	-	(6 810)	-	782	13	(384)	-	7 195
Stan na 31.12.2016								
Wartość brutto na koniec okresu	96 978	12 880 119	1 160 361	9 011 746	276 944	582 553	5 580 530	28 428 870
Umorzenie	-	(4 416 822)	(189 522)	(3 519 775)	(102 715)	(374 377)	(2 656)	(8 416 345)
Odpis aktualizujący	(2 205)	(327 155)	-	(558 513)	(1 092)	(2 709)	(738 353)	(1 630 027)
Wartość netto na koniec okresu	94 773	8 136 142	970 839	4 933 458	173 137	205 467	4 839 521	18 382 498

Zabezpieczenia ustanowione na rzeczowych aktywach trwałych Grupy zostały wykazane w nocie 17.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
Leasing finansowy

Grupa jako leasingobiorca używa na podstawie umowy leasingu finansowego następujące rzeczowe aktywa trwałe:

	31.12.2017		31.12.2016			
	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość księgową netto	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość księgową netto
Urządzenia techniczne i maszyny	-	-	-	608	(326)	282
Środki transportu	5 549	(1 991)	3 558	6 282	(1 146)	5 136
Razem	5 549	(1 991)	3 558	6 890	(1 472)	5 418

8. Użytkowanie wieczyste gruntów

	31.12.2017	31.12.2016
Wartość brutto na początek okresu	92 593	91 214
Przeniesienia	581	-
Nabycie	-	2 101
Rozliczenie nabycia spółek zależnych	31 952	-
Zbycie (wartość początkowa)	(10)	(722)
Likwidacja (wartość początkowa)	(1 300)	-
Pozostałe	220	-
Wartość brutto na koniec okresu	124 036	92 593
Wartość umorzenia na początek okresu	(5 789)	(4 944)
Zbycie (umorzenie)	4	170
Amortyzacja	(1 278)	(1 019)
Likwidacja (umorzenie)	132	-
Pozostałe (umorzenie)	371	4
Wartość umorzenia na koniec okresu	(6 560)	(5 789)
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	(11 905)	(12 110)
Odpis aktualizujący wartość na koniec okresu	(11 905)	(11 905)
Wartość netto na początek okresu	74 899	74 160
Wartość netto na koniec okresu	105 571	74 899

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***9. Wartości niematerialne****(a) Rok 2017****Stan na 01.01.2017**

	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogr.komputerowe, licencje, koncesje, patenty	Prawa z tytułu ustanowienia służebności	Relacje z klientami	Informacja geologiczna	Ogółem
Wartość brutto na początek okresu	4 595	229 323	499 523	45 957	16 000	40 826	836 224
Wartość umorzenia na początek okresu	(830)	-	(210 144)	(3 587)	(16 000)	(656)	(231 217)
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	-	(227 517)	(6 041)	(811)	-	-	(234 369)
Wartość netto na początek okresu	3 765	1 806	283 338	41 559	-	40 170	370 638

Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2017

Przeniesienia	-	-	35 806	-	-	-	35 806
Nabycie	1 781	-	28 625	14 999	-	30	45 435
Rozliczenie nabycia spółek zależnych	-	-	5 467	-	-	-	5 467
Amortyzacja	(542)	-	(36 551)	(2 022)	-	(158)	(39 273)
Odpis aktualizujący	-	-	(208)	-	-	-	(208)
Likwidacja wartość początkowa	-	-	(3 046)	(54)	-	-	(3 100)
Likwidacja (umorzenie)	-	-	3 040	3	-	-	3 043
Pozostałe	-	-	-	441	-	-	441
Pozostałe (umorzenie)	-	-	-	(1)	-	-	(1)

Stan na 31.12.2017

Wartość brutto na koniec okresu	6 376	229 323	566 375	61 343	16 000	40 856	920 273
Umorzenie	(1 372)	-	(243 655)	(5 607)	(16 000)	(814)	(267 448)
Odpis aktualizujący	-	(227 517)	(6 249)	(811)	-	-	(234 577)
Wartość netto na koniec okresu	5 004	1 806	316 471	54 925	-	40 042	418 248

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***(b) Rok 2016****Stan na 01.01.2016**

	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogr.komputerowe, licencje, koncesje, patenty	Prawa z tytułu ustanowienia służebności	Relacje z klientami	Informacja geologiczna	Ogółem
Wartość brutto na początek okresu	3 893	229 323	416 239	32 906	16 000	13 222	711 583
Wartość umorzenia na początek okresu	(404)	-	(187 696)	(2 078)	(16 000)	(129)	(206 307)
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	-	(227 517)	(5 275)	(368)	-	-	(233 160)
Wartość netto na początek okresu	3 489	1 806	223 268	30 460	-	13 093	272 116

Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2016

Przeniesienia	-	-	45 529	-	-	-	45 529
Nabycie	702	-	36 873	13 046	-	27 604	78 225
Zbycie (wartość początkowa)	-	-	(81)	-	-	-	(81)
Zbycie (umorzenie)	-	-	81	-	-	-	81
Amortyzacja	(426)	-	(21 563)	(1 509)	-	(527)	(24 025)
Odpis aktualizujący	-	-	(766)	(443)	-	-	(1 209)
Likwidacja wartość początkowa	-	-	(260)	-	-	-	(260)
Likwidacja (umorzenie)	-	-	260	-	-	-	260
Pozostałe	-	-	1 223	5	-	-	1 228
Pozostałe (umorzenie)	-	-	(1 226)	-	-	-	(1 226)

Stan na 31.12.2016

Wartość brutto na koniec okresu	4 595	229 323	499 523	45 957	16 000	40 826	836 224
Umorzenie	(830)	-	(210 144)	(3 587)	(16 000)	(656)	(231 217)
Odpis aktualizujący	-	(227 517)	(6 041)	(811)	-	-	(234 369)
Wartość netto na koniec okresu	3 765	1 806	283 338	41 559	-	40 170	370 638

Na wartościach niematerialnych nie ustanowiono zabezpieczeń.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

10. Wartość firmy

	Za okres zakończony 31.12.2017	Za okres zakończony 31.12.2016
Wartość firmy		
Stan na początek okresu	1 806	1 806
Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości ujęte w ciągu roku	-	-
Stan na koniec okresu	1 806	1 806

Na 31 grudnia 2017 r. i 31 grudnia 2016 wartość firmy obejmowała wartość firmy w spółce Miejska Energetyka Ciepłna Piła Sp. z o.o.

11. Nieruchomości inwestycyjne

	31.12.2017	31.12.2016
Wartość brutto na początek okresu	33 402	25 252
Przeniesienia	-	3 664
Nabycie	-	4 646
Zbycie (wartość początkowa)	(457)	(160)
Wartość brutto na koniec okresu	32 945	33 402
Wartość umorzenia na początek okresu	(4 508)	(3 754)
Zbycie (umorzenie)	355	-
Amortyzacja	(1 038)	(1 130)
Przeniesienie (umorzenie)	-	(112)
Pozostałe (umorzenie)	-	488
Wartość umorzenia na koniec okresu	(5 191)	(4 508)
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	(874)	(874)
Odpis aktualizujący (-)	101	-
Odpis aktualizujący odpis wartość na koniec okresu	(773)	(874)
Wartość netto na początek okresu	28 020	20 624
Wartość netto na koniec okresu	26 981	28 020

Na nieruchomościach inwestycyjnych nie ustanowiono zabezpieczeń.

Poniżej przedstawiono przychody i koszty związane z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	31.12.2017	31.12.2016
Przychody z nieruchomości inwestycyjnych	5 239	5 408
Koszty operacyjne związane z nieruchomościami inwestycyjnymi generującymi przychody	(4 606)	(4 264)

Grupa do kategorii nieruchomości inwestycyjnych zalicza między innymi budynki biurowe i inne lokale.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Najbardziej wartościową nieruchomością inwestycyjną jest była siedziba Enea S.A., ujęta w księgach w wartości netto 8 793 tys. złotych. Grupa szacuje jej wartość godziwą na 18 162 tys. złotych.

12. Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współkontrolowane

	31.12.2017	31.12.2016
Stan na początek okresu	2 518	748
Udział w zmianie stanu aktywów netto	9 282	-
Nabycie inwestycji	344 562	1 770
Pozostałe zmiany	(1 210)	-
Stan na dzień sprawozdawczy	355 152	2 518

	31.12.2017	31.12.2016
Polska Grupa Górnicza S.A.	210 000	-
Elektrownia Ostrołęka S.A.	52 335	-
Polimex - Mostostal S.A.	90 967	-
ElectroMobility Poland S.A.	1 850	2 500
Zaliczki na udziały w Enea Ciepło Sp. z o.o.	-	18
	355 152	2 518

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe dane finansowe dotyczące jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych konsolidowanych metoda praw własności:

31.12.2017	Udział w własności	Aktywa obrotowe	Aktywa trwałe	Aktywa razem	Zobowiązania krótkoterminowe	Zobowiązania długoterminowe	Zobowiązania razem	Przychody	Wynik netto	Eliminacja strat niezrealizowanych	Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych
Elektrownia Ostrołęka S.A.	23,79%	25 832	214 212	240 044	32 821	703	33 524	1 201	(1 661)	-	(395)
Polimex - Mostostal S.A.	16,48%	1 586 019	654 262	2 240 281	973 960	809 979	1 783 939	2 077 245	64 619	(322)	10 327
ElectroMobility Poland S.A.	25,00%	7 382	241	7 623	223	-	223	151	(2 600)	-	(650)
		1 619 233	868 715	2 487 948	1 007 004	810 682	1 817 686	2 078 597	60 358	(322)	9 282

Dane jednostki współkontrolowanej Polska Grupa Górnicza S.A. zostaną objęte konsolidacją metoda praw własności od 1 stycznia 2018 r.

Grupa dokonała korekty konsolidacyjnej dotyczącej marży ze sprzedaży na transakcjach pomiędzy Grupą a spółką Polimex – Mostostal S.A.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
12.1. Nabycie akcji ENGIE Energia Polska S.A. (obecnie Enea Elektrownia Połaniec S.A.)

30 września 2016 r. Enea S.A. złożyła ofertę na zakup 100% akcji ENGIE Energia Polska SA (EEP, obecnie Enea Elektrownia Połaniec S.A.). Oferta została złożona w sposób określony w procesie, zainicjowanym przez ENGIE, właściciela 100% akcji EEP. 2 grudnia 2016 r. Spółka uzyskała wyłączność na dalsze prowadzenie negocjacji na zakup 100% akcji EEP. 23 grudnia 2016 r. Spółka podpisała z ENGIE International Holdings B.V. umowę warunkową sprzedaży 100% akcji EEP, a pośrednio również 100% udziałów w ENGIE Bioenergia Sp. z o.o.

Zamknięcie transakcji uzależnione było od spełnienia następujących istotnych warunków zawieszających:

- uzyskania zgody Ministra Energii, zgodnie z Ustawą o kontroli niektórych inwestycji
- uzyskania zgody Prezesa UOKiK na koncentrację
- zrzeczenia się prawa pierwokupu przez Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych
- przeprowadzenia konwersji długu EEP wobec podmiotów z grupy ENGIE na kapitał w EEP

28 lutego 2017 r. Spółka powzięła informację o spełnieniu się ostatniego z ww. warunków co oznacza, że wszystkie ww. warunki zawieszające zostały spełnione. 2 marca 2017 r. Spółka otrzymała od ENGIE International Holdings B.V. wyliczenie wstępnej ceny sprzedaży 100% akcji EEP na poziomie 1 264 159 355 zł.

14 marca 2017 r. Emitent nabył 100% akcji EEP, tj. 7 135 000 akcji, uprawniających do takiej samej liczby głosów za wstępną cenę 1 264 159 355 zł. Szacowane koszty związane z nabyciem akcji wyniosły 3,9 mln zł i zostały one ujęte w pozycji „Inne usługi obce”. Transakcja ta wpisuje się w Strategię Rozwoju Grupy Kapitałowej Enea w perspektywie do 2030 r. zatwierdzoną we wrześniu 2016 r. Dzięki tej transakcji Grupa zwiększyła udział w krajowej produkcji prądu. W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujęto alokację ceny nabycia na możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa netto.

Poniższe zestawienie przedstawia ustalone wartości godziwe głównych pozycji możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów oraz przejętych zobowiązań na dzień przejęcia:

	<u>14.03.2017</u>
Cena zapłacona za akcje	1 264 159
Rzeczowe aktywa trwałe	788 858
Wartości niematerialne	18 764
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	213 553
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	230 065
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	162 171
Zapasy	394 373
Pozostałe aktywa	557
Zobowiązania	<u>(532 229)</u>
Aktywa netto	<u>1 276 112</u>
Zysk z tytułu okazijnego nabycia	<u>11 953</u>

W okresie od 14 marca do 31 grudnia 2017 r. Grupa EEP uzyskała przychody ze sprzedaży netto w wysokości 1 643 962 tys. zł i osiągnęła zysk netto w wysokości 190 727 tys. zł. Jeżeli połączenie miałyby miejsce 1 stycznia 2017 r., to według szacunków Zarządu skonsolidowane przychody netto ze sprzedaży za 2017 r. wyniosłyby 11 732 854 tys. zł, a skonsolidowany zysk netto wyniosłby 1 176 582 tys. zł.

Grupa EEP nie miała zobowiązań warunkowych wymagających rozpoznania w ramach rozliczenia połączenia.

12.2. Nabycie akcji Polimex-Mostostal S.A.

18 stycznia 2017 r. Enea S.A. zawarła z Energa S.A., PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., PGNiG Technologie S.A. (Inwestorzy) oraz z Polimex umowę inwestycyjną, na mocy której Inwestorzy zobowiązali się dokonać inwestycji w Polimex. Inwestycja polegała na objęciu przez Inwestorów łącznie 150 mln akcji wyemitowanych przez Polimex. Spółka zobowiązała się do objęcia 37,5 mln akcji nowej emisji za łączną cenę emisyjną 75 mln zł. Umowa została zawarta pod warunkami zawieszającymi szczegółowo opisanymi w raporcie bieżącym 2/2017. Wraz z ww. umową zostały zawarte umowy doprecyzowujące zasady współpracy oraz wzajemne prawa i obowiązki Inwestorów przy realizacji ww. inwestycji, jak również dodatkowe umowy dotyczące realizacji inwestycji, które zostały zawarte z wierzycielami oraz dotychczasowymi akcjonariuszami Polimex.

20 stycznia 2017 r., w związku ze ziszczeniem się warunków zawieszających zastrzeżonych w umowie inwestycyjnej, o której mowa powyżej, Spółka przyjęła złożoną przez zarząd Polimex ofertę objęcia w trybie subskrypcji prywatnej 37,5 mln akcji, po cenie emisyjnej wynoszącej 2 zł za jedną akcję, tj. za łączną cenę emisyjną 75 mln zł. Dodatkowo, w wyniku wykonania jednej ze wskazanych powyżej umów dodatkowych, 20 stycznia 2017 r. Spółka nabyła 1,5 mln akcji Polimex od jej dotychczasowego akcjonariusza. Cena nabycia wszystkich akcji wyniosła 80,6 mln zł. Enea S.A. objęła udział 16,48%.

Umowa inwestycyjna umożliwia Inwestorom wpływ na politykę finansową i operacyjną Polimexu. Uprawnienia te są realizowane przez Radę Nadzorczą. Ponadto Inwestorzy podpisali umowę dotyczącą inwestycji w Polimex („Porozumienie”). Celem zawarcia Porozumienia jest zapewnienie zwiększonej kontroli nad Polimexem Inwestorom, którzy posiadają łącznie większościowy udział w głosach na Zgromadzeniu Wspólników Polimexu. Porozumienie zakłada m.in. uzgadnianie, w drodze głosowania, wspólnego stanowiska przy podejmowaniu kluczowych decyzji będących w gestii Zgromadzenia Wspólników i Rady Nadzorczej Polimexu, w tym ustalanie składu osobowego Zarządu Polimexu. Z uwagi na wskazane powyżej uprawnienia Inwestorów, przekładające się na posiadanie znaczącego wpływu, udział w Polimexie został zaklasyfikowany jako jednostka stowarzyszona ujmowana metodą praw własności.

Polimex jest spółką inżynierijsko-budowlaną, którą wyróżnia szeroki wachlarz usług świadczonych na zasadach generalnego wykonawstwa. Polimex jest spółką notowaną na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW).

21 marca 2017 r. Inwestorzy ogłosili wezwanie do zapisywania się na akcje Polimex w związku z przekroczeniem (jako strony porozumienia) progu 33% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Polimex. Wezwanie miało charakter następczy, a Inwestorzy zamierzali nabyć w wezwaniu akcje w liczbie stanowiącej nadwyżkę ponad liczbę akcji aktualnie posiadanych przez Inwestorów (tj. łącznie 65,93% ogólnej liczby głosów Polimex) i zapewniającej osiągnięcie nie więcej niż 66% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Polimex. W związku z wezwaniem każdy z Inwestorów (w tym Enea) zamierzał uzyskać nie więcej niż, w przybliżeniu, 0,018% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Polimex. Wezwanie zostało rozliczone 28 kwietnia 2017 r. i w jego wyniku każdy z Inwestorów nabył 24 akcje Polimex. Aktualnie Spółka posiada 39 000 024 akcje Polimex, stanowiących 16,48% udziału w kapitale zakładowym Polimex. Wspólnie Inwestorzy posiadają 156 000 097 akcji, stanowiących 65,9% udziału w kapitale zakładowym Polimex.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Zgodnie z Umową Inwestycyjną Polimex podejmował w roku 2017 działania mające na celu dopuszczenie do obrotu na GPW akcji serii T nabytych przez Inwestorów. 20 października 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła prospekt emisyjny Polimex sporządzony w związku z emisją 150.000.000 akcji zwykłych na okaziciela serii T. 31 października Zarząd GPW postanowił dopuścić akcje serii T do obrotu giełdowego na rynku podstawowym GPW z dniem 3 listopada 2017 r. pod warunkiem dokonania przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW) do 3 listopada 2017 r. rejestracji tych akcji. 2 listopada 2017 r. Dział Operacyjny KDPW wydał komunikat, w którym poinformował o rejestracji 150.000.000 akcji serii T Spółki 3 listopada 2017 r., pod kodem PLMSTSD00019.

Współkontrola została objęta 20 stycznia 2017 r. Koszty transakcyjne związane z nabyciem akcji wyniosły 1,1 mln zł. i zostały ujęte w pozycji „Inne usługi obce”.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano alokacji ceny nabycia Polimexu według stanu na 31 grudnia 2016 r. Szczegółowe informacje znajdują się w tabeli poniżej.

	Polimex - Mostostal S.A.
Emisja akcji w związku z transakcją	300 000
Aktywa netto przed korektami	482 177
Aktywa netto po korektach	392 505
Udział w własności	16,48%
Cena nabycia	80 648
Udział w wartości godziwej nabytych aktywów netto	64 694
Wartość firmy dotycząca posiadanych akcji	15 954

12.3. Realizacja Umowy Inwestycyjnej z Energa S.A. i Elektrownia Ostrołęka S.A. w sprawie budowy i eksploatacji bloku energetycznego w Elektrowni Ostrołęka S.A.

19 września 2016 r. Enea S.A. podpisała z Energa S.A. List Intencyjny dotyczący podjęcia współpracy przy przygotowaniu, realizacji i eksploatacji nowoczesnego bloku węglowego klasy 1.000 MW w Elektrowni Ostrołęka (Inwestycja, Ostrołęka C).

Intencją Stron jest wspólne wypracowanie efektywnego modelu biznesowego Ostrołęki C, weryfikacja jej dokumentacji projektowej oraz optymalizacja parametrów technicznych i ekonomicznych nowego bloku. Współpraca obejmuje także przeprowadzenie postępowania przetargowego dla wyłonienia generalnego wykonawcy Inwestycji.

W zgodnej opinii Stron realizacja Inwestycji wpłynie korzystnie na bezpieczeństwo energetyczne Polski, będzie spełniała najwyższe standardy środowiskowe oraz zapewni kolejne stabilne, wysokosprawne i niskoemisyjne źródło energii w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym.

8 grudnia 2016 r. Spółka zawarła Umowę Inwestycyjną dotyczącą realizacji projektu Ostrołęka C. Przedmiotem Umowy jest przygotowanie, budowa i eksploatacja bloku energetycznego, o którym mowa powyżej. Zgodnie z podpisaną Umową przebieg współpracy, co do zasady będzie zorganizowany w ramach trzech etapów: Etap Rozwoju - do czasu wydania polecenia rozpoczęcia prac dla generalnego wykonawcy, Etap Budowy - do czasu oddania Ostrołęki C do komercyjnej eksploatacji oraz Etap Eksploatacji - komercyjna eksploatacja Ostrołęki C. Po zakończeniu Etapu Rozwoju, Enea SA jest zobowiązana do uczestnictwa w Etapie Budowy przy założeniu, że spełniony jest warunek rentowności Projektu, a finansowanie Projektu nie naruszy kowenantów bankowych Spółki.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Szacuje się, że łączne nakłady inwestycyjne Enea S.A. do zakończenia Etapu Rozwoju wyniosą ok. 128 mln zł. Do realizacji Inwestycji Energa S.A. zbędzie akcje spółki Elektrownia Ostrołęka S.A., stanowiące 50% w kapitale zakładowym na rzecz Enea S.A., w kwocie ok. 101 mln zł. Warunkiem zawieszającym wejście w życie Umowy Inwestycyjnej było uzyskanie zgody Prezesa UOKiK na dokonanie koncentracji polegającej na nabyciu akcji spółki celowej do realizacji Projektu. Warunek ten został spełniony 11 stycznia 2017 r.

19 grudnia 2016 r. spółka celowa ogłosiła postępowanie przetargowe na wyłonienie generalnego wykonawcy budowy elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1.000 MW i o sprawności netto co najmniej 45% pracującego na parametrach nadkrytycznych pary. Elektrownia Ostrołęka S.A. przy realizacji określonych założeń (w tym przy odpowiednim udziale Enea S.A., Energa S.A. oraz ewentualnych Inwestorów Finansowych) i zakładając wprowadzenie rynku mocy lub innych mechanizmów wsparcia, będzie w stanie podjąć się kompleksowej realizacji projektu.

1 lutego 2017 r. Enea S.A. zawarła z ENERGA S.A. Umowę Nabycia 24 980 926 Akcji Elektrowni Ostrołęka S.A. za łączną wartość 24 mln zł, obejmując tym samym 11,89% w kapitale zakładowym Spółki.

Na mocy powyższych umów ENERGA S.A. i Enea S.A. objęły wspólną kontrolę nad spółką Elektrownia Ostrołęka S.A., z siedzibą w Ostrołęce, której celem działalności jest budowa i eksploatacja nowego bloku węglowego. Obie strony będą posiadały po 50% akcji Elektrowni Ostrołęka S.A., oraz taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu. W skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej będzie wchodziła taka sama liczba przedstawicieli obu inwestorów. Decyzje dotyczące istotnych działań będą wymagały jednomyślnej zgody obu akcjonariuszy, którzy mają prawo do aktywów netto Elektrowni Ostrołęka S.A. Biorąc powyższe pod uwagę inwestycja została zaklasyfikowana jako wspólne przedsięwzięcie i jest ujmowana metodą praw własności.

Elektrownia Ostrołęka S.A. jest spółką niepubliczną, w związku z czym nie istnieją notowane ceny rynkowe dla jej udziałów.

13 kwietnia 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Elektrownia Ostrołęka S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 210 100 tys. zł do kwoty 229 100 tys. zł poprzez emisję nowych akcji. W subskrypcji prywatnej Enea S.A. objęła 9 500 000 akcji w zamian za wkład pieniężny, który został wniesiony 28 kwietnia 2017 r. Po objęciu akcji nowej emisji Enea zwiększyła swój udział w kapitale zakładowym Elektrowni Ostrołęka S.A. do 15,1%. 27 czerwca 2017 r. Enea S.A. zawarła z Energa S.A. Umowę Nabycia 20 017 269 akcji Elektrowni Ostrołęka S.A., za łączną wartość ok. 19,2 mln zł, zwiększając swój udział w kapitale zakładowym Elektrowni Ostrołęka S.A. do 23,79%. W celu zapewnienia spółce odpowiednich środków finansowych, ENERGA S.A. i Enea S.A. na podstawie umowy z 23 listopada 2017 r. udzieliły spółce pożyczki w kwocie po 10 mln zł każdy z Akcjonariuszy.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Elektrownia Ostrołęka S.A. podjęło 23 listopada 2017 r. uchwałę w sprawie przekształcenia Spółki w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. 27 lutego 2018 r. nastąpiło zarejestrowanie przez KRS przekształcenia Elektrowni Ostrołęka S.A. w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

12.4. Dokapitalizowanie Polskiej Grupy Górniczej S.A.

W związku z procesem pozyskiwania inwestorów kapitałowych przez Katowicki Holding Węglowy S.A. w lipcu 2016 r. Enea S.A. rozpoczęła rozmowy z potencjalnymi inwestorami dotyczące możliwości realizacji inwestycji oraz jej potencjalnych parametrów.

28 października 2016 r. Enea S.A. podpisała z Węglokoks S.A. i Towarzystwem Finansowym Silesia Sp. z o.o. list intencyjny wyrażający wstępne zainteresowanie zaangażowaniem finansowym w Katowicki Holding Węglowy S.A. lub wybrane aktywa KHW.

W związku z zainteresowaniem Polskiej Grupy Górniczej S.A. (PGG) nabyciem wybranych aktywów Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. oraz rozpoczęciem procesu dokapitalizowania PGG, Enea S.A. przeprowadziła wraz z dotychczasowymi udziałowcami PGG niezbędne analizy przedstawionego przez PGG Biznes Planu i wyraziła zainteresowanie zaangażowaniem kapitałowym w Polskiej Grupie Górniczej S.A.

30 marca 2017 r. Rada Nadzorcza Enea S.A. wyraziła zgodę na przystąpienie Spółki do Polskiej Grupy Górniczej S.A. i objęcie przez nią nowych udziałów w kapitale PGG o wartości nominalnej 300 mln zł w zamian za wkład pieniężny w kwocie 300 mln zł.

31 marca 2017 r. Spółka zawarła:

- umowę inwestycyjną określającą warunki inwestycji finansowej w PGG (Umowa Inwestycyjna),
- porozumienie dotyczące sprawowania wspólnej kontroli nad PGG (Porozumienie Inwestorów).

Umowa Inwestycyjna

Stronami Umowy Inwestycyjnej są: Enea S.A., ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o., PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., PGNiG TERMIKA S.A., Węglokoks S.A., Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o.o., Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (Inwestorzy) oraz PGG. Umowa Inwestycyjna przewidywała, że PGG nabędzie wybrane aktywa górnicze od Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. na podstawie umowy przyrzeczonej, której zawarcie nastąpiło 1 kwietnia 2017 r.

Umowa Inwestycyjna reguluje sposób przeprowadzenia inwestycji i przystąpienia Spółki do PGG, zasad funkcjonowania PGG oraz jej organów, a także zasady wyjścia stron z inwestycji w PGG.

W ramach dokapitalizowania PGG Enea S.A. zobowiązała się do objęcia nowych udziałów PGG o łącznej wartości nominalnej 300 mln zł w zamian za wkład pieniężny w kwocie 300 mln zł w trzech etapach:

- a) w ramach pierwszego etapu Spółka objęła nowe udziały PGG o wartości nominalnej 150 mln zł w zamian za wkład pieniężny w kwocie 150 mln zł. Po objęciu tych udziałów Spółka posiadała 4,39% udziału w kapitale zakładowym PGG. Pierwsze dokapitalizowanie nastąpiło w kwietniu 2017 r.
- b) w ramach drugiego etapu Spółka objęła nowe udziały PGG o wartości nominalnej 60 mln zł w zamian za wkład pieniężny w kwocie 60 mln zł. Po objęciu tych udziałów Spółka posiada 5,81% udziału w kapitale zakładowym PGG. Drugie dokapitalizowanie nastąpiło w czerwcu 2017 r.
- c) w ramach trzeciego etapu Spółka objęła nowe udziały PGG o wartości nominalnej 90 mln zł w zamian za wkład pieniężny w kwocie 90 mln zł. Po rejestracji podwyższenia w KRS, Enea S.A. zwiększył swój udział w kapitale zakładowym do 7,66%. Trzecie dokapitalizowanie nastąpiło w styczniu 2018 r.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Umowa określa zasady powoływania członków Rady Nadzorczej, zgodnie z którymi każdy z Inwestorów oraz Skarb Państwa będzie uprawniony do powołania jednego członka w maksymalnie ośmioosobowej Radzie Nadzorczej.

Inwestycja wpisuje się w Strategię Rozwoju Grupy Kapitałowej Enea, której jednym z elementów jest zabezpieczenie bazy surowcowej dla energetyki konwencjonalnej.

Porozumienie Inwestorów

31 marca 2017 r. Inwestorzy: ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o., PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., PGNiG TERMIKA S.A. oraz Funduszem Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych oraz Enea S.A. zawarli Porozumienie, regulujące sposób uzgadniania wspólnego stanowiska Stron w zakresie decyzji dotyczących Spółki oraz sprawowania wspólnej kontroli nad Spółką. Porozumienie dla Enea S.A. zawarto pod warunkiem uzyskania zgody Prezesa UOKiK na przejęcie wspólnej kontroli nad Spółką. Zgoda UOKiK, o której mowa w zdaniu powyższym, została wydana 22 grudnia 2017 roku.

Jednocześnie, 31 marca 2017 r. został rozwiązany list intencyjny podpisany 16 października 2016 r. przez Enea S.A., Węglokoks S.A. i Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o.o. dotyczący analizowanej wcześniej inwestycji kapitałowej w Katowicki Holding Węglowy S.A.

Współkontrola została objęta 22 grudnia 2017 r. Koszty transakcyjne związane z nabyciem akcji wyniosły 2 mln zł. i zostały ujęte w pozycji „Inne usługi obce”.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano wstępnej alokacji ceny nabycia Polskiej Grupy Górniczej S.A. z zastosowaniem wstępnej wyceny do wartości godziwej aktywów netto Polskiej Grupy Górniczej S.A. według stanu na 31 grudnia 2017 r. Szczegółowe informacje znajdują się w tabeli poniżej.

	Polska Grupa Górnicza S.A.
Aktywa netto przed korektami	3 374 406
Aktywa netto po korektach	2 904 199
Udział w własności	5,81%
Cena nabycia	210 000
Udział w wartości godziwej nabytych aktywów netto	168 734
Wartość firmy dotycząca posiadanych akcji	41 266

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

13. Udziały niekontrolujące

(a) Rok 2017

Nazwa jednostki zależnej	Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach	Annacond Enterprises Sp. z o.o.	Enea Ciepło Sp. z o.o.	Grupa Kapitałowa Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.	Razem udziały niekontrolujące
Udziały niekontrolujące (w %)	28,89%	0,07%	39,00%	8,86%	34,01%	
Aktywa trwałe	82 138	12 716	0	280 501	2 988 101	
Aktywa obrotowe	40 904	3 785	312	93 619	730 224	
Zobowiązania długoterminowe	(14 518)	(1 815)	(4 335)	(47 147)	(406 561)	
Zobowiązania krótkoterminowe	(18 807)	(2 945)	(2)	(57 039)	(744 352)	
Aktywa netto	89 717	11 741	(4 025)	269 934	2 567 412	
Wartość księgowa udziałów niekontrolujących	25 919	8	(1 570)	23 916	873 177	921 450
Przychody ze sprzedaży	59 235	6 411	-	245 261	1 780 320	
Zysk / (Strata) netto za okres sprawozdawczy	10 278	(191)	(1 157)	18 569	265 696	
Całkowite dochody ogółem	10 370	(191)	(1 157)	18 771	241 361	
Zysk / (Strata) przypadający na udziały niekontrolujące	3 015	0	(480)	1 645	90 543	94 723
Całkowite dochody przypadające na udziały niekontrolujące	3 015	0	(480)	1 645	82 310	86 490
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	17 636	2 012	(374)	42 097	616 936	
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(3 901)	(1 667)	-	(18 655)	(374 874)	
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(1 204)	(462)	387	(6 991)	(342 643)	
Przepływy pieniężne netto	12 531	(117)	13	16 451	(100 581)	

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

(b) Rok 2016

Nazwa jednostki zależnej	Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach	Annacond Enterprises Sp. z o.o.	Enea Ciepło Sp. z o.o.	Grupa Kapitałowa Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.	Razem udziały niekontrolujące
Udziały niekontrolujące (w %)	28,89%	0,07%	39,00%	8,98%	34,01%	
Aktywa trwałe	83 889	11 560	0	280 725	2 951 333	
Aktywa obrotowe	27 706	3 561	49	76 501	858 474	
Zobowiązania długoterminowe	(16 634)	(2 140)	(2 844)	(59 259)	(1 047 899)	
Zobowiązania krótkoterminowe	(15 774)	(1 704)	-	(46 804)	(435 039)	
Aktywa netto	79 187	11 277	(2 795)	251 163	2 326 869	
Wartość księgowa udziałów niekontrolujących	22 877	8	(1 090)	22 554	791 368	835 717
Przychody ze sprzedaży	58 677	6 668	-	243 530	1 785 981	
Zysk / (Strata) netto za okres sprawozdawczy	5 153	55	(1 152)	17 339	181 229	
Całkowite dochody ogółem	5 135	67	(1 152)	17 488	174 935	
Zysk / (Strata) przypadający na udziały niekontrolujące	1 535	-	(478)	1 557	61 906	64 520
Całkowite dochody przypadające na udziały niekontrolujące	1 535	-	(478)	1 557	59 764	62 378
Przeptywy pieniężne netto z działalności operacyjnej	10 143	1 492	(373)	22 532	678 945	
Przeptywy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(3 002)	(1 795)	-	(14 842)	(290 011)	
Przeptywy pieniężne netto z działalności finansowej	(5 086)	912	384	(7 219)	(111 358)	
Przeptywy pieniężne netto	2 055	609	11	471	277 576	

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

	31.12.2017	31.12.2016
Rzeczowe aktywa trwałe	-	4 330
Razem aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	4 330

Kwota 4 330 tys. zł w sprawozdaniu z sytuacji finansowej za rok 2016 dotyczyła wagonów oraz majątku Zakładu Ceramiki Budowlanej w LWB.

15. Aktywa finansowe

Poniższa tabela prezentuje wyłącznie pozycje będące aktywami finansowymi.

	31.12.2017	31.12.2016
Należności i pożyczki	9 843	7 399
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych)	40 698	42 482
Długoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	33 364	112
Instrumenty pochodne	29 553	40 267
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	121 806	111 218
Długoterminowe aktywa finansowe razem	235 264	201 478
Należności i pożyczki	1 524 150	1 427 954
Krótkoterminowe aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	478	478
Krótkoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	49 329	4 852
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 687 126	2 340 217
Krótkoterminowe aktywa finansowe razem	4 261 083	3 773 501
Razem	4 496 347	3 974 979

16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	31.12.2017	31.12.2016
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Należności z tytułu leasingu finansowego	24	-
Należności z tytułu dostaw i usług	1 417 979	1 298 843
Należności z tytułu podatków (z wyłączeniem podatku dochodowego) oraz innych podobnych świadczeń	114 125	93 886
Inne należności	230 389	81 458
Zaliczki	35 499	210 216
Naliczone należności z tytułu niezafakturowanej sprzedaży	249 224	258 594
Przedpłacone ubezpieczenia majątkowe	9 443	10 974
	2 056 683	1 953 971
Minus: odpis aktualizujący wartość należności	(153 115)	(129 483)
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	1 903 568	1 824 488

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	31.12.2017	31.12.2016
Należności z tytułu leasingu finansowego	46	-
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług	6 857	7 399
Inne należności	23 826	23 291
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	30 729	30 690

Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności:

	31.12.2017	31.12.2016
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	129 483	116 161
Nabycie spółek zależnych	5 537	-
Utworzony	45 263	25 977
Rozwiązany	(6 834)	(1 744)
Wykorzystany	(20 334)	(10 911)
Odpis aktualizujący odpis wartość na koniec okresu	153 115	129 483

Struktura wiekowa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, stanowiących instrumenty finansowe:

	31.12.2017		
	Wartość nominalna	Odpis aktualizujący (-)	Wartość księgowa
Bieżące	1 416 579	(20 264)	1 396 315
Przeterminowane	270 529	(132 851)	137 678
0-30 dni	81 060	(193)	80 867
31-90 dni	18 264	(706)	17 558
91-180 dni	8 894	(3 061)	5 833
ponad 180 dni	162 311	(128 891)	33 420
Razem	1 687 108	(153 115)	1 533 993

	31.12.2016		
	Wartość nominalna	Odpis aktualizujący (-)	Wartość księgowa
Bieżące	1 264 572	(6 038)	1 258 534
Przeterminowane	300 264	(123 445)	176 819
0-30 dni	74 706	(19)	74 687
31-90 dni	28 734	(216)	28 518
91-180 dni	11 014	(2 190)	8 824
ponad 180 dni	185 810	(121 020)	64 790
Razem	1 564 836	(129 483)	1 435 353

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

17. Ograniczenia w dysponowaniu i zabezpieczenia ustanowione na aktywach Grupy oraz inne zabezpieczenia

Lp.	Nazwa jednostki	Tytuł zabezpieczenia	Rodzaj zabezpieczenia	Podmiot na rzecz którego ustanowiono zabezpieczenie	Zadłużenie na 31.12.2017 r.	Zadłużenie na 31.12.2016 r.	Okres na jaki ustanowiono zabezpieczenie
1.	Enea Serwis	Zabezpieczenie roszczeń z umowy na zakupy produktów i usług dokonywane przy użyciu Kart Flotowych	Weksel in blanco	PKN Orlen S.A.	252	229	bezterminowo
2.	Enea Serwis	Zabezpieczenie umowy na udzielenie gwarancji kontraktowych	Weksel in blanco	WUPRINŻ S.A.	14	-	11 sierpnia 2018 r.
3.	Enea Serwis	Zabezpieczenie umowy na udzielenie gwarancji kontraktowych	Weksel in blanco	ARDAGH Glass	157	-	11 sierpnia 2018 r.
4.	Enea Serwis	Zabezpieczenie umowy na udzielenie gwarancji kontraktowych	Weksel in blanco	PGL Lasy Państwowe	31	-	10 sierpnia 2018 r.
5.	Enea Serwis	Zabezpieczenie umowy na udzielenie gwarancji kontraktowych	Weksel in blanco	STRABAG Sp. z o.o.	30	-	27 grudnia 2019 r.
6.	Enea Serwis	Zabezpieczenie umowy na udzielenie gwarancji kontraktowych	Weksel in blanco	STRABAG Sp. z o.o.	30	-	04 grudnia 2020 r.
7.	PEC Oborniki	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, cesja wierzytelności	WFOŚiGW	1 562	1 764	20 czerwca 2023 r.
8.	PEC Oborniki	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, cesja wierzytelności	WFOŚiGW	151	353	20 marca 2018 r.
9.	Enea Wytwarzanie	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco	NFOŚiGW	3 564	8 269	30 września 2018 r.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Lp.	Nazwa jednostki	Tytuł zabezpieczenia	Rodzaj zabezpieczenia	Podmiot na rzecz którego ustanowiono zabezpieczenie	Zadłużenie na 31.12.2017 r.	Zadłużenie na 31.12.2016 r.	Okres na jaki ustanowiono zabezpieczenie
10.	Enea Wytwarzanie	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, cesja wierzytelności z umowy sprzedaży energii elektrycznej	NFOŚiGW	-	-	27 lutego 2017 r.
11.	Enea Wytwarzanie	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco	NFOŚiGW	53 536	19 106	20 grudnia 2026 r.
12.	Enea Ciepło	Zabezpieczenie kredytu	Weksel in blanco	PKO BP S.A.	3 909	4 778	30 czerwca 2024 r.
13.	Enea Ciepło	Zabezpieczenie kredytu	Weksel in blanco	ING Bank Śląski S.A.	4 819	5 769	12 listopada 2026 r.
14.	Enea Ciepło	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, umowa o przelew należności z tytułu dostarczania energii cieplnej	WFOŚiGW	-	-	31 marca 2017 r.
15.	Enea Ciepło	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, umowa o przelew należności z tytułu dostarczania energii cieplnej	WFOŚiGW	-	313	30 kwietnia 2017 r.
16.	Enea Ciepło	Zabezpieczenie umowy leasingu	Weksel in blanco	Europejski Fundusz Leasingowy S.A.	-	273	31 stycznia 2017 r.
17.	LW Bogdanka	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, cesja wierzytelności	WFOŚiGW	20 208	23 274	31 lipca 2024 r.
18.	LW Bogdanka	Zabezpieczenie umowy programowej dotyczącej emisji obligacji	Cesja wierzytelności, oświadczenie o poddaniu się egzekucji	Pekao S.A. i BGK	-	300 000	07 kwietnia 2017 r.
19.	LW Bogdanka	Zabezpieczenie umowy o udzielenie gwarancji	Cesja wierzytelności	PKO BP S.A.	-	-	13 lipca 2017 r.
20.	LW Bogdanka	Zabezpieczenie umowy programowej dotyczącej emisji obligacji	Cesja wierzytelności, oświadczenie o poddaniu się egzekucji	Pekao S.A.	300 000	300 000	31 grudnia 2021 r.
21.	LW Bogdanka	Zabezpieczenie kredytu	Pełnomocnictwo do rachunku bankowego, oświadczenie o poddaniu się egzekucji	mBank S.A.	-	-	31 grudnia 2019 r.
22.	MEC Piła	Zabezpieczenia pożyczek	Weksle in blanco, cesje wierzytelności	WFOŚiGW	5 208	6 326	20 czerwca 2022 r.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
18. Prawa do emisji CO₂

Stan na początek okresu	31.12.2017	31.12.2016
Wartość brutto	417 073	307 521
Wartość księgowa netto	417 073	307 521
Zmiany w okresie 12 miesięcy		
Nabycie	531 535	382 584
Nabycie spółek zależnych	108 657	-
Umorzenie praw do emisji	(364 640)	(199 695)
Sprzedaż	(97 092)	(72 361)
Pozostałe zmiany	-	(976)
Stan na koniec okresu		
Wartość brutto	595 533	417 073
Wartość księgowa netto	595 533	417 073

19. Zapasy

	31.12.2017	31.12.2016
Materiały	573 051	262 506
Półprodukty i produkty w toku	632	245
Produkty gotowe	10 452	22 374
Świadectwa pochodzenia energii	257 471	163 801
Towary	11 471	9 042
Wartość brutto zapasów	853 077	457 968
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(6 890)	(9 027)
Wartość netto zapasów	846 187	448 941

W Grupie wydobywany jest węgiel, który jest następnie w części wykorzystywany w produkcji, a w części sprzedawany poza Grupę. Nie jest możliwe wiarygodne określenie jaka część węgla zostanie sprzedana, dlatego cały zapas jest prezentowany w powyższej tabeli w pozycji „Materiały”.

Koszty zapasów ujęte w kosztach bieżącego roku wyniosły 734 499 tys. zł i zostały ujęte w „Zużyciu materiałów i surowców oraz wartości sprzedanych towarów”.

Na zapasach nie ustanowiono zabezpieczeń.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

20. Świadczenia pochodzenia energii

	31.12.2017	31.12.2016
Wartość netto na początek okresu	161 459	196 077
Nabycie spółek zależnych	48 672	-
Wytworzenie we własnym zakresie	126 680	57 307
Nabycie	152 690	308 543
Umorzenie	(190 736)	(397 934)
Sprzedaż	(43 522)	-
Odpis aktualizujący / odwrócenie odpisu	1 803	(2 534)
Wartość netto na koniec okresu	257 046	161 459

21. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne w kasie i w banku	563 217	211 810
- środki pieniężne w kasie	32	28
- środki pieniężne w banku	563 185	211 782
Inne środki pieniężne	2 123 909	2 128 407
- środki pieniężne w drodze	33	42
- lokaty	2 088 904	2 111 026
- inne	34 972	17 339
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 687 126	2 340 217
Środki pieniężne wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	2 687 126	2 340 217

Zabezpieczenia ustanowione na środkach pieniężnych zostały wykazane w nocie 17.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w Grupie wyniosły na dzień 31 grudnia 2017 r. 99 244 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r. 50 668 tys. zł). Były to środki pieniężne na depozyty transakcyjne energii elektrycznej i praw do emisji CO₂, wadia i kaucje wpłacone przez dostawców oraz blokady środków pieniężnych na zabezpieczenie należytego wykonania robót.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

22. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2017	31.12.2016
Opcje call (aktywa długoterminowe)	23 836	-
Kontrakty terminowe długoterminowe	9 528	4 852
Kontrakty terminowe krótkoterminowe	49 329	112
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	82 693	4 964

Na 31 grudnia 2017 r. w pozycji aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa prezentuje opcje kupna akcji spółki Polimex-Mostostal S.A. Na podstawie umowy opcji zakupu akcji Polimex-Mostostal S.A. z 18 stycznia 2017 r. Enea S.A. nabyła opcje call od Towarzystwa Finansowego Silesia Sp. z o.o. Umowa ta przewiduje nabycie w trzech transzach łącznie 9 125 tys. akcji, po cenie nominalnej 2 zł za akcję, w określonych terminach tj. 30 lipca 2020 r., 30 lipca 2021 r. i 30 lipca 2022 r. Wycena opcji call do wartości godziwej została przeprowadzona z wykorzystaniem modelu Blacka-Scholesa. Wartość godziwa opcji na 31 grudnia 2017 r. wynosiła 23 836 tys. zł. Ponadto w aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa wykazuje wycenę kontraktów terminowych na zakup energii elektrycznej i gazu oraz dotyczących praw majątkowych o wartości 58 857 tys. zł (na 31 grudnia 2016 r. wartość 4 964 tys. zł).

23. Kapitał własny
Stan na dzień 31.12.2017

	Liczba akcji (w sztukach)	Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	Wartość księgową
Seria akcji			
Seria „A”	295 987 473	1	295 988
Seria „B”	41 638 955	1	41 639
Seria „C”	103 816 150	1	103 816
Liczba akcji razem	441 442 578		
Kapitał zakładowy razem			441 443
Kapitał zakładowy (wartość nominalna)			441 443
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania o efekt hiperinflacji			107 765
RAZEM KAPITAŁ ZAKŁADOWY			588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną			3 632 464
Zyski zatrzymane			8 858 130
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających			25 967
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych			741
Pozostałe kapitały			(27 101)
Udziały niekontrolujące			921 450
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY			13 999 669

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Stan na dzień 31.12.2016

Seria akcji	Liczba akcji (w sztukach)	Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	Wartość księgowa
Seria „A”	295 987 473	1	295 988
Seria „B”	41 638 955	1	41 639
Seria „C”	103 816 150	1	103 816
Liczba akcji razem	441 442 578		
Kapitał zakładowy razem			441 443
Kapitał zakładowy (wartość nominalna)			441 443
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania o efekt hiperinflacji			107 765
RAZEM KAPITAŁ ZAKŁADOWY			588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną			3 632 464
Zyski zatrzymane			7 946 612
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających			33 826
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych			744
Pozostałe kapitały			(25 652)
Udziały niekontrolujące			835 717
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY			13 011 729

W spółce Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. funkcjonował uruchomiony w 2013 r. Program Opcji Menedżerskich. Program uruchomiono na okres 2013-2017. Wykonanie opcji jest uzależnione od spełnienia określonych kryteriów.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku liczba przyznanych opcji w ramach całego Programu wynosi 1 143 863 a całkowita wartość Programu Opcji Menedżerskich wyniosła 3 839 tys. zł (31 grudnia 2016 rok: 3 839 tys. zł). W ramach tej puli liczba przyznanych praw (za lata 2013-2014) do wykonania powyższych opcji wynosi 335 199. W 2016 r., na podstawie przeprowadzonych analiz, stwierdzono brak możliwości osiągnięcia wymaganych w Programie parametrów nierynkowych i w związku z powyższym uznano za przepadłe opcje o wartości 5 913 tys. zł. W związku z tym łączny koszt programu ujęty na dzień 31 grudnia 2017 roku w pozycji „Zyski zatrzymane” wyniósł 3 839 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016: 3 839 tys. zł).

W kosztach wynagrodzeń w 2017 r. nie ujmowano żadnych kwot z tego tytułu (w 2016 r. ujęto 5 913 tys. zł jako pomniejszenie kosztów).

24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	31.12.2017	31.12.2016
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu zakupu licencji na informację geologiczną oraz koncesji	42 675	40 291
Inne	14 904	8 082
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	57 579	48 373
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	904 946	483 582
Zaliczki otrzymane na poczet dostaw, robót i usług	14 959	4 036
Zobowiązania z tytułu podatków (z wyłączeniem podatku dochodowego) i podobnych świadczeń	177 916	199 857
Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych	696 641	274 077
Zobowiązania z tytułu dywidend	27	23
Fundusze specjalne	587	576
Zobowiązania z tytułu opcji nabycia pozostałych udziałów w jednostkach zależnych	27 101	25 652
Inne	229 208	153 797
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	2 051 385	1 141 600
	2 108 964	1 189 973

25. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

	31.12.2017	31.12.2016
Kredyty bankowe	2 207 341	1 561 382
Pożyczki	69 959	48 594
Obligacje	5 442 791	4 665 668
Długoterminowe	7 720 091	6 275 644
Kredyty bankowe	102 365	72 586
Pożyczki	12 741	10 797
Obligacje	424 323	365 519
Krótkoterminowe	539 429	448 902
Razem	8 259 520	6 724 546

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Kredyty i pożyczki

Poniżej przedstawiono zestawienie kredytów i pożyczek w Grupie.

L.p.	Spółka	Podmiot udzielający	Data zawarcia umowy	Łączna kwota umowy	Wartość zadłużenia na 31.12.2017 r.	Wartość zadłużenia na 31.12.2016 r.	Termin obowiązywania umowy
1.	Enea S.A.	EBI	18 października 2012 r. oraz 19 czerwca 2013 r. (A i B)	1 425 000	1 357 174	1 425 000	31 grudnia 2030 r.
2.	Enea S.A.	EBI	29 maja 2015 r. (C)	946 000	946 000	200 000	31 marca 2032 r.
3.	Enea S.A.	PKO BP	28 stycznia 2014 r., Aneks nr 1 z 25 stycznia 2017 r.	300 000	-	-	31 grudnia 2019 r.
4.	Enea S.A.	Pekao S.A.	28 stycznia 2014 r., Aneks nr 1 z 25 stycznia 2017 r.	150 000	-	-	31 grudnia 2019 r.
5.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	NFOŚiGW	6 czerwca 2012 r.	17 850	3 564	8 269	30 września 2018 r.
6.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	NFOŚiGW	22 grudnia 2015 r.	60 075	52 017	19 106	20 grudnia 2026 r.
7.	LWB	mBank	16 grudnia 2016 r.	100 000	-	-	30 listopada 2018 r.
8.	Pozostałe	-	-	-	35 847	42 563	-
RAZEM				2 998 925	2 394 602	1 694 938	
Koszty transakcyjne oraz efekt wyceny według efektywnej stopy procentowej					(2 196)	(1 579)	
RAZEM				2 998 925	2 392 406	1 693 359	

Poniżej znajduje się krótka charakterystyka istotnych umów kredytowych i pożyczek w Grupie Kapitałowej Enea:

Enea S.A.

Enea S.A. posiada obecnie umowy kredytowe zawarte z EBI na łączną kwotę 2 371 000 tys. zł (Umowa A 950 000 tys. zł i Umowa B 475 000 tys. zł oraz Umowa C 946 000 tys. zł).

Środki pozyskane z EBI przeznaczone są na finansowanie wieloletniego planu inwestycyjnego w celu modernizacji i rozbudowy sieci energetycznych Enea Operator Sp. z o.o. Środki z Umowy A, B i C są w pełni wykorzystane. Okres dostępności Umowy C skończył się w grudniu 2017 r. Oprocentowanie kredytów może być stałe lub zmienne.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W ramach Umowy o Finansowanie zawartej z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym Enea S.A. uruchomiła w 2017 r. trzecią i czwartą transzę kredytu w kwocie odpowiednio: 250 000 tys. zł (styczeń) oraz 496 000 tys. zł (grudzień). Waluta uruchomionych transz kredytu to złoty. Oprocentowanie jest zmienne oparte na stawce WIBOR dla depozytów 6-miesięcznych powiększone o marżę banku. Transze będą spłacane w równych ratach, a ostateczna spłata nastąpi w grudniu 2031 r. (III transza) oraz wrześniu 2032 r. (IV transza).

Z dniem 15 grudnia 2017 r. zgodnie z zapisami Umowy A z EBI strony dokonały zmiany marży dla pierwszej transzy kredytu w kwocie 780 000 tys. zł.

Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.

Pożyczka z NFOŚiGW - umowę zawarto 6 czerwca 2012 r. na okres 1 października 2013 r. do 30 września 2018 r. Kwota wykorzystanej pożyczki w wysokości 17 850 tys. zł oprocentowana jest w skali roku WIBOR 3M+50 pkt bazowych.

Pożyczka z NFOŚiGW - umowę z 22 grudnia 2015 r. zawarto na okres od 1 kwietnia 2016 r. do 20 grudnia 2026 r. z limitem 60 075 tys. zł. Kwota wykorzystanej pożyczki oprocentowana jest w skali roku w oparciu o WIBOR 3M, nie mniej niż 2 % . Okres karencji w spłacie obowiązuje do 29 września 2018 r.

Łączne zadłużenie Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. z tytułu pożyczek na 31 grudnia 2017 r. wynosi 55 581 tys. zł (na 31 grudnia 2016 r. 27 375 tys. zł).

Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.

16 grudnia 2016 spółka zawarła z mBankiem umowę o kredyt w rachunku bieżącym do kwoty 100 000 tys. zł. Jest ona oprocentowana według stopy zmiennej. Termin spłaty to 30 listopada 2018 r. Na dzień sprawozdawczy kredyt nie był wykorzystywany.

Obligacje

Enea S.A. zawiera umowy dotyczące programów emisji obligacji w celu emisji obligacji na finansowanie bieżącej działalności oraz potrzeb inwestycyjnych Enea S.A. oraz jej podmiotów zależnych.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniżej przedstawiono zestawienie obligacji wyemitowanych przez Enea S.A. i Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.

L.p.	Nazwa programu emisji obligacji	Data zawarcia Programu	Kwota Programu	Wartość wyemitowanych niewykupionych obligacji na 31.12.2017 r.	Wartość wyemitowanych obligacji na 31.12.2016 r.	Termin wykupu
1.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z PKO BP S.A., Bankiem PEKAO S.A., BZ WBK S.A., Bankiem Handlowym w Warszawie S.A. (Enea S.A.)	21 czerwca 2012 r.	3 000 000	3 000 000	1 951 000	Jednorazowy wykup w terminach od czerwca 2020 r. do czerwca 2022 r.
2.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (Enea S.A.)	15 maja 2014 r.	1 000 000	960 000	1 000 000	Wykup w ratach, ostatnia rata płatna w grudniu 2026 r.
3.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z ING Bank Śląski S.A., PKO BP S.A., Bankiem PEKAO S.A. oraz mBankiem S.A. (Enea S.A.)	30 czerwca 2014 r.	5 000 000	1 500 000	1 500 000	Jednorazowy wykup danej serii w lutym 2020 r. i we wrześniu 2021 r.
4.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (Enea S.A.)	3 grudnia 2015 r.	700 000	150 000	-	Wykup w ratach, ostatnia rata płatna we wrześniu 2027 r.
5.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z Bankiem PEKAO S.A. (LWB)	23 września 2013 r.	300 000	301 911	300 041	Wykup w ratach, ostatnia rata płatna w grudniu 2018 r.
6.	Umowa Programu Emisji Obligacji z Bankiem PEKAO S.A. oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego (LWB)	30 czerwca 2014 r.	300 000	-	300 039	Wykup w marcu 2017 r.
RAZEM			10 300 000	5 911 911	5 051 080	
Koszty transakcyjne oraz efekt wyceny według efektywnej stopy procentowej				(44 797)	(19 893)	
RAZEM			10 300 000	5 867 114	5 031 187	

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 r. Enea S.A. nie dokonała zmiany Umów Programowych, a także nie zawarła nowych umów.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Umowa programowa w sprawie programu emisji obligacji do kwoty 700 000 tys. zł

W marcu 2017 r. Enea S.A. w ramach tego Programu wyemitowała pierwszą transzę obligacji o wartości 150 000 tys. zł.

Umowa programowa w sprawie programu emisji obligacji do kwoty 3 000 000 tys. zł

W kwietniu 2017 r. Enea S.A. w ramach tego Programu wyemitowała IX serię obligacji w wysokości 140 000 tys. zł. natomiast w grudniu X serię obligacji w wysokości 909 000 tys. zł. Oprocentowanie obligacji jest oparte na zmiennej stopie procentowej, a termin wykupu obligacji przypada na 15 czerwca 2022 r. Okres dostępności Programu zakończył się 31 grudnia 2017 r.

Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. - zobowiązania finansowe z tytułu obligacji spółki LWB dotyczą obecnie jednej umowy programowej. W ramach Umowy Programowej zawartej przez spółkę 23 września 2013 r. z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. wyemitowano 3 000 sztuk obligacji o łącznej wartości 300 000 tys. zł z terminem wykupu do

31 grudnia 2018 r. Termin wymagalności wykupu obligacji w wysokości 75 000 tys. zł przypada na 30 marca 2018 r., 75 000 tys. zł przypada na 30 czerwca 2018 r., 75 000 tys. zł na 30 września 2018 r. oraz 75 000 tys. zł na 30 grudnia 2018 r. Oprocentowanie obligacji oparte jest o stawkę WIBOR 3M powiększoną o stałą marżę.

Do 30 marca 2017 r. LWB posiadała obligacje w ramach drugiej Umowy Programowej zawartej 30 czerwca 2014 r. z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego. 10 marca 2017 r. Zarząd LWB zawarł z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego aneks do tej umowy. Zgodnie z postanowieniami aneksu data zakończenia okresu obowiązywania Programu dla Transzy 1 uległa zmianie z 31 grudnia 2019 r. na 30 marca 2017 r. W związku z powyższym 30 marca 2017 r. LWB dokonała wykupu obligacji imiennych serii LWB01C300617. Podlegająca wykupowi Transza 1 obejmowała 300 obligacji o wartości nominalnej 1 000 tys. zł każda i o łącznej wartości nominalnej 300 000 tys. zł. Tym samym obowiązywanie Umowy Programowej uległo zakończeniu.

Transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej

W 2017 r. Enea S.A. zawarła transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej (Interest Rate Swap) dla ekspozycji o wartości 1 091 000 tys. zł. Łączna wartość ekspozycji dotycząca obligacji i kredytów zabezpieczona transakcjami IRS na 31 grudnia 2017 r. wyniosła 5 442 520 tys. zł. Zawarte transakcje wpływają w istotny sposób na przewidywalność strumieni wydatków i kosztów finansowych. Grupa prezentuje wycenę tych instrumentów w pozycji „Instrumenty pochodne”. Instrumenty pochodne są traktowane jako zabezpieczenie przetyków, w związku z czym, są ujmowane i rozliczane w księgach z zastosowaniem zasad dotyczących rachunkowości zabezpieczeń.

Na 31 grudnia 2017 r. wycena instrumentów pochodnych wyniosła 29 553 tys. zł (na 31 grudnia 2016 r. 40 267 tys. zł).

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
Warunki finansowania – kowenanty

Umowy finansowania przewidują konieczność spełnienia przez Spółkę i Grupę Kapitałową Enea między innymi określonych wskaźników finansowych. Na 31 grudnia 2017 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa nie naruszyła zapisów umów kredytowych, na podstawie których byłaby zobowiązana do wcześniejszej spłaty zadłużenia długoterminowego.

26. Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji, opłat przyłączeniowych oraz pozostałe

	31.12.2017	31.12.2016
Długoterminowe		
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu dotacji	196 334	206 198
Rozliczenie przychodów z tytułu opłat przyłączeniowych	401 514	416 906
Rozliczenie międzyokresowe przychodów z tytułu usług modernizacji oświetlenia drogowego	47 595	36 928
	645 443	660 032
Krótkoterminowe		
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu dotacji	13 864	15 115
Rozliczenie przychodów z tytułu opłat przyłączeniowych	17 129	16 351
Otrzymane zaliczki na opłaty przyłączeniowe	59 125	51 528
Rozliczenie międzyokresowe przychodów z tytułu usług modernizacji oświetlenia drogowego	1 125	1 033
Kontrakty budowlane - wycena	1 179	123
	92 422	84 150
Harmonogram rozliczenia międzyokresowego przychodów		
	31.12.2017	31.12.2016
Do jednego roku	92 422	84 150
Od jednego do pięciu lat	134 426	142 411
Powyżej pięciu lat	511 017	517 621
	737 865	744 182

27. Instrumenty finansowe
27.1. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Działalność Grupy Kapitałowej podlega następującym kategoriom ryzyka związanego z instrumentami finansowymi:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności finansowej,

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- ryzyko towarowe,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko stóp procentowych.

Niniejsza nota zawiera informacje o ekspozycji Grupy na każdy rodzaj ryzyka wskazanego powyżej a także opisuje cele i politykę związane z zarządzaniem ryzykiem oraz kapitałami.

Odpowiedzialność za wyznaczenie ram i zasad zarządzania ryzykiem ponosi Zarząd Jednostki Dominującej.

Zarządzanie ryzykiem finansowym w Grupie oparte jest na sformalizowanym, zintegrowanym systemie zarządzania ryzykiem opisanym w ramach dedykowanych polityk, procedur i metodyk zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem zaprojektowane jest jako proces ciągły. Grupa poddaje ryzyka ciągłej analizie z punktu widzenia oddziaływania środowiska zewnętrznego oraz zmian w swoich strukturach i działalności. Na tej podstawie podejmuje działania zmierzające do ograniczenia ryzyka lub jego transferu poza Grupę Kapitałową.

27.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia przez Grupę strat finansowych na skutek niewypełnienia przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań.

Ryzyko kredytowe wiąże się głównie ze ściągalnością należności. Główne czynniki mające wpływ na występowanie ryzyka kredytowego w przypadku Grupy to:

- duża liczba drobnych odbiorców wpływająca na wzrost kosztów kontrolowania splotu należności;
- konieczność dostarczania energii elektrycznej jednostkom budżetowym będącym w trudnej sytuacji finansowej;
- wymogi prawne regulujące zasady wstrzymywania dostaw energii elektrycznej na skutek braku płatności.

Zarząd stosuje politykę zarządzania ryzykiem kredytowym, zgodnie z którą na bieżąco monitorowana jest ekspozycja na ryzyko kredytowe oraz podejmowane działania służące jego minimalizacji. Głównym narzędziem zarządzania ryzykiem kredytowym jest analiza wiarygodności kredytowej najistotniejszych kontrahentów Enea, na podstawie której warunki umowy z kontrahentem podlegają stosownej strukturyzacji (warunki płatności, ewentualne zabezpieczenie umowy itp.).

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniższa tabela przedstawia strukturę pozycji bilansowych obrazujących ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe:

	Wartość księgowa 31.12.2017	Wartość księgowa 31.12.2016
Krótkoterminowe i długoterminowe aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	478	478
Krótkoterminowe i długoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	82 693	4 964
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 533 993	1 435 353
Instrumenty pochodne	29 553	40 267
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 687 126	2 340 217
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	121 806	111 218
Ryzyko kredytowe	4 455 649	3 932 497

W Grupie Kapitałowej ryzyko kredytowe w odniesieniu do należności różni się dla poszczególnych segmentów rynku, w których Grupa operuje:

- sprzedaż energii elektrycznej i usług dystrybucji klientom indywidualnym – w segmencie tym występuje spora ilość należności przeterminowanych. Chociaż nie stanowią one znaczącego zagrożenia dla finansów Grupy, podjęto działania zmierzające do ich umniejszenia. Sukcesywnie prowadzone są działania zmierzające do usprawnienia procesu windykacji polegające między innymi na wypracowaniu nowych i aktualizacji dotychczas funkcjonujących instrukcji i zasad dotyczących windykacji, a także na nawiązywaniu współpracy z wyspecjalizowanymi podmiotami. Windykacja należności rozpoczyna się po 20-25 dniu po terminie płatności. Wprowadzenie jednolitych zasad windykacji, w tym windykacji miękkiej, pozwala uzyskać krótszy czas zwrotu gotówki oraz uniknąć długotrwałej i często nieskutecznej windykacji twardej, to jest egzekucji sądowej i komorniczej. Do postępowania sądowego i egzekucyjnego są przekazywane sprawy o wartości powyżej limitu opłacalności windykacji;
- sprzedaż energii elektrycznej i usług dystrybucji klientom biznesowym, kluczowym i strategicznym – kwoty należności przeterminowanych w tym segmencie są niższe niż w przypadku indywidualnych odbiorców. Z uwagi na powyższe oraz ze względu na zdecydowanie mniejszą liczbę klientów w tych segmentach zasady windykacji opierają się w głównej mierze na windykacji miękkiej. Czynności z zakresu windykacji miękkiej podejmowane są nie później niż po upływie 6 dni roboczych po terminie płatności i co do zasady nie trwają dłużej niż 30 dni roboczych po terminie płatności,
- pozostałe należności – w porównaniu z dwoma wcześniejszymi segmentami kwoty należności przeterminowanych są nieistotne.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Kluczową rolę w procesie odzyskiwania należności odgrywają pracownicy Departamentu Windykacji. Są to osoby monitorujące proces odzyskiwania długu, które w drodze kontaktu z klientem starają się odzyskać należność, której termin zapłaty już minął. Enea współpracuje także w zakresie działań windykacyjnych z wyspecjalizowanymi podmiotami zewnętrznymi, wspierającymi Grupę w działaniach z obszaru tzw. windykacji twardej. Grupa monitoruje na bieżąco wysokość przeterminowanych należności, dokonuje odpisów aktualizujących, w uzasadnionych przypadkach występuje z roszczeniami prawnymi.

27.3. Ryzyko utraty płynności finansowej

Ryzyko utraty płynności finansowej postrzegane jest jako ryzyko wystąpienia braku możliwości zapłaty przez spółki z Grupy Kapitałowej Enea zobowiązań płatniczych w dacie ich wymagalności.

Celem działań prowadzonych przez Grupę w zakresie zarządzania płynnością oraz ryzykiem płynności jest ograniczenie prawdopodobieństwa utraty zdolności do regulowania zobowiązań. Realizacja działań z zakresu przyjętej polityki zarządzania płynnością i ryzykiem płynności zakłada równocześnie zapewnienie zdolności do skutecznego reagowania na tzw. kryzysy płynności, tj. okresy znacznego zapotrzebowania na środki pieniężne.

W ramach przyjętej polityki prowadzenia działalności zakłada się zapewnienie dostępności środków pieniężnych na poziomie pozwalającym na regulowanie zobowiązań w toku prowadzenia bieżącej działalności. Realizowane działania umożliwiają jednocześnie niezakłóconą kontynuację działalności w sytuacjach kryzysu płynności przez okres niezbędny do uruchomienia awaryjnego planu finansowania, którego celem jest zapewnienie uzupełnienia powstałych niedoborów.

W zarządzaniu płynnością Grupa koncentruje się na szczegółowej analizie kształtowania się przepływów pieniężnych, rotacji należności i zobowiązań, monitoringu sald na rachunkach bankowych. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w sytuacjach nieprzewidywalnych Grupa przeprowadza również analizy scenariuszowe oraz wypracowuje rozwiązania zapewniające utrzymanie ryzyka płynności na akceptowalnym poziomie. Grupa lokuje nadwyżki finansowe w aktywa obrotowe w postaci lokat terminowych. W celu zapewnienia stabilności źródeł finansowania Grupa dywersyfikuje źródła finansowania zewnętrznego. Mając na uwadze ograniczenie ryzyka koncentracji inwestycje nadwyżek środków pieniężnych są dywersyfikowane. Efektywność inwestycji podlega stałemu monitorowaniu.

Enea S.A. koncentruje działania pomiędzy spółkami Grupy w zakresie zarządzania płynnością oraz ryzykiem płynności. W celu zapewnienia finansowania działalności bieżącej oraz optymalizacji procesu zarządzania płynnością spółki wchodzące w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej Enea wykorzystują mechanizm cash pooling. Grupa intensyfikuje również realizację programów emisji obligacji wewnątrzgrupowych, dzięki tym działaniom wzrasta efektywność wykorzystania środków pieniężnych w ramach Grupy Kapitałowej.

Stale zarządzanie ryzykiem w wymienionych obszarach oraz pozycja rynkowa i finansowa Grupy pozwala na stwierdzenie, że ryzyko utraty płynności finansowej utrzymuje się na poziomie minimalnym.

Grupa zarządza ryzykiem płynności również poprzez utrzymywanie otwartych i niewykorzystanych linii kredytowych, których wysokość na 31 grudnia 2017 r. kształtuje się na poziomie 550 000 tys. zł, a na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego 700 000 tys. zł.

Noty przedstawione na stronach 11-121 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniższa tabela przedstawia wymagalność aktywów i zapadalność zobowiązań finansowych Grupy:

	31.12.2017											
	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Kredyty bankowe i obligacje	Pożyczki	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Płatności z tytułu instrumentów pochodnych	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Razem
Wartość księgowa	1 915 502	3 593	8 176 820	82 700	51 060	(2 687 126)	(121 806)	(1 533 993)	(29 553)	(82 693)	(478)	5 774 026
Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne	(1 927 205)	(3 705)	(9 236 314)	(87 295)	(51 060)	2 690 461	121 806	1 534 389	29 553	82 693	482	(6 846 195)
do 6 m-cy	(1 865 502)	(1 042)	(352 434)	(5 789)	(40 019)	2 690 396	-	1 528 229	-	32 018	-	1 985 857
6-12 m-cy	(6 914)	(975)	(356 023)	(7 844)	(1 166)	65	-	744	-	17 311	482	(354 320)
1-2 lat	(5 792)	(1 688)	(454 453)	(19 855)	(9 875)	-	-	844	29 553	33 364	-	(427 902)
2-5 lat	(14 825)	-	(5 757 905)	(48 824)	-	-	-	4 384	-	-	-	(5 817 170)
Powyżej 5 lat	(34 172)	-	(2 315 499)	(4 983)	-	-	121 806	188	-	-	-	(2 232 660)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

31.12.2016

	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Kredyty bankowe i obligacje	Pożyczki	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Płatności z tytułu instrumentów pochodnych	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Razem
Wartość księgowa	985 504	5 138	6 665 155	59 391	2 502	(2 340 217)	(111 218)	(1 435 353)	(40 267)	(4 964)	(478)	3 785 193
Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne	(989 385)	(5 204)	(7 564 715)	(64 574)	(2 502)	2 344 019	111 218	1 435 382	40 267	4 964	482	(4 690 048)
do 6 m-cy	(948 443)	(1 284)	(4 218 816)	(6 498)	(2 233)	2 343 954	-	1 431 922	-	4 852	-	2 400 454
6-12 m-cy	(893)	(953)	(1 600 097)	(5 887)	-	-	-	453	-	-	482	(1 66 895)
1-2 lat	(5 508)	(1 833)	(6 435 540)	(20 986)	(269)	65	-	903	40 267	112	-	(630 789)
2-5 lat	(14 220)	(1 134)	(3 745 641)	(22 925)	-	-	-	1 615	-	-	-	(3 782 305)
Powyżej 5 lat	(20 321)	-	(2 593 621)	(8 278)	-	-	111 218	489	-	-	-	(2 510 513)

27.4. Ryzyko towarowe

Ryzyko towarowe związane jest z możliwym wystąpieniem zmian w generowanych przez Grupę przychodach/przepływach pieniężnych, w szczególności wskutek istniejącej zmienności cen towarów, a także wahań w zakresie popytu na oferowane przez Enea produkty / usługi. Celem zarządzania ryzykiem towarowym jest utrzymanie ekspozycji na to ryzyko w akceptowalnych ramach, przy jednoczesnej optymalizacji zwrotu z ryzyka.

Specyficznym aspektem ryzyka towarowego Grupy jest fakt, iż działając jako przedsiębiorstwo energetyczne pełniące rolę sprzedawcy z urzędu ma obowiązek przedkładania do zatwierdzania taryf dla energii elektrycznej dla grup taryfowych G. Grupa kupuje energię po cenach rynkowych natomiast swoją taryfę kalkuluje w oparciu o koszty uznane przez Prezesa URE za uzasadnione oraz z uwzględnieniem marży (w obrocie) planowanej na kolejny okres taryfowy. W związku z powyższym Grupa w okresie obowiązywania taryfy ma ograniczone możliwości przenoszenia niekorzystnych dla Grupy zmian kosztów swojej działalności na końcowych odbiorców energii elektrycznej. Wniosek o korektę taryfy Grupa może złożyć do Prezesa URE tylko w przypadku drastycznego wzrostu kosztów z przyczyn od niej niezależnych.

Zarządzanie ryzykiem towarowym w zakresie cenowym polega na ciągłym monitorowaniu wielkości otwartej pozycji handlowej (zarówno w obszarze zabezpieczenia wolumenu sprzedaży detalicznej, jak i w obszarze proprietary trading) oraz pomiarze - przy wykorzystaniu narzędzi opartych o koncepcję wartości narażonej na ryzyko (value at risk) - poziomu ryzyka, wynikającego z możliwych wahań cen energii elektrycznej w odniesieniu do takiej otwartej pozycji. Technika ograniczania ryzyka jest w tym przypadku domknięcie pozycji generującej zbyt dużą (większą, niż akceptowana) wartość potencjalnej straty. Model zarządczy opiera się w tym przypadku na systemie limitów wartościowych (limitów VaR) określających maksymalną dopuszczalną wartość otwartej pozycji, będącej nośnikiem tak rozumianego ryzyka towarowego (cenowego).

Zarządzanie ryzykiem towarowym w zakresie wolumetrycznym polega na wykorzystaniu metod scenariuszowych oraz optymalizowaniu procesów planowania i kontroli działalności handlowej pozwalających w możliwie najtrafniejszy sposób oszacować przewidywane wolumeny energii elektrycznej oraz towarów powiązanych, będących przedmiotem obrotu.

Ponadto, niezależnie od powyższego, w Enea zastosowanie znajdują zasady zarządcze określone obowiązującą w Grupie regulacją o wymiarze strategicznym (tzw. Tryb handlu hurtowego), wyznaczającą metody działania w zakresie optymalizacji pozycji handlowej Enea, której zasadniczym celem jest minimalizacja ryzyka podjęcia działań niezgodnych z tendencją rynkową z jednoczesnym uwzględnieniem opomiarowanego w tym przypadku aspektu efektywnościowego podejmowanych działań (uzyskiwanie wyników lepszych od średniej rynkowej).

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

27.5. Ryzyko walutowe

Poniższa tabela prezentuje ekspozycję Grupy na ryzyko zmiany kursów walutowych.

31.12.2017	Wartość księgowa	w tym wartość w EUR wyrażona w walucie funkcjonalnej (zł)	Wpływ ryzyka waluty EUR na wynik finansowy		w tym wartość w USD wyrażona w walucie funkcjonalnej (zł)	Wpływ ryzyka waluty USD na wynik finansowy		Łączny wpływ ryzyka waluty na wynik finansowy		
			+1%	-1%		+1%	-1%	+1%	-1%	
Aktywa finansowe										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 687 126	181 803	1 818	(1 818)	-	-	-	1 818	(1 818)	
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	121 806	-	-	-	-	-	-	-	-	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 533 993	11 983	120	(120)	-	-	-	120	(120)	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	40 698	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	82 693	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	478	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zobowiązania finansowe										
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(8 259 520)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(1 915 502)	(105 155)	(1 052)	1 052	(2)	-	-	(1 052)	1 052	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(3 593)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(51 060)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			886	(886)		-	-	886	(886)	
Podatek 19%								(168)	168	
Wpływ na wynik po opodatkowaniu								718	(718)	

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

31.12.2016	Wartość księgowa	w tym wartość w EUR wyrażona w walucie funkcjonalnej (zł)	Wpływ ryzyka waluty EUR na wynik finansowy		w tym wartość w USD wyrażona w walucie funkcjonalnej (zł)	Wpływ ryzyka waluty USD na wynik finansowy		Łączny wpływ ryzyka waluty na wynik finansowy		
			+1%	-1%		+1%	-1%	+1%	-1%	
Aktywa finansowe										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 340 217	111 292	1 113	(1 113)	2 167	22	(22)	1 135	(1 135)	
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	111 218	-	-	-	-	-	-	-	-	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 435 353	2 848	28	(28)	2 741	27	(27)	55	(55)	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	42 482	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 964	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	478	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zobowiązania finansowe										
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(6 724 546)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(985 504)	(5 076)	(51)	51	(1)	-	-	(51)	51	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(5 138)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(2 502)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			1 090	(1 090)		49	(49)	1 139	(1 139)	
Podatek 19%								(216)	216	
Wpływ na wynik po opodatkowaniu								923	(923)	

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Ryzyko walutowe związane jest z możliwym występowaniem zmian w generowanych przez Grupę przepływach pieniężnych w skutek zmienności kursów walutowych, w których te wielkości są denominowane.

Grupa Enea narażona jest w szczególności na ryzyko walutowe wynikające z konieczności zakupu uprawnień do emisji CO₂, niektórych wydatków inwestycyjnych i realizowanych umów na świadczenie usług przez kontrahentów, których ceny/koszty denominowane są w Euro.

Ryzyko walutowe zabezpieczane jest głównie przy wykorzystaniu walutowych kontraktów forward. Celem podejmowanych działań zabezpieczających przed ryzykiem kursowym jest zagwarantowanie określonego poziomu wartości złotej przyszłych wpływów oraz w szczególności wydatków – ponoszonych w związku z zakupami uprawnień do emisji CO₂ czy pracami inwestycyjnymi.

Działania zabezpieczające są realizowane w oparciu o obowiązującą w Grupie Enea *Politykę zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej*.

Spółka Lubelski Węgiel S.A. zawiera określone transakcje denominowane w walutach obcych. W związku z tym pojawia się ryzyko wahań kursów walut. Spółka LWB jest narażona przede wszystkim na ryzyko zmiany kursu EUR/PLN oraz USD/PLN. W trakcie 2017 roku nie zawierano istotnych transakcji walutowych, występowała nieznaczna sprzedaż węgla denominowana w walucie obcej USD. Bardzo istotne transakcje walutowe miały miejsce w przeszłości przed 2015 rokiem - w związku z zakupem specjalistycznych urządzeń i maszyn, jednakże z uwagi na zakończenie zintensyfikowanego procesu inwestycyjnego, w najbliższym okresie takich transakcji się nie przewiduje. Ryzykiem tym zarządza się w ramach zatwierdzonych zasad działania przy wykorzystaniu walutowych kontraktów forward. Spółka LWB stosuje rachunkowość zabezpieczeń przyszłych przepływów pieniężnych. Celem podejmowanych przez LWB działań zabezpieczających przed ryzykiem zmiany kursu EUR/PLN oraz USD/PLN jest zagwarantowanie określonego poziomu wartości złotej przyszłych wydatków w EUR, jakie ponoszone będą w związku z pracami inwestycyjnymi, oraz zagwarantowanie określonego poziomu przyszłych wpływów w USD/EUR jakie będą otrzymywane w związku z realizowaną sprzedażą.

27.6. Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko zmiany stóp procentowych, które stanowi ekspozycja Grupy, związane jest z zawartymi umowami kredytowymi oraz umowami programów emisji obligacji. Aranżowane finansowanie ma miejsce w oparciu o oprocentowanie zmienne, kalkulowane w korelacji ze stawkami rynkowymi (międzybankowymi).

Z uwagi na obowiązujący w Grupie model aranżowania finansowania, ryzyko stopy procentowej jest identyfikowane oraz podlega zarządzaniu (kwantyfikowanie, mitygowanie) przez Jednostkę Dominującą.

Działania zabezpieczające w obszarze stopy procentowej realizowane są w oparciu o *Politykę zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w Grupie Enea*.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 r. Grupa posiada zobowiązania z tytułu kredytów bankowych, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych w wysokości 8 259 520 tys. zł. Wartość zadłużenia, o którym mowa powyżej została zabezpieczona w 66 % transakcjami zabezpieczających ryzyko stopy procentowej (instrumenty IRS).

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniższa tabela przedstawia profil podatności Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację aktywów i zobowiązań finansowych w podziale według zmiennych i stałych stóp procentowych:

	31.12.2017	31.12.2016
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	3 529 685	3 189 454
Zobowiązania finansowe	(2 004 802)	(1 097 774)
Wpływ zabezpieczenia IRS	(5 442 520)	(4 435 000)
Razem	(3 917 637)	(2 343 320)
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	813 718	697 812
Zobowiązania finansowe	(8 173 813)	(6 617 414)
Wpływ zabezpieczenia IRS	5 442 520	4 435 000
Razem	(1 917 575)	(1 484 602)

W ramach aktywów finansowych o stałej stopie procentowej Grupa prezentuje środki pieniężne deponowane na lokatach.

W poniższej tabeli przedstawiona została efektywna stopa procentowa dotycząca aktywów i zobowiązań, od których naliczane jest oprocentowanie według zmiennej stopy procentowej:

	31.12.2017		31.12.2016	
	Średnia ważona stopa procentowa (%)	Wartość księgowa	Średnia ważona stopa procentowa (%)	Wartość księgowa
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	1,30	478	1,31	478
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	1,50	121 806	1,50	111 218
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1,42	691 434	1,51	586 116
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	4,75	(2 055)	4,55	(2 458)
Kredyty bankowe	2,30	(1 179 163)	2,13	(460 372)
Pożyczki	2,57	(82 700)	3,20	(59 078)
Obligacje	3,32	(1 467 375)	2,61	(1 660 506)
Razem		(1 917 575)		(1 484 602)

Efektywne stopy procentowe w tabeli powyżej są ustalane jako średnia ważona stóp procentowych.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmiany stopy procentowej na wynik finansowy Grupy w odniesieniu do instrumentów oprocentowanych zmienną stopą procentową. Wpływ zmiany stopy procentowej na pozycję „Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe” został zaprezentowany z uwzględnieniem wpływu IRS.

	Wartość księgowa 31.12.2017	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik finansowy (okres 12 miesięcy)		Wartość księgowa 31.12.2016	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik finansowy (okres 12 miesięcy)	
		+ 1 p.p.	- 1 p.p.		+ 1 p.p.	- 1 p.p.
Aktywa finansowe						
Środki pieniężne	691 434	6 914	(6 914)	586 116	5 861	(5 861)
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	121 806	1 218	(1 218)	111 218	1 112	(1 112)
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	478	5	(5)	478	5	(5)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-	-
<hr/>						
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		8 137	(8 137)		6 978	(6 978)
Podatek 19%		(1 546)	1 546		(1 326)	1 326
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		6 591	(6 591)		5 652	(5 652)
<hr/>						
Zobowiązania finansowe						
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(2 729 238)	(27 292)	27 292	(2 179 956)	(21 800)	21 800
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(2 055)	(21)	21	(2 458)	(25)	25
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy						
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		(27 313)	27 313		(21 825)	21 825
Podatek 19%		5 189	(5 189)		4 147	(4 147)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		(22 124)	22 124		(17 678)	17 678
<hr/>						
Razem		(15 533)	15 533		(12 026)	12 026

27.7. Zarządzanie źródłami finansowania

Podstawowym założeniem Grupy w zakresie zarządzania źródłami finansowania jest uzyskanie optymalnej struktury pasywów w celu obniżenia kosztu finansowania działalności, zapewnienia ratingu kredytowego na poziomie inwestycyjnym i źródeł finansowania dla działalności operacyjnej i inwestycyjnej Grupy. Realizowane działania w tym zakresie zmierzają także do zapewnienia bezpieczeństwa finansowego Grupy i satysfakcjonującej wartości dla akcjonariuszy. Przy optymalizowaniu struktury pasywów poprzez stosowanie dźwigni finansowej istotne jest utrzymanie bazy kapitałowej na poziomie pozwalającym na budowanie zaufania ze strony inwestorów, kredytodawców oraz rynku. Grupa monitoruje efektywność i stabilność kapitałów przy pomocy wskaźnika zadłużenia oraz wskaźników rentowności kapitału. Celem Grupy jest zwiększanie efektywności kapitału przy jednoczesnym jego utrzymaniu na bezpiecznym poziomie.

27.8. Wartość godziwa

Poniższa tabela zawiera zestawienie wartości godziwych z wartościami księgowymi.

	31.12.2017		31.12.2016	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych)	40 698	40 698	42 482	42 482
Długoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	33 364	33 364	112	112
Instrumenty pochodne	29 553	29 553	40 267	40 267
Krótkoterminowe aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	478	478	478	478
Krótkoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	49 329	49 329	4 852	4 852
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 533 993	(*)	1 435 353	(*)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 687 126	2 687 126	2 340 217	2 340 217
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	121 806	121 806	111 218	111 218
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	8 259 520	8 338 192	6 724 546	6 778 513
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 593	3 593	5 138	5 138
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1 915 502	(*)	985 504	(*)
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	51 060	51 060	2 502	2 502

(*) - Wartość księgowa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań jest zbliżona do ich wartości godziwej.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych, w których udział w kapitale jest mniejszy niż 20%. W pozycji prezentowane są udziały w spółce PGE EJ1 Sp. z o.o. w kwocie 26 902 tys. zł, dla których nie istnieje cena rynkowa notowana na aktywnym rynku i których wartość godziwa – ze względu na wstępną fazę działalności spółki – określana jest na podstawie ponoszonego kosztu.

Instrumenty pochodne obejmują wycenę transakcji zabezpieczających ryzyko stóp procentowych (Interest Rate Swap). Wartość godziwa instrumentów pochodnych określana jest poprzez wyliczenie wartości bieżącej netto w oparciu o dwie krzywe dochodowości tj. krzywą do ustalenia czynników dyskonta, oraz krzywą służącą do estymacji przyszłych stawek zmiennych stóp referencyjnych.

Długoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy to opcje kupna akcji spółki Polimex-Mostostal S.A.

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii, gdzie:

Poziom 1 - wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,

Poziom 2 - wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalane są przez odniesienie bezpośrednie lub pośrednie do podobnych instrumentów istniejących na rynku),

Poziom 3 - wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się jednakże o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe.

	31.12.2017			Razem
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Instrumenty pochodne				
Zabezpieczające transakcje swap na stopę procentową	-	29 553	-	29 553
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Kontrakty typu forward	-	58 857	-	58 857
Opcje call	-	23 836	-	23 836
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
Nienotowane instrumenty kapitałowe	-	-	1 391	1 391
Razem	-	112 246	1 391	113 637
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Kontrakty typu forward	-	(51 060)	-	(51 060)
Razem	-	(51 060)	-	(51 060)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	31.12.2016			
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Instrumenty pochodne				
Zabezpieczające transakcje swap na stopę procentową	-	40 267	-	40 267
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Kontrakty typu forward	-	4 964	-	4 964
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
Nienotowane instrumenty kapitałowe	-	-	580	580
Razem	-	45 231	580	45 811
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Kontrakty typu forward	-	(2 502)	-	(2 502)
Razem	-	(2 502)	-	(2 502)

28. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	31.12.2017	31.12.2016
Poniżej jednego roku	1 942	2 141
Od jednego do pięciu lat	1 651	2 997
Wartość bieżących opłat leasingowych	3 593	5 138

29. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2017	31.12.2016
Kontrakty terminowe długoterminowe	9 875	269
Kontrakty terminowe krótkoterminowe	41 185	2 233
Razem	51 060	2 502

30. Odroczonego podatek dochodowy

Zmiany stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (po uwzględnieniu kompensaty aktywa i rezerwy na poziomie Grupy) przedstawiają się w sposób następujący:

	Wartość na dzień	Wartość na dzień
	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 525 469	1 190 280
Kompensata aktywa i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(1 023 524)	(787 023)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	501 945	403 257
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 268 764	978 821
Kompensata aktywa i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(1 023 524)	(787 023)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	245 240	191 798

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego w trakcie roku (przed uwzględnieniem kompensaty), przedstawia się w sposób następujący:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Rozliczenie przychodów z opłat przyłączeniowych	Rezerwa na koszty umorzenia świadectw pochodzenia	Dotacje	Rezerwa na składowanie, rekultywację oraz zakup praw do emisji CO2	Koszty opodatkowane po zakończeniu okresu rozliczeniowego	Wycena rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych wg wartości godziwej	Odpis aktualizujący niefinansowe aktywa trwałe*	Pozostałe	Ogółem
Stan na początek roku	204 140	85 430	45 988	15 524	47 143	84 552	130 553	300 693	189 813	1 103 836
Obciążenie/(Uznanie) wyniku finansowego	7 037	(3 111)	4 984	(1 044)	13 782	25 039	-	12 314	35 382	94 383
Obciążenie/(Uznanie) w innych całkowitych dochodach	(951)	-	-	-	-	24	-	-	(7 012)	(7 939)
Stan na 31.12.2016 wg stawki 19%	210 226	82 319	50 972	14 480	60 925	109 615	130 553	313 007	218 183	1 190 280
Stan na początek roku	210 226	82 319	50 972	14 480	60 925	109 615	130 553	313 007	218 183	1 190 280
Nabycie spółek zależnych	4 341	-	127	-	-	-	192 744	73 999	22 844	294 055
Obciążenie/(Uznanie) wyniku finansowego	(32 856)	(3 837)	(1 980)	(1 040)	(2 218)	13 014	15 100	-	43 178	29 361
Obciążenie/(Uznanie) w innych całkowitych dochodach	9 554	-	-	-	-	(48)	-	-	2 267	11 773
Stan na 31.12.2017 wg stawki 19%	191 265	78 482	49 119	13 440	58 707	122 581	338 397	387 006	286 472	1 525 469

*w tym rzeczowe aktywa trwałe, inne wartości niematerialne i użytkowanie wieczyste gruntów.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Przychód opodatkowany po zakończeniu okresu rachunkowego	Naliczona, niezafakturowana sprzedaż	Różnice między wartością bilansową a podatkową środków trwałych*	Rezerwa na likwidację zakładu górniczego netto	Pozostałe	Ogółem
Stan na początek roku	96 518	47 678	657 169	6 000	67 793	875 158
Obciążenie/(Uznanie) wyniku finansowego	30 756	1 641	74 890	2 878	(7 357)	102 808
Obciążenie/(Uznanie) w innych całkowitych dochodach	-	-	-	-	855	855
Stan na 31.12.2016 wg stawki 19%	127 274	49 319	732 059	8 878	61 291	978 821
Stan na początek roku	127 274	49 319	732 059	8 878	61 291	978 821
Nabycie spółek zależnych	-	-	6 411	-	144 708	151 119
Obciążenie/(Uznanie) wyniku finansowego	12 339	(2 227)	90 714	1 202	37 006	139 034
Obciążenie/(Uznanie) w innych całkowitych dochodach	-	-	-	-	(210)	(210)
Stan na 31.12.2017 wg stawki 19%	139 613	47 092	829 184	10 080	242 795	1 268 764

*Różnice wynikają z wyceny środków trwałych do wartości godziwej oraz różnic w stawkach amortyzacji.

W Grupie nie występują nieujęte aktywa i rezerwy na podatek odroczone.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

31. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	31.12.2017	31.12.2016
Programy określonych świadczeń		
Odprawy emerytalne i rentowe		
część długoterminowa	149 048	129 988
część krótkoterminowa	24 936	25 017
	173 984	155 005
Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę		
część długoterminowa	214 029	194 002
część krótkoterminowa	9 428	8 738
	223 457	202 740
Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników		
część długoterminowa	67 584	60 892
część krótkoterminowa	1 678	1 364
	69 262	62 256
Deputaty węglowe		
część długoterminowa	-	110 784
część krótkoterminowa	-	4 092
	-	114 876
Odprawy pośmiertne		
część długoterminowa	3 910	2 503
część krótkoterminowa	361	224
	4 271	2 727
Programy określonych świadczeń razem		
część długoterminowa	434 571	498 169
część krótkoterminowa	36 403	39 435
	470 974	537 604
Pozostałe długoterminowe świadczenia pracownicze		
Nagrody jubileuszowe		
część długoterminowa	304 757	293 987
część krótkoterminowa	34 595	37 572
	339 352	331 559
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i pozostałe		
część długoterminowa	618	-
część krótkoterminowa	357 803	283 583
	358 421	283 583
Rezerwa na Program Dobrowolnych Odejść		
część długoterminowa	-	-
część krótkoterminowa	9 142	56 347
	9 142	56 347
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych razem		
część długoterminowa	739 946	792 156
część krótkoterminowa	437 943	416 937
	1 177 889	1 209 093

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy reprezentantami pracowników a reprezentantami Grupy pracownikom Grupy Kapitałowej przysługują określone świadczenia z innych tytułów niż wynagrodzenie za pracę, tj.:

- wypłaty nagród jubileuszowych,
- wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych,
- prawo do ulgowej odpłatności za energię elektryczną,
- odpis na ZFŚS,

powyższe świadczenia finansowane są w całości przez Grupę.

Obecna wartość przyszłych zobowiązań z powyższych tytułów wyznaczona została na podstawie wyceny aktuarialnej.

Do obliczeń przyjęto podstawowe dane indywidualnie dla poszczególnych pracowników zatrudnionych w Grupie Kapitałowej wg stanu na 31 grudnia 2017 roku (z uwzględnieniem płci zatrudnionego), z następujących obszarów:

- wiek zatrudnionego,
- staż pracy w Grupie,
- staż pracy ogółem,
- wynagrodzenie, stanowiące podstawę wymiaru wysokości nagrody jubileuszowej i odprawy emerytalno-rentowej.

Dodatkowo w analizie zastosowane zostały następujące założenia:

- prawdopodobieństwo odejść pracowników obliczono na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Spółce oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży,
- przyjęto wartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w gospodarce narodowej od 1 stycznia 2018 r. na poziomie 2 100,00 zł,
- na podstawie obwieszczeń Prezesa GUS, przyjęto przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej, pomniejszone o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe oraz chorobowe na poziomie 3 161,77 zł (przeciętne dla drugiego półrocza 2012 r., które stanowić będzie podstawę naliczenia odpisu na ZFŚS w 2018 r.),
- na podstawie założeń zdefiniowanych na poziomie korporacyjnym, wzrost podstawy tworzenia odpisu za ZFSS przyjęto na podstawie wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej: 27,56% w 2019 r., 6,0% w 2020 r., 5,2% w 2021 r., 5,6% w latach 2023-2029 oraz 5,2% w pozostałych latach prognozy. W przypadku zmiany podstawy w 2019 r. przyjęto wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2017 r. na poziomie 4,9%, a w 2018 r. na poziomie 6,1%. Pozostały wzrost podstawy w 2019 r. wynika z zakładanego na dzień sporządzenia wyceny ryzyka pełnego odmrożenia podstawy naliczania ZFŚS od 2019 r.,
- umieralność i prawdopodobieństwa dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia 2016 publikowanymi przez GUS, przyjęto że populacja zatrudnionych w Spółce odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności,
- nie obliczono oddzielnie rezerwy na odprawy rentowe; w zamian nie uwzględniono osób, które przeszły na rentę przy obliczaniu prawdopodobieństw odejść pracowników,

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- przyjęto normalny tryb przechodzenia pracowników na emeryturę według szczegółowych zasad zawartych w ustawie emerytalnej, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy wg informacji dostarczonych przez Spółkę spełnią warunki wymagane do skorzystania z prawa do przejścia na wcześniejszą emeryturę,
- długookresowa roczna stopa wzrostu wynagrodzeń na poziomie 2,0% w 2018 r., 2,2% w 2019 r. i 2,5% w następnych latach (na 31 grudnia 2016 r. na poziomie 1,5% w 2017 r., 2,5% w następnych latach),
- stopę dyskontową do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto w wysokości 3,26% (na 31 grudnia 2016 r. 3,2%),
- wartość ekwiwalentu energetycznego wypłaconego w 2018 r. przyjęto na poziomie 1 407,37 zł (na 31 grudnia 2016 r. 1 391,74 zł),
- wzrost wartości ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego w ramach ulgowej odpłatności za energię elektryczną określono w roku 2018 na poziomie 0,2%, w roku 2019 wzrost o 1,8%, w roku 2020 wzrost o 0,6%, w latach 2021 do 2025 na poziomie 4,7%, w roku 2026 na poziomie 4,8%, w kolejnych latach na poziomie 2,5% (na 31 grudnia 2016 r. określono w roku 2017 na poziomie -1,0%, w roku 2018 wzrost o 1,9%, w roku 2019 wzrost o 2,1%, w roku 2020 wzrost o 3,0%, w latach 2021 do 2026 na poziomie 3,1%, w kolejnych latach na poziomie 2,5%).

17 października 2017 r. Zarząd LWB podpisał z organizacjami związkowymi działającymi na terenie LWB porozumienie zmieniające postanowienia obowiązującego dotychczas Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy w zakresie deputatów węglowych wypłacanych na rzecz emerytów i rencistów LWB. Na skutek podpisanego porozumienia dotychczasowi emeryci i renciści, dla których ostatnim miejscem zatrudnienia była LWB, utracili prawo do bezpłatnego węgla. W wyniku zawartego porozumienia prawo do bezpłatnego węgla po przejściu na emeryturę utracili również obecni pracownicy LWB, w zamian za to otrzymując uprawnienie do otrzymania jednorazowej, dodatkowej odprawy emerytalno-rentowej.

W związku z powyższym konieczne było ujęcie odpowiednich zmian w księgach LWB. W związku z utratą praw do deputatów po przejściu na emeryturę/rentę LWB dokonała ponownej wyceny rezerwy na deputaty węglowe na dzień 17 października 2017 roku (dzień utraty uprawnień). Zaktualizowana kwota rezerwy wyniosła 145 564 tys. zł i następnie uległa całkowitemu rozwiązaniu. Jednocześnie zgodnie z zawartym porozumieniem LWB rozpoznała w księgach rezerwę na dodatkową odprawę emerytalno-rentową w łącznej wysokości 7 044 tys. zł. Ponadto w grudniu 2017 roku obecnym pracownikom LWB, z tytułu rezygnacji z prawa do bezpłatnego węgla po przejściu na emeryturę/rentę, wypłacona została rekompensata w wysokości 23 589 tys. zł. Łączny wpływ na wynik Grupy wszystkich operacji związanych z deputatem węglowym i podpisanym porozumieniem w tym zakresie wyniósł około 114 931 tys. zł.

Do ustalenia wielkości rezerw na świadczenia pracownicze zastosowano metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych (Projected Unit Credit Method), tę samą metodę zastosowano przy analizie wrażliwości dla programów określonych świadczeń.

2017

Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2017	Odprawy emerytalne i rentowe	Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	Odpis na ZFŚŚ dla emerytowanych pracowników	Deputaty węglowe po przejściu na emeryturę	Odprawy pośmiertne	Razem
Stan na 01.01.2017	155 005	202 740	62 256	114 876	2 727	537 604
Zobowiązania przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych	11 167	-	2 423	-	1 332	14 922
Koszty ujęte w zyskach lub stratach, w tym:	18 418	10 242	3 978	(139 662)	656	(106 368)
koszty bieżącego zatrudnienia	7 013	4 218	1 991	2 733	394	16 349
koszty przeszłego zatrudnienia	6 917	-	-	(145 564)	127	(138 520)
koszty odsetek	4 488	6 024	1 987	3 169	135	15 803
Koszty ujęte w innych składnikach całkowitego dochodu, w tym:	4 087	18 911	2 058	28 632	(325)	53 363
zyski/straty aktuarialne netto na skutek zmian założeń finansowych	(1 622)	5 646	(3 116)	25 467	(8)	26 367
zyski/straty aktuarialne netto na skutek zmian założeń demograficznych	809	3 565	1 499	1 641	(27)	7 487
zyski/straty aktuarialne netto na skutek korekt założeń ex-post	4 900	9 700	3 675	1 524	(290)	19 509
Zmniejszone zobowiązania z tytułu wypłat świadczeń (wartość ujemna)	(14 693)	(8 436)	(1 453)	(3 846)	(119)	(28 547)
Razem zmiany	18 979	20 717	7 006	(114 876)	1 544	(66 630)
Stan na 31.12.2017	173 984	223 457	69 262	-	4 271	470 974

2016

Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2016	Odprawy emerytalne i rentowe	Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	Odpis na ZFŚŚ dla emerytowanych pracowników	Deputaty węglowe po przejściu na emeryturę	Odprawy pośmiertne	Razem
Stan na 01.01.2016	142 535	208 054	54 573	111 927	2 625	519 714
Koszty ujęte w zyskach lub stratach, w tym:	17 214	22 288	7 220	6 480	(201)	53 001
koszty bieżącego zatrudnienia	7 319	3 616	1 351	2 964	230	15 480
koszty przeszłego zatrudnienia	6 256	13 100	4 403	206	(500)	23 465
koszty odsetek	3 639	5 572	1 466	3 310	69	14 056
Koszty ujęte w innych składnikach całkowitego dochodu, w tym:	6 601	(18 266)	2 171	63	-	(9 431)
zyski/straty aktuarialne netto na skutek zmian założeń finansowych	(5 747)	(26 741)	2 277	(547)	-	(30 758)
zyski/straty aktuarialne netto na skutek zmian założeń demograficznych	2 649	(1 571)	(567)	3 738	-	4 249
zyski/straty aktuarialne netto na skutek korekt założeń ex-post	9 699	10 046	461	(3 128)	-	17 078
Zmniejszone zobowiązania z tytułu wypłat świadczeń (wartość ujemna)	(10 809)	(8 473)	(1 296)	(3 594)	-	(24 172)
Inne zmiany	(536)	(863)	(412)	-	303	(1 508)
Razem zmiany	12 470	(5 314)	7 683	2 949	102	17 890
Stan na 31.12.2016	155 005	202 740	62 256	114 876	2 727	537 604

Analiza wrażliwości dla programów określonych świadczeń

Poniżej analiza wrażliwości dla obszarów: obrót, dystrybucja, wytwarzanie oraz pozostała działalność:

Programy określonych świadczeń:	Wpływ zmiany założenia aktuarialnego na wysokość zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń	
	+ 1 pp	- 1 pp
Stopa dyskonta	(51 693)	64 995
Stopa przewidywanego wzrostu wynagrodzeń	25 197	(20 836)
Średni wzrost wartości ekwiwalentu pieniężnego dla ulgowej odpłatności za energię elektryczną	35 693	(28 714)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniżej analiza wrażliwości dla obszaru wydobycia:

Programy określonych świadczeń:	Wpływ zmiany założenia aktuarialnego na wysokość zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń	
	+ 1 pp	- 1 pp
Stopa dyskonta	(3 872)	4 505
Stopa przewidywanego wzrostu wynagrodzeń	4 300	(3 465)
Wzrost podstawy dla deputatów węglowych	679	(591)

Zapadalność zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń

Poniżej zapadalność zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń dla obszarów: obrót, dystrybucja, wytwarzanie oraz pozostała działalność:

Średni ważony okres obowiązywania zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń (w latach)	31.12.2017	31.12.2016
Odprawy emerytalne i rentowe	13,8	13,7
Odprawy pośmiertne	6,9	-
Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	15,3	15,2
Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników	17,9	18,3

Poniżej zapadalność zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń dla obszaru wydobycia:

Średni ważony okres obowiązywania zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń (w latach)	31.12.2017	31.12.2016
Odprawy emerytalne i rentowe	13,3	13,0
Deputaty węglowe	0	18,0
Odprawy pośmiertne	11,7	11,0

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
Inne długoterminowe świadczenia pracownicze – nagrody jubileuszowe

	31.12.2017	31.12.2016
Wartość na początek okresu	331 559	371 838
Zmiany w okresie 12 miesięcy do końca okresu sprawozdawczego		
Koszty ujęte w zysku/stracie bieżącego okresu, w tym:	47 426	(2 064)
- koszty bieżącego zatrudnienia	24 015	23 888
- koszty przeszłego zatrudnienia	-	(34 034)
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek korekty założeń ex-post	15 003	6 047
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	2 085	3 440
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(3 170)	(10 968)
- koszty odsetek	9 493	9 563
Zmniejszenie zobowiązania z tytułu wypłaconych świadczeń	(39 633)	(28 057)
Inne zmiany	-	(10 158)
Razem zmiany	7 793	(40 279)
Wartość na koniec okresu	339 352	331 559

32. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia
Rezerwa na zobowiązania i inne obciążenia razem w podziale na część długo- i krótkoterminową

	31.12.2017	31.12.2016
Długoterminowe	643 187	635 488
Krótkoterminowe	1 083 929	789 718
Stan na dzień bilansowy	1 727 116	1 425 206

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania i inne obciążenia
za okres kończący się 31.12.2017

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów	Rezerwa na inne zgłoszone roszczenia	Rezerwa na rekultywację składowiska	Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii	Rezerwa na zakup praw do emisji CO2	Likwidacja zakładu górniczego	Pozostałe	Razem
Stan na początek okresu	203 291	41 347	49 893	275 162	285 184	110 188	460 141	1 425 206
Nabycie spółek zależnych	-	-	7 397	1 937	120 191	-	4 823	134 348
Odwrocenie dyskonta i zmiana stopy dyskontowej	(477)	-	(668)	-	-	3 526	-	2 381
Zwiększenie istniejących rezerw	6 180	103 509	3 090	231 929	447 843	-	31 642	824 193
Wykorzystanie rezerw	(479)	(642)	-	(243 390)	(362 106)	-	(10 820)	(617 437)
Rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy	(7 685)	(11 296)	-	(85)	(3 753)	(8 273)	(10 483)	(41 575)
Stan na koniec okresu	200 830	132 918	59 712	265 553	487 359	105 441	475 303	1 727 116

za okres kończący się 31.12.2016

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów	Rezerwa na inne zgłoszone roszczenia	Rezerwa na rekultywację składowiska	Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii	Rezerwa na zakup praw do emisji CO2	Likwidacja zakładu górniczego	Pozostałe	Razem
Stan na początek okresu	189 429	60 456	55 409	250 024	193 034	124 441	320 151	1 192 944
Odwrocenie dyskonta i zmiana stopy dyskontowej	(3 272)	-	(5 539)	-	-	3 484	-	(5 327)
Zwiększenie istniejących rezerw	27 125	7 387	1 701	263 343	291 306	-	161 107	751 969
Wykorzystanie rezerw	(171)	(16 987)	-	(237 684)	(197 691)	-	(13 566)	(466 099)
Rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy	(9 820)	(9 509)	(1 678)	(521)	(1 465)	(17 737)	(7 551)	(48 281)
Stan na koniec okresu	203 291	41 347	49 893	275 162	285 184	110 188	460 141	1 425 206

Rezerwy na zobowiązania wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Imiennie tworzone są rezerwy na przewidywane straty związane z sądowym powództwem zgłoszonym przeciwko Grupie. Kwota, na którą tworzona jest rezerwa stanowi najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia roszczenia. Koszt ich utworzenia ujmowany jest w pozostałych kosztach operacyjnych. Opis istotnych roszczeń oraz zobowiązania warunkowe z tego tytułu zostały przedstawione w notach 47.2, 47.5 i 47.6.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia obejmują głównie:

Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów

Rezerwa na roszczenia osób władających nieruchomościami z tytułu bezumownego korzystania z gruntu.

Szacowanie rezerwy na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości odbywa się z zastosowaniem podejścia tzw. etapowości i wag, tj. prawdopodobieństwa przegrania sporu i konieczności spełnienia roszczenia. Rozmiar zasądzonych odszkodowań z tytułu roszczeń z bezumownego korzystania z nieruchomości może być dla Grupy znaczący z uwagi na liczbę przedmiotowych nieruchomości, jednak Grupa nie jest w stanie oszacować maksymalnej kwoty odszkodowań. Grupa Kapitałowa Enea, m.in. w związku z określeniem tzw. korytarzy przesyłowych oszacowała i uwzględniła w wysokości utworzonej rezerwy również odszkodowania z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, na których posadowiony jest majątek sieciowy (linie elektroenergetyczne), co do których na dzień sprawozdawczy nie zostały przedstawione jeszcze żadne roszczenia.

Rezerwa na inne zgłoszone roszczenia

Grupa wykazuje w tej pozycji rezerwy na sprawy sądowe nie związane z bezumownym korzystaniem z gruntów.

W 2017 r. Enea S.A. utworzyła rezerwę na poziomie 85 684 tys. zł na potencjalne roszczenia związane z wypowiedzeniem przez Enea S.A. umów na zakup świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł (szczegółowe informacje są zawarte w nocie 47.7).

Rezerwa na rekultywację składowiska

Grupa po zapełnieniu lub zamknięciu składowiska żużla i popiołu ma obowiązek dokonania rekultywacji terenu. Ze względu na fakt, iż Grupa posiada duże, niezapełnione obszary składowiska, przewidywany termin rekultywacji będzie miał miejsce w 2060 r. Przyszłe oszacowane koszty rekultywacji składowiska zostały zdyskontowane do wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej w wysokości 3,26% (na dzień 31 grudnia 2016 r. – 3,20%).

Wartość rezerwy na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 59 712 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r. 49 893 tys. zł).

Rezerwa na zakup praw do emisji CO₂

Na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość rezerwy dotyczącej praw do emisji CO₂ wyniosła 487 359 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r. 285 184 tys. zł).

Rezerwa na likwidację zakładu górniczego

Grupa tworzy rezerwę na koszty likwidacji zakładu górniczego, do których poniesienia jest zobligowana istniejącymi przepisami prawa. Główne założenia wykorzystywane przy ustalaniu kosztów z tytułu likwidacji zakładu górniczego zawierają założenia odnośnie do okresu żywotności kopalni, przewidywanej inflacji oraz długoterminowych stóp dyskontowych. Wyliczona wysokość kosztów likwidacji zakładu górniczego na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi: 105 441 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r. 110 188 tys. zł).

Pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy dotyczą głównie:

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- farmy wiatrowej Skoczylody: 129 000 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r. 129 000 tys. zł, nota 49),
- potencjalnych zobowiązań związanych z majątkiem sieciowym wynikających z różnic w interpretacjach przepisów 147 609 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r. 148 259 tys. zł),
- kosztów korzystania z gruntów leśnych będących w zarządzie Lasów Państwowych 113 547 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r. 108 245 tys. zł),
- podatku od nieruchomości w spółce Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. 42 353 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r. 32 456 tys. zł),
- roszczeń ZUS z tytułu składki wypadkowej w spółce Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. 21 340 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r. 20 042 tys. zł),
- usuwania szkód górniczych 4 434 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r. 4 440 tys. zł).

33. Przychody ze sprzedaży netto

	31.12.2017	31.12.2016
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	6 932 940	6 548 229
Przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych	3 215 618	3 001 032
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	87 199	87 004
Przychody ze sprzedaży pozostałych produktów i usług	177 139	176 369
Przychody z tytułu świadectw pochodzenia	12 937	13 739
Przychody ze sprzedaży praw do emisji CO2	77 315	32 780
Przychody ze sprzedaży energii ciepłej	347 871	312 625
Przychody ze sprzedaży węgla	409 408	904 424
Przychody ze sprzedaży gazu	145 262	179 476
Razem przychody ze sprzedaży netto	11 405 689	11 255 678

34. Koszty według rodzaju

	31.12.2017	31.12.2016
Amortyzacja	(1 194 540)	(1 110 350)
Koszty świadczeń pracowniczych	(1 470 644)	(1 490 752)
- wynagrodzenia	(1 022 024)	(1 084 141)
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(448 620)	(406 611)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów	(1 728 771)	(1 361 884)
- zużycie materiałów i energii	(1 500 129)	(1 210 310)
- wartość sprzedanych towarów i materiałów	(228 642)	(151 574)
Wartość zakupionej energii i gazu na potrzeby sprzedaży	(3 169 673)	(4 074 797)
Usługi obce	(1 872 894)	(1 525 635)
- usługi przesyłowe	(1 057 151)	(860 991)
- inne usługi obce	(815 743)	(664 644)
Podatki i opłaty	(376 542)	(326 537)
Łączne koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, sprzedaży i marketingu oraz koszty ogólnego zarządu	(9 813 064)	(9 889 955)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
35. Koszty świadczeń pracowniczych

	31.12.2017	31.12.2016
Koszty wynagrodzeń	(1 022 024)	(1 084 141)
- bieżące wynagrodzenia	(936 721)	(1 002 605)
- nagrody jubileuszowe	(29 708)	(20 874)
- odprawy emerytalne i rentowe	(10 383)	(3 236)
- inne	(45 212)	(57 426)
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	(448 620)	(406 611)
- ZUS	(239 905)	(226 871)
- odpis na ZFŚS	(45 560)	(42 792)
- inne świadczenia społeczne	(82 260)	(74 114)
- pozostałe świadczenia po okresie zatrudnienia	-	(11 728)
- inne	(80 895)	(51 106)
Razem	(1 470 644)	(1 490 752)

Gwarancje zatrudnienia

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Spółką a związkami zawodowymi przyznano określone gwarancje zatrudnienia dla pracowników zatrudnionych w Spółce przed dniem 29 czerwca 2007 r., które wygasają 31 grudnia 2018 r.

Ponadto, obowiązywanie postanowień powyższego porozumienia przedłużono w stosunku do pracowników, którym w chwili wygaśnięcia gwarancji będzie brakować nie więcej niż cztery lata do spełnienia przesłanek uprawniających ich do nabycia prawa do emerytury. Oznacza to, że pracodawca w przypadku niedotrzymania gwarancji nie może wypowiedzieć umowy o pracę bez konieczności wypłaty dodatkowej odprawy pracownikowi, któremu w momencie upływu gwarancji zatrudnienia brakuje nie więcej niż cztery lata do osiągnięcia wieku emerytalnego.

Gwarancje zatrudnienia oznaczają, że w razie rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę Enea S.A. będzie zobowiązana do zapłaty na rzecz pracownika kwoty stanowiącej iloczyn wynagrodzenia miesięcznego oraz okresu pozostającego do końca obowiązywania gwarancji.

Na mocy umowy społecznej zawartej w dniu 10 sierpnia 2007 r. pomiędzy Enea Wytwarzanie S.A. (obecnie Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.) a organizacjami związkowymi pracownikom zatrudnionym w Enea Wytwarzanie S.A. (obecnie Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.) na dzień wejścia w życie umowy przedłużono gwarancje zatrudnienia na kolejne 11 lat tj. do 30 stycznia 2019 r.

36. Pozostałe przychody i koszty operacyjne
Pozostałe przychody operacyjne

	31.12.2017	31.12.2016
Rozwiązanie rezerw na roszczenia o odszkodowanie	9 716	30 515
Rozwiązanie pozostałych rezerw	15 641	9 985
Zwrot kosztów przez ubezpieczyciela	8 765	8 332
Rozliczenie dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych	13 316	24 840
Odszkodowania, kary, grzywny	18 977	16 750
Odwrocenie niewykorzystanych odpisów aktualizujących	4 566	6 302
Nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe	17 960	25 909
Zysk z tytułu okazijnego nabycia	11 953	-
Inne pozostałe przychody operacyjne	40 896	21 405
Razem	141 790	144 038

Pozostałe koszty operacyjne

	31.12.2017	31.12.2016
Utworzenie rezerw na roszczenia o odszkodowanie	(7 956)	(28 654)
Utworzenie pozostałych rezerw	(104 667)	(151 627)
Odpis aktualizujący wartość należności	(24 367)	(11 413)
Odpisanie należności nieściągalnych	(28 592)	(14 010)
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(2 038)	(119)
Koszty postępowań sądowych	(11 129)	(9 217)
Koszty związków zawodowych	(1 603)	(1 524)
Odszkodowanie za bezumowne korzystanie z gruntów	(1 490)	(1 505)
Inne pozostałe koszty operacyjne	(40 029)	(43 556)
Razem	(221 871)	(261 625)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
37. Przychody finansowe

	31.12.2017	31.12.2016
Przychody z tytułu odsetek	28 277	41 151
- rachunki i lokaty bankowe	27 815	31 815
- pozostałe pożyczki i należności	462	9 279
- pozostałe	-	57
Różnice kursowe	-	11 176
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych	27 754	11 575
Wycena kontraktów na zakup CO2	79 267	-
Inne przychody finansowe	4 420	12 448
Razem	139 718	76 350

38. Koszty finansowe

	31.12.2017	31.12.2016
Koszty odsetek	(96 651)	(92 003)
- koszty odsetek z tytułu kredytów i pożyczek	(36 826)	(30 067)
- koszty odsetek od obligacji	(44 980)	(49 818)
- koszty leasingu finansowego	(160)	(81)
- inne odsetki	(14 685)	(12 037)
Różnice kursowe	(28 134)	(2 081)
Koszt dyskonta zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych i rezerw	(28 282)	(26 635)
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych	(15 892)	(5 647)
Koszty niewykorzystanych obligacji	(89)	(120)
Inne koszty finansowe	(1 641)	(524)
Razem	(170 689)	(127 010)

39. Podatek dochodowy

	31.12.2017	31.12.2016
podatek bieżący	(192 003)	(211 464)
podatek odroczony	(109 673)	(8 425)
Podatek dochodowy	(301 676)	(219 889)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem brutto Grupy różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by stosując nominalną stawkę podatku mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek:

	31.12.2017	31.12.2016
Zysk przed opodatkowaniem	1 466 567	1 068 802
Podatek wyliczony według stawki 19%	(278 648)	(203 072)
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów (różnice trwałe * 19%)	(45 137)	(20 830)
Dochody niepodlegające opodatkowaniu (różnice trwałe * 19%)	3 629	7 026
Inne * 19%	18 480	(3 013)
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	(301 676)	(219 889)

40. Dywidenda

Decyzję o wypłacie dywidendy za bieżący rok obrotowy podejmą akcjonariusze na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w 2018 r. Zarząd Enea S.A. jest na etapie analizy możliwości wypłaty dywidendy za 2017 r. i na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego decyzja co do podziału zysku za 2017 r. nie została jeszcze podjęta. Zarząd Enea S.A. przedstawi rekomendację odnośnie podziału zysku za 2017 r. na przełomie pierwszego i drugiego kwartału 2018 r.

26 czerwca 2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Enea S.A. podjęło uchwałę nr 6 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r., zgodnie z którą na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 110 361 tys. zł. Dywidenda na jedną akcję wyniosła 0,25 zł. Do dnia sprawozdawczego dywidenda została wypłacona akcjonariuszom.

Za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. Spółka nie wypłaciła dywidendy w związku z osiągniętą stratą. 27 czerwca 2016 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Enea S.A. podjęło uchwałę nr 7 w sprawie pokrycia straty netto w kwocie 1 116 888 tys. zł za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. z zysków zatrzymanych.

41. Zysk na akcję

	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
Zysk netto przypadająca na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	1 070 168	784 393
Średnioważona liczba akcji zwykłych	441 442 578	441 442 578
Zysk netto na akcję (w zł na jedną akcję)	2,42	1,78
Zysk rozwodniony na akcję (w zł na jedną akcję)	2,42	1,78

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
42. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Spółki Grupy Kapitałowej zawierają transakcje z następującymi podmiotami powiązanymi:

- Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej – transakcje te są eliminowane na etapie konsolidacji,
- Transakcje zawarte pomiędzy Grupą a Członkami Władz Grupy, które podzielić należy na dwie kategorie:
 - wynikające z powołania na Członków Rad Nadzorczych,
 - wynikające z innych umów o charakterze cywilno – prawnym.
- Transakcje z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Transakcje z członkami Władz Grupy:

Tytuł	Zarząd Spółki		Rada Nadzorcza Spółki	
	01.01.2017	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2016
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Wynagrodzenia z tytułu kontraktów menadżerskich i umów konsultingowych	4 928	12 578	-	
Wynagrodzenia z tytułu powołania do organów zarządzających lub nadzorujących			826	484
RAZEM	4 928	12 578	826	484

Na 31 grudnia 2017 r. zobowiązania z tytułu kontraktów menadżerskich i umów konsultingowych wobec członków Zarządu wynoszą 159 tys. zł. Rezerwa na premię dla Zarządu na 31 grudnia 2017 r. wynosi 1 755 tys. zł (na 31 grudnia 2016 r. odpowiednio 3 082 tys. zł), kwoty rezerw nie są uwzględnione w powyższej tabeli.

W wynagrodzeniu z tytułu kontraktów menadżerskich i umów konsultingowych w roku 2017 uwzględniono premię za 2016 r. w wysokości 1 749 tys. zł (w 2016 r. premię za 2015 r. w wysokości 2 653 tys. zł) oraz wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji.

Transakcje dotyczące pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przedstawiono w tabeli poniżej:

Organ	Stan na dzień	Udzielono od dnia	Spłaty do dnia	Stan na dzień
	01.01.2017	01.01.2017	31.12.2017	31.12.2017
Rada Nadzorcza	16	-	(5)	11
RAZEM	16	-	(5)	11

Organ	Stan na dzień	Udzielono od dnia	Spłaty do dnia	Stan na dzień
	01.01.2016	01.01.2016	31.12.2016	31.12.2016
Zarząd spółki				
Rada Nadzorcza	27	-	(11)	16
RAZEM	27	-	(11)	16

Inne transakcje, wynikające z umów cywilno-prawnych zawartych pomiędzy Jednostką Dominującą a Członkami Władz Jednostki Dominującej dotyczą wyłącznie wykorzystania przez Członków Zarządu Enea S.A. samochodów służbowych dla celów prywatnych.

Grupa zawiera również transakcje handlowe z jednostkami administracji państwowej i samorządowej oraz podmiotami będącymi własnością Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Przedmiotem tych transakcji są głównie:

- zakupy węgla, energii elektrycznej, praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii w zakresie energii odnawialnej oraz energii produkowanej w kogeneracji z ciepłem, usługi przesyłowej i dystrybucyjnej, które Grupa realizuje od podmiotów zależnych od Skarbu Państwa,
- sprzedaż energii elektrycznej, usługi dystrybucyjnej, przyłączenia do sieci i pozostałych powiązanych z tym opłat oraz węgla, którą Grupa realizuje zarówno dla organów administracji państwowej, samorządowej (sprzedaż odbiorcom końcowym) jak i spółek zależnych od Skarbu Państwa (sprzedaż hurtowa oraz detaliczna – odbiorcom końcowym).

Transakcje te przeprowadzane są na zasadach rynkowych a warunki nie odbiegają od stosowanych w transakcjach z innymi podmiotami. Grupa nie prowadzi ewidencji umożliwiającej agregowanie wartości wszystkich transakcji realizowanych ze wszystkimi instytucjami państwowymi oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa. Wśród podmiotów będących spółkami zależnymi od Skarbu Państwa największym kontrahentem - odbiorcą Grupy Enea jest Grupa Polskie Sieci Elektroenergetyczne, wartość sprzedaży netto w roku 2017 była na poziomie 250 330 tys. zł. (w roku 2016 była to Grupa Energa - sprzedaż na poziomie 158 344 tys. zł), największym kontrahentem - dostawcą jest Grupa Polskie Sieci Elektroenergetyczne, wartość zakupów netto 1 159 053 tys. zł (w roku 2016 była to również Grupa PSE – zakupy na poziomie 917 043 tys. zł).

43. Umowy koncesyjne na świadczenie usług publicznych

Przedmiotem prowadzonej przez Grupę Kapitałową działalności jest przede wszystkim wytwarzanie energii elektrycznej, dystrybucja energii elektrycznej, obrót energią elektryczną oraz produkcja i sprzedaż węgla.

Zgodnie z ustawą Prawo energetyczne, za koncesjonowanie, regulację działalności przedsiębiorstw energetycznych i zatwierdzanie taryf odpowiada Prezes URE.

Enea S.A. posiada koncesje na:

- obrót energią elektryczną do 31 grudnia 2025 r.,
- obrót paliwami gazowymi do 31 grudnia 2030 r.

Spółka **Enea Operator Sp. z o.o.** posiada koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej obowiązującą do 1 lipca 2030 roku.

Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. posiada koncesje na:

- koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej do 31.12.2030 r.,
- koncesję na wytwarzanie ciepła do 31.12.2025 r.,
- koncesję na przesyłanie i dystrybucję ciepła do 31.12.2025 r.,
- koncesję na obrót energią elektryczną do 31.12.2030 r.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Enea Trading Sp. z o.o. posiada koncesje na:

- obrót energią elektryczną do 31 grudnia 2030 r.,
- obrót paliwami gazowymi do 31 grudnia 2030 r.,
- obrót gazem ziemnym z zagranicą do 31 grudnia 2030 r.

MEC Piła Sp. z o.o. posiada koncesje na:

- wytwarzanie energii cieplnej do 31 grudnia 2025 r.,
- przesyłanie i dystrybucję ciepła do 31 grudnia 2025 r.,
- wytwarzanie energii elektrycznej do 31 grudnia 2030 r.

PEC Sp. z o.o. z siedzibą w Obornikach posiada koncesje na:

- wytwarzanie energii cieplnej do 31 grudnia 2025 r.,
- przesyłanie i dystrybucję ciepła do 31 grudnia 2025 r.

Enea Ciepło Sp. z o.o. posiada koncesje na:

- wytwarzanie energii cieplnej do 30 września 2028 r.,
- obrót ciepłem do 30 września 2028 r.,
- przesyłanie i dystrybucję ciepła do 30 września 2028 r.

Enea Elektrownia Połaniec S.A. posiada koncesje na:

- wytwarzanie energii elektrycznej do 1 listopada 2025 r.,
- obrót energią elektryczną do 31 grudnia 2030 r.,
- wytwarzanie ciepła do 1 listopada 2025 r.,
- przesył i dystrybucję ciepła do 1 listopada 2025 r.

Działalność górnicza spółki **Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.** w zakresie gospodarczego wydobywania kopaliny węgla kamiennego musi odbywać się zgodnie z przepisami Prawa Geologicznego i Górniczego. Spółka posiada koncesje na:

- wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Bogdanka” z 6 kwietnia 2009 r. – na okres do 31 grudnia 2031 r.,
- wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Lubelskie Zagłębie Węglowe – obszar K-3” z 17 czerwca 2014 r. na okres do 17 lipca 2046 r.,
- rozpoznawanie złoża węgla kamiennego ze złoża „Orzechów” z 14 października 2014 r. na okres do 14 listopada 2018 r., koncesja została zmieniona na wniosek LW Bogdanka decyzją z 7 lipca 2016 r. na maksymalny okres do 14 listopada 2020 r.,
- wydobycie węgla kamiennego ze złoża „Ostrów” z 17 listopada 2017 r. na okres do 31 grudnia 2065 r.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
44. Przyszłe płatności tytułem korzystania z nabytego odpłatnie i nieodpłatnie prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego

Przyszłe zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntu (według opłat z 2017 r.) dotyczą czasu, jaki pozostał do wygaśnięcia umów o korzystanie z gruntów, który wynosi od 40 do 99 lat.

	31.12.2017	31.12.2016
Poniżej jednego roku	10 011	5 418
Od jednego do pięciu lat	30 530	21 676
Powyżej pięciu lat	452 257	370 914
	492 798	398 008

Przyszłe zobowiązania z tytułu umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego:

	31.12.2017	31.12.2016
Poniżej jednego roku	22 165	20 402
Od jednego do pięciu lat	45 346	43 300
Powyżej pięciu lat	28 690	33 917
	96 201	97 619

Koszty poniesione w okresie z tytułu prawa wieczystego użytkowania oraz umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego:

	2017	2016
Prawo wieczystego użytkowania	5 418	5 621
Umowy najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego	20 402	17 850

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego ujęte w kosztach

	31.12.2017	31.12.2016
Minimalne opłaty leasingowe	(4 798)	(8 275)
	(4 798)	(8 275)

45. Przyszłe zobowiązania wynikające z kontraktów zawartych na koniec okresu sprawozdawczego

Umowne zobowiązania związane z nabyciem rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych zaciągnięte na koniec okresu sprawozdawczego, lecz jeszcze nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wynoszą:

	31.12.2017	31.12.2016
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	1 138 756	1 644 896
Nabycie wartości niematerialnych	34 029	38 134
	1 172 785	1 683 030

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

46. Zatrudnienie

	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Stanowiska robotnicze	9 216	8 998
Stanowiska nierobotnicze	6 298	5 889
RAZEM	15 514	14 887

Dane zawarte w tabeli przedstawiają zatrudnienie w etatach. Stanowiska menedżerskie zostały zakwalifikowane do stanowisk nierobotniczych.

47. Zobowiązania warunkowe oraz postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej
47.1. Poręczenia i gwarancje

W tabeli poniżej przedstawiono obowiązujące na 31 grudnia 2017 r. istotne gwarancje bankowe w ramach umowy zawartej przez Enea S.A. z Bankiem BZ WBK S.A. do wysokości limitu określonego w umowie.

Zestawienie udzielonych gwarancji wg stanu na 31 grudnia 2017 r.

Data udzielenia gwarancji	Data obowiązywania gwarancji	Podmiot na rzecz którego udzielono gwarancji	Bank - wystawca	Kwota udzielonej gwarancji w tys. zł
01.01.2016	11.08.2018	Górecka Projekt Sp. z o.o.	BZ WBK S.A.	1 662
21.12.2016	30.01.2018	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie	BZ WBK S.A.	1 325
Suma udzielonych gwarancji bankowych				2 987

Zestawienie udzielonych gwarancji wg stanu na 31 grudnia 2016 r.

Data udzielenia gwarancji	Data obowiązywania gwarancji	Podmiot na rzecz którego udzielono gwarancji	Bank - wystawca	Kwota udzielonej gwarancji w tys. zł
01.01.2016	11.08.2018	Górecka Projekt Sp. z o.o.	BZ WBK S.A.	1 662
21.12.2016	30.01.2018	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie	BZ WBK S.A.	1 325
Suma udzielonych gwarancji bankowych				2 987

Wartość pozostałych gwarancji udzielonych przez Grupę na 31 grudnia 2017 r. wynosi 3 640 tys. zł (na 31 grudnia 2016 r. 3 733 tys. zł).

47.2. Postępowania toczące się przed sądami powszechnymi

Postępowania z powództwa Grupy

Postępowania wszczynane przed sądami powszechnymi z powództwa Enea S.A. oraz Enea Operator Sp. z o.o. dotyczą dochodzenia należności z tytułu dostarczania energii elektrycznej (tzw. sprawy za energię) oraz dochodzenia należności z innych tytułów – nielegalnego poboru energii elektrycznej, przyłączeń do sieci i innych usług specjalistycznych (tzw. sprawy za nie energię).

Postępowania wszczynane przed sądami powszechnymi z powództwa Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. dotyczą przede wszystkim odszkodowań oraz kar umownych od kontrahentów spółki.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. przed sądami powszechnymi toczyło się łącznie 16 176 spraw z powództwa Grupy na łączną kwotę 219 335 tys. zł (na 31 grudnia 2016 r. toczyło się 16 487 spraw o łącznej wartości 161 308 tys. zł).

Wynik żadnej ze spraw nie jest istotny dla wyniku finansowego Grupy Kapitałowej.

Postępowania przeciwko Grupie

Postępowania przeciwko Grupie wszczynane są zarówno z powództwa osób fizycznych, jak i prawnych. Dotyczą one m.in. kwestii takich jak: odszkodowania za przerwy w dostawach energii, ustalenie, czy miał miejsce nielegalny pobór energii oraz odszkodowania za korzystanie przez Grupę z nieruchomości, na których znajdują się urządzenia elektroenergetyczne. Za szczególnie istotne Grupa uznaje powództwa dotyczące bezumownego korzystania z nieruchomości nie będących własnością Grupy (nota 47.5).

Występują również roszczenia z tytułu rozwiązanych umów na zakup praw majątkowych (nota 47.7).

Postępowania sądowe przeciwko Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. dotyczą m.in. odszkodowań oraz zapłaty kar umownych.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. przed sądami powszechnymi toczyło się łącznie 2 431 spraw przeciwko Grupie na łączną kwotę 680 828 tys. zł (odpowiednio na 31 grudnia 2016 r. toczyły się 2 314 sprawy o łącznej wartości 368 702 tys. zł). Rezerwy związane z tymi sprawami sądowymi prezentowane są w nocie 32.

47.3. Postępowania arbitrażowe

Postępowanie z powództwa Mostostal Warszawa S.A. oraz Acciona Infraestructuras S.A. przeciwko Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. jest prowadzone przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie pod sygnaturą akt SA 64/15. Postępowanie arbitrażowe zostało wszczęte na podstawie wezwania na arbitraż wniesionego przez Konsorcjum 7 kwietnia 2015 r. Roszczenie konsorcjum wynosi ok. 16,2 mln zł (na powyższe roszczenie składa się kwota rzekomo bezpodstawnie uzyskanej przez LWB gwarancji bankowej, odsetki oraz koszty, które konsorcjum poniosło w związku ze skorzystaniem przez LWB z tej gwarancji). 30 listopada 2016 r. Konsorcjum złożyło replikę, Noty przedstawione na stronach 11-121 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego 91

na którą 25 stycznia 2017 r. LWB złożyło duplikę - Konsorcjum odpowiedziało pismem z 25 lutego 2017 r. do którego ustosunkowała się również spółka LWB. Rozprawy przed Sądem Arbitrażowym toczyły się w dniach 19-21 czerwca 2017 r.

29 września 2017 r. Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie wydał wyrok oddalający w całości powództwo skierowane wobec LWB przez Konsorcjum. Wyrok ten zakończył postępowanie przed Sądem Arbitrażowym. W październiku 2017 r. LWB złożyła do Sądu Apelacyjnego w Lublinie wniosek o uznanie wyroku arbitrażowego. Jednocześnie z końcem listopada 2017 r. Konsorcjum wniosło skargę o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego. Na chwilę obecną wyrok nie jest prawomocny.

20 września 2016 r. LWB wytoczyła Konsorcjum powództwo przed Sądem Okręgowym w Lublinie o ustalenie (negatywne) braku obowiązku po stronie LWB zaspokojenia roszczeń konsorcjum wynikających z umowy dotyczącej rozbudowy Zakładu Przeróbki Mechanicznej Węgla. Roszczenie to służy ustaleniu, że Konsorcjum nienależycie wykonywało umowę dotyczącą rozbudowy Zakładu Przeróbki Mechanicznej Węgla, a tym samym LWB zasadnie naliczyła wobec Konsorcjum kary umowne oraz odstąpiła od umowy. Po złożeniu przez Konsorcjum odpowiedzi na pozew i po przeprowadzeniu pierwszej rozprawy, strony zgodnie wniosły do Sądu o skierowanie stron do mediacji i uzgodniły osobę mediatora.

47.4. Pozostałe postępowania sądowe

Odnosnie LWB prowadzone jest postępowanie przed Sądem Okręgowym w Lublinie w zakresie roszczeń ZUS z tytułu składki wypadkowej, a mianowicie zasadności przekwalifikowania wypadków przy pracy oraz uchylenia sankcji nałożonej w wyniku kontroli na spółkę przez ZUS O/w Lublinie. W celu pokrycia ewentualnych roszczeń w tym zakresie LWB posiada utworzoną rezerwę w wysokości 21 340 tys. zł.

21 listopada 2017 r. odbyła się rozprawa apelacyjna, na której Sąd Apelacyjny w Lublinie rozpoznał apelację wniesioną przez ZUS od wyroku z 7 lutego 2017 r. Sąd Apelacyjny wydał wyrok, w którym oddalił złożoną przez ZUS apelację. Na chwilę obecną wyrok nie jest prawomocny. 15 stycznia 2018 r. Sąd Apelacyjny sporządził uzasadnienie wyroku. 12 marca 2018 r. do Sądu Apelacyjnego w Lublinie wpłynęła skarga kasacyjna ZUS.

18 stycznia 2018 r. do spółki Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. wpłynął pozew z 28 grudnia 2017 r., który został złożony w Sądzie Okręgowym w Białymstoku przez Gminę Białystok przeciwko ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. o zapłatę 29 445 tys. zł wraz z ustawowymi odsetkami, tytułem ceny sprzedaży 126 083 udziałów Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Białymstoku (obecnie Enea Ciepło Sp. z o.o.) składających się na tzw. „Resztówkę”, w wykonaniu zobowiązania wynikającego z umowy sprzedaży udziałów Enea Ciepło Sp. z o.o. zawartej 26 maja 2014 r. 23 lutego 2018 r. Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. złożyła odpowiedź na pozew, nie zgadzając się ze stanowiskiem przedstawionym w pozwie i wnosząc o oddalenie powództwa w całości.

Spór dotyczy interpretacji zapisu umowy sprzedaży udziałów z 2014 r. w zakresie ustalenia czy istnieje zobowiązanie Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. do nabycia pozostałych udziałów, tzw. „Resztówki”. Zgodnie ze stanowiskiem Enea Wytwarzanie Sp. z o.o., spółka wykonała swoje zobowiązanie określone w umowie sprzedaży udziałów z 2014 r., w zakresie nabycia udziałów w spółce Enea Ciepło Sp. z o.o. i nie jest zobowiązana do nabycia dodatkowo 121 863 udziałów.

W przypadku niekorzystnego dla Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. rozstrzygnięcia sporu, spółka może być zobowiązana do nabycia łącznie do 126 083 udziałów po cenie wynikającej z umowy z 26 maja 2014 r. tj. za łączną kwotę wskazaną w pozwie.

Grupa szacuje, na podstawie stanowiska pełnomocnika prawnego Enea Wytwarzanie Sp. z o.o., że bardziej prawdopodobne jest uzyskanie korzystnego dla spółki orzeczenia sądu.

47.5. Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Grupę

Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Grupę wynika z faktu, że Grupa nie dla wszystkich obiektów posiada tytuł prawny do korzystania z gruntów, na których są usytuowane sieci przesyłowe oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Grupa może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości.

Brak uregulowanego stanu prawnego nieruchomości powoduje zagrożenie powstania dodatkowych kosztów związanych z żądaniami wypłaty odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu, czynszu dzierżawnego lub wyjątkowo, w pojedynczych przypadkach z żądaniami związanymi ze zmianą lokalizacji obiektu (przywrócenie gruntu do stanu pierwotnego).

Rozstrzygnięcia zapadające w tych sprawach są o tyle istotne, że w znaczący sposób wpływają zarówno na kształtowanie postępowania Grupy wobec osób zgłaszających roszczenia przedsądowe w związku z urządzeniami zlokalizowanymi na ich nieruchomościach w przeszłości, jak i na sposób regulowania stanu prawnego tych urządzeń w przypadku nowych inwestycji.

Możliwość utraty majątku w tym przypadku jest znikoma. Brak uregulowanego stanu prawnego nieruchomości pod urządzeniami energetycznymi nie stanowi ryzyka utraty przez Grupę majątku, a jedynie powoduje zagrożenie powstania dodatkowych kosztów związanych z żądaniami wypłaty odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu, czynszu dzierżawnego kosztów ustanowienia służebności przesyłu lub wyjątkowo, w pojedynczych przypadkach z żądaniami związanymi ze zmianą lokalizacji obiektu (przywrócenie gruntu do stanu pierwotnego). Grupa tworzy adekwatne rezerwy.

Rezerwa dotyczy również odszkodowań za bezumowne korzystanie przez Grupę z nieruchomości, na których posadowiony jest majątek sieciowy Grupy (linie elektroenergetyczne), w związku z określaniem tzw. korytarzy przesyłowych oraz ustanawianiem służebności przesyłu na rzecz Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Grupa ujęła rezerwę na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów w wysokości 200 830 tys. zł.

47.6. Sprawy dotyczące niezbilansowania za 2012 r.

30 i 31 grudnia 2014 r. Enea S.A. wystąpiła z zawezwaniami do próby ugodowej w stosunku do:

	Kwota zawezwania w tys. zł
PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	7 410
PKP Energetyka S.A.	1 272
TAURON Polska Energia S.A.	17 086
TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	1 826
FITEN S.A.	207
Razem	27 801

Przedmiotem zawezwań były roszczenia o zapłatę za energię elektryczną niepoprawnie rozliczoną na rynku bilansującym w 2012 roku. Zawezwane spółki poprzez niewyrażenie zgody na wystawienie przez Enea S.A. faktur za rok 2012 bezpodstawnie uzyskały z tego tytułu korzyści majątkowe.

W związku z brakiem ugodowego rozstrzygnięcia w powyższej sprawie, Enea S.A. wystąpiła ze stosownymi pozwami przeciwko:

- FITEN S.A. - pozew z 24 listopada 2015 r.,
- TAURON Polska Energia S.A. – pozew z 10 grudnia 2015 r.,
- TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o. o. – pozew z 10 grudnia 2015 r.,
- PKP Energetyka S.A. – pozew z 28 grudnia 2015 r.,
- PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. – pozew z 29 grudnia 2015 r.

W sprawie przeciwko FITEN S.A. Enea S.A. wniosła Skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. W pozostałych postępowaniach nie doszło do rozstrzygnięcia sporów.

47.7. Spór dotyczący cen na świadectwa pochodzenia energii OZE oraz wypowiedziane umowy na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł

W związku ze sporem dotyczącym cen w umowach długoterminowych na zakup praw majątkowych z OZE przed sądem toczy się 6 postępowań o zapłatę tytułem wynagrodzenia. Enea S.A. dokonała potrącenia płatności części wierzytelności przysługujących kontrahentom wobec Enea S.A. z tytułu zapłaty ceny za sprzedane prawa majątkowe z wierzytelnością odszkodowawczą Enea S.A. wobec wytwórców OZE. Szkoda wyrządzona Enea S.A. powstała wskutek niewykonania przez kontrahentów obowiązku kontraktowego przystąpienia w dobrej wierze do negocjacji kontraktów długoterminowych na sprzedaż praw majątkowych zgodnie z obowiązującą strony klauzulą adaptacyjną. Ponadto, przed Sądem Okręgowym w Poznaniu toczą się trzy sprawy o ustalenie bezskuteczności wypowiedzenia/odstąpienia przez Enea S.A. od umów sprzedaży praw majątkowych, które zostało dokonane 28 października 2016 r.

28 października 2016 r. Enea S.A. złożyła oświadczenia w zależności od umowy: o wypowiedzeniu albo o odstąpieniu od długoterminowych umów na zakup przez Spółkę praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł (tzw. zielonych certyfikatów) (Umowy).

Umowy zostały zawarte w latach 2006-2014 z niżej wymienionymi kontrahentami, do których należą instalacje wytwórcze energii elektrycznej z odnawialnych źródeł ("Kontrahenci"):

- Farma Wiatrowa Krzęcin Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- Megawind Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie;
- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Bełchatowie;
- PGE Energia Odnawialna S.A. z siedzibą w Warszawie;
- PGE Energia Natury PEW Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- "PSW" Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- in.ventus Sp. z o.o. EW Śniatowo sp.k. z siedzibą w Poznaniu;
- Golice Wind Farm Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Umowy uległy rozwiązaniu co do zasady do końca listopada 2016 r. Dokładna data rozwiązania poszczególnych Umów wynikała z zapisów kontraktowych.

Przyczyną wypowiedzenia/odstąpienia od poszczególnych Umów przez Spółkę było wyczerpanie możliwości przywrócenia równowagi kontraktowej i ekwiwalentności świadczeń stron wywołanych zmianami prawa.

Zmiany prawa, do których doszło po dniu zawarcia wymienionych Umów, tj. w szczególności:

- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 października 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. z 2012 r., poz. 1229);
- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2015 r. poz. 478) i związane z tą ustawą kolejne zmiany prawa oraz ogłoszone projekty zmian prawa tj. w szczególności:
 - ustawa z 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 925); oraz
 - projekt rozporządzenia Ministra Energii w sprawie zmiany wielkości udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, które ma zostać wydane na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw,

spowodowały obiektywny brak możliwości sporządzenia wiarygodnych modeli prognozujących kształtowanie się cen zielonych certyfikatów.

Celem rozwiązania Umów jest uniknięcie przez Spółkę straty stanowiącej różnicę między cenami umownymi a ceną rynkową zielonych certyfikatów.

Ze względu na zmieniające się warunki prawne po rozwiązaniu Umów w roku 2017, w szczególności wynikające z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii, szacowana wartość przyszłych zobowiązań umownych uległaby zmianie. W obecnym stanie prawnym byłaby znacząco niższa w porównaniu do kwoty ok. 1.187 mln zł szacowanej na moment wypowiedzenia umów. Spadek odzwierciedla zmianę sposobu wyznaczania opłaty zastępczej, która zgodnie z treścią części umów stanowi podstawę do wyliczania ceny kontraktowej i powiązanie jej z ceną rynkową.

Spółka utworzyła rezerwę w kwocie 85 684 tys. zł na potencjalne roszczenia wynikające z wypowiedzianych umów, w odniesieniu do przedstawionych do 31 grudnia 2017 r. zgłoszeń transakcyjnych sprzedaży praw majątkowych przez kontrahentów, rezerwa jest prezentowana w notcie 32.

48. Udział w programie budowy elektrowni atomowej

15 kwietnia 2015 r. KGHM, PGE, TAURON i Enea zawarły Umowę Nabycia Udziałów w PGE EJ 1. KGHM, PGE, TAURON oraz Enea nabyły od PGE po 10% udziałów (łącznie 30% udziałów) w PGE EJ 1. Enea zapłaciła za nabyte udziały 16 mln zł.

21 grudnia 2016 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników PGE EJ 1, na którym Wspólnicy postanowili podwyższyć kapitał zakładowy spółki o ok. 35 mln zł, poprzez utworzenie 248 220 nowych udziałów o wartości nominalnej 141 zł każdy, objąć nowo utworzone udziały i pokryć je wkładami pieniężnymi. Zgodnie z decyzją NZW

Enea objęła udziały o łącznej wartości nominalnej ok. 3,5 mln zł i pokryła je wkładem pieniężnym w wysokości ok. 3,5 mln zł.

Zgodnie z Umową Wspólników, zaangażowanie finansowe Enea S.A. w okresie Fazy Wstępnej nie przekroczy kwoty ok. 107 mln zł i ma polegać na wnoszeniu wkładów, do wysokości tej kwoty, na podwyższony kapitał zakładowy PGE EJ 1 Sp. z o.o.

Enea S.A. jako wspólnik zobowiązana jest głosować za podwyższeniami kapitału zakładowego PGE EJ 1 mającymi na celu pozyskanie środków wymaganych do realizacji inwestycji oraz obejmować udziały w podwyższonym kapitale, w wysokości wynikającej z procentu posiadanych udziałów (10%) i pokrywać udziały wkładami pieniężnymi zgodnie z odpowiednimi uchwałami.

W trakcie trwania roku 2017 nie miały miejsca podwyższenia kapitału zakładowego spółki. W celu zapewnienia PGE EJ 1 środków finansowych na bieżącą działalność, Wspólnicy udzielili spółce pożyczki. Wysokość udzielonej przez Enea S.A. pożyczki wynosiła ok. 2,9 mln zł.

Na mocy Umowy Wspólników Enea S.A. jest zaangażowana w finansowanie działalności PGE EJ1 zgodnie z przyjętym harmonogramem finansowania.

Umowy planowane do zawarcia przez PGE EJ 1 Sp. z o.o. związane są z realizacją celu, dla którego została powołana spółka, a którym jest przygotowanie procesu inwestycyjnego, budowa, eksploatacja oraz likwidacja po zakończeniu komercyjnej eksploatacji elektrowni jądrowej o mocy około 3.000 MW w Polsce. Z uwagi na specyfikę obszaru działalności podstawowej spółki oraz fazy początkowej projektu koszty działalności operacyjnej oraz nakłady inwestycyjne nie mogą być zrównoważone przychodami, które osiągnęte będą po zakończeniu inwestycji.

Ograniczenie ekspozycji Enea na ryzyko w związku z udziałem w PGE EJ 1 Sp. z o.o. realizowane jest również poprzez zapisy Umowy Spółki PGE EJ 1. Zgodnie z ww. Umową, Zarząd PGE EJ 1 obowiązany jest uzyskać zgodę Rady Nadzorczej m.in. przed rozporządzeniem prawem lub zaciągnięciem zobowiązania o każdorazowej wartości przekraczającej 1 000 tys. zł a nieprzekraczającej 40 000 tys. zł (par. 17. ust. 2 pkt. 1), z dodatkowymi zastrzeżeniami zawartymi w Umowie Spółki. Natomiast do kompetencji Zgromadzenia Wspólników należy m.in. udzielanie zgody na rozporządzenie prawem lub zaciągnięcie zobowiązania przez spółkę o każdorazowej wartości przekraczającej 40 000 tys. zł (par. 25. ust. 4. pkt. 2), z dodatkowymi zastrzeżeniami zawartymi w Umowie Spółki.

Stronami udzielającymi wsparcia finansowego PGE EJ 1 z tytułu prowadzonej działalności są obecnie wszyscy Wspólnicy Spółki – PGE S.A., KGHM S.A., TAURON S.A. i Enea S.A., posiadający odpowiednio 70%, 10%, 10%, 10% udziałów w kapitale zakładowym spółki.

Na 31 grudnia 2017 r. i na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Enea S.A. posiada 220 467 udziałów w kapitale zakładowym PGE EJ 1 Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej wynoszącej ok. 31 085 tys. zł, stanowiących 10 % ogólnej liczby udziałów/głosów. Zgodnie z art. 5.3.7 Umowy Wspólników, uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego na Etapie Rozwoju będą przewidywały dojście do skutku podwyższenia kapitału jedynie w przypadku objęcia i optacenia Udziałów w podwyższonym kapitale przez wszystkich Wspólników proporcjonalnie do posiadanych przez nich Udziałów, o ile Strony nie uzgodnią inaczej. W świetle powyższego, bez zgody Enea S.A., jej udział w kapitale zakładowym spółki nie ulegnie zmianie.

49. Umowa nabycia spółki Eco-Power Sp. z o.o.

Spółki Fen Wind Farm B.V. z siedzibą w Amsterdamie oraz Wento Holdings S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu („Powodowie”) wytoczyły powództwo przeciwko Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. o zawarcie umowy sprzedaży udziałów spółki Eco-Power Sp. z o.o. za cenę uwzględniającą kwotę bazową, która wynosi 286 500 000,00 zł.

Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. nie uznała zasadności powyższego roszczenia i w złożonej odpowiedzi na pozew (a także w kolejnym piśmie przygotowawczym z 7 stycznia 2017 r.) wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz od Powodów kosztów postępowania. Zgodnie z oszacowaniem wartości udziałów spółki Eco-Power Sp. z o.o. Grupa utworzyła rezerwę na kwotę 129 mln zł – jej wysokość wynika z różnicy ceny uwzględniającej kwotę bazową, która wynosi 286 500 000,00 zł i wartości oszacowanej w modelu Enea SA.

Pierwsza rozprawa odbyła się 10 kwietnia 2017 r., kolejne 15 i 29 maja, 20, 22 i 24 listopada 2017 r. oraz 5 stycznia 2018 r. Sąd przesłuchał na nich większość zgłoszonych świadków. Na ten moment nie doszedł do skutku wyznaczony na 22 stycznia 2018 r. w trybie pomocy sądowej termin przesłuchania istotnego świadka. Spółka oczekuje na wyznaczenie terminu kolejnej rozprawy i decyzje Sądu w zakresie zgłoszonych wcześniej dodatkowych środków dowodowych.

50. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawione zostały poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły.

50.1. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r. zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Przyjęte przez Grupę zasady rachunkowości stosowane były w sposób ciągły, a zmiany standardów, które zaczęły obowiązywać w okresie sprawozdawczym nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

50.2. Zasady konsolidacji

(a) Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

W odniesieniu do transakcji nabycia spółek, które nie znajdują się pod wspólną kontrolą, koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania

i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejścia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów niekontrolujących.

Grupa wycenia udziały niekontrolujące proporcjonalnie do udziału w wartości godziwej nabywanych aktywów netto. W kolejnych okresach wartość udziałów niekontrolujących obejmuje wartość rozpoznaną przy początkowym ujęciu skorygowaną o zmiany wartości kapitału jednostki zależnej w proporcji do posiadanych udziałów. Całkowity dochód jest alokowany do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy powoduje powstanie ujemnej wartości tych udziałów.

W przypadku wystąpienia wartości ujemnej, Grupa dokonuje ponownego przeglądu ustalenia wartości godziwych poszczególnych składników nabywanych aktywów netto. Jeżeli w wyniku przeglądu nadal wartość jest ujemna ujmuje się ją niezwłocznie w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione tam, gdzie było to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

(b) Jednostki stowarzyszone i współkontrolowane

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według kosztu. Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach całej wartości inwestycji. Jakąkolwiek nadwyżkę udziału Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejścia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Jednostki współkontrolowane to wszystkie jednostki, w których na podstawie ustaleń umownych Grupa sprawuje kontrolę wspólnie z innymi podmiotami. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych rozlicza się metodą praw własności identycznie jak inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych i/lub współkontrolowanych od dnia nabycia ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w innych całkowitych dochodach. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany stanu kapitału własnego od dnia nabycia. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub współkontrolowanej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej lub współkontrolowanej, obejmującego ewentualne inne niezabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba, że wzięta na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej lub współkontrolowanej.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą a jej jednostkami stowarzyszonymi lub współkontrolowanymi, eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych lub współkontrolowanych. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez

jednostki stowarzyszone lub współkontrolowane zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

50.3. Połączenia / nabycia jednostek gospodarczych

Połączenia / nabycia jednostek gospodarczych znajdujących się poza wspólną kontrolą rozlicza się metodą nabycia, opisaną w punkcie 50.2.(a).

50.4. Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

(a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność (w walucie funkcjonalnej). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), które stanowią walutę funkcjonalną i walutę prezentacji wszystkich jednostek Grupy Kapitałowej. Pozycje sprawozdania prezentowane są w zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych.

(b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego wyrażone w walucie obcej pozycje pieniężne przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia (kurs zamknięcia - jest to średni kurs NBP obowiązujący na dzień wyceny).

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu natomiast zyski lub straty z tytułu różnic kursowych dotyczących środków trwałych w budowie ujmuje się w nakładach na środki trwałe w budowie.

50.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o zakumulowaną amortyzację oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości księgowej danego rzeczowego aktywa trwałego lub ujmuje jako odrębne rzeczowe aktywo trwałe (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do zysków lub strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

W przypadku wymiany części środka trwałego w jego wartości bilansowej ujmuje się koszt wymienianej części składowej tego środka; jednocześnie wartość bilansowa wymienionej części składowej jest usuwana ze sprawozdania z sytuacji finansowej niezależnie, czy była osobno amortyzowana i ujmowana jest w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Ujęte w wartości początkowej środków trwałych koszty likwidacji kopalń podlegają amortyzacji taką metodą, jaką

amortyzowane są środki trwałe, których dotyczą, począwszy od momentu rozpoczęcia użytkowania danego środka trwałego, przez okres ustalony w planie likwidacji grup obiektów w ramach przewidywanego harmonogramu likwidacji kopalni.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową przez oszacowany okres użytkowania. Podstawę naliczania amortyzacji stanowi wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową, jeżeli jest istotna. Każda istotna część składowa pozycji rzeczowego aktywa trwałego o różnym okresie użytkowania amortyzowana jest osobno.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych wynoszą:

• budynki i budowle	10 – 80 lat
w tym sieci energetyczne	33 lata
• budowle (wyrobiska eksploatacyjne)	amortyzacja metodą naturalną w oparciu o długość eksploatowanych ścian
• urządzenia techniczne i maszyny	2 – 50 lat
• środki transportu	3 – 30 lat
• pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	3 – 25 lat

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych dokonuje się co najmniej raz w roku. Każda zmiana okresu amortyzacji wymaga uzasadnienia i powoduje korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy kończący rok obrotowy przeprowadza się ocenę wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości składników aktywów zgodnie z MSR 36. W przypadku stwierdzenia istnienia przesłanek przeprowadza się test na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania. Zakończenie amortyzacji następuje wtedy, gdy składnik aktywów zostanie przeznaczony do sprzedaży lub gdy zostanie usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

W ramach swojej działalności Grupa otrzymuje nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe infrastruktury energetycznej. Do 31 grudnia 2009 r. przyjęte rzeczowe aktywa trwałe wyceniane były w wartości godziwej na moment początkowego ujęcia, a ich wartość odnoszona była jednocześnie na rozliczenia dochodu z tytułu nieodpłatnie otrzymanych rzeczowych aktywów trwałych, który podlega rozliczeniu w czasie odpowiednio do amortyzacji tych rzeczowych aktywów trwałych. Od 1 stycznia 2010 r. nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe infrastruktury energetycznej odnoszone są jednorazowo w pozostałe przychody operacyjne w momencie ich otrzymania.

Zyski i straty z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych, stanowiące różnice pomiędzy przychodami ze sprzedaży i wartością bilansową zbywanego rzeczowego aktywa trwałego, ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu.

50.6. Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków, mogą być oddane w użytkowanie wieczyste (PWUG). Użytkowanie wieczyste jest szczególnym prawem rzeczowym uprawniającym do: korzystania z nieruchomości z wyłączeniem innych osób oraz rozporządzania tym przedmiotem (prawem).

W zależności od sposobu nabycia praw Grupa dokonuje następującej klasyfikacji:

1. PWUG uzyskane nieodpłatnie z mocy prawa na podstawie decyzji wojewody lub zarządu jednostki samorządu terytorialnego – traktuje się jako leasing operacyjny.
2. PWUG nabyte odpłatnie od osób trzecich – wykazuje się jako aktywa w PWUG w cenie nabycia po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne.
3. PWUG nabyte na podstawie umowy o oddaniu gruntu w użytkowanie wieczyste, zawartej ze Skarbem Państwa lub jednostkami samorządu terytorialnego – przyjmuje się jako nadwyżkę pierwszej opłaty nad opłatą roczną i zalicza się jako aktywo do PWUG i amortyzuje.

Amortyzacja prawa wieczystego użytkowania gruntu odbywa się przez okres, na który to prawo zostało przyznane (od 40 do 99 lat).

50.7 Wartości niematerialne

(a) Wartość firmy

Wartość firmy powstająca przy przejęciu wynika z wystąpienia na dzień przejęcia nadwyżki sumy przekazanej płatności, wartości udziałów niekontrolujących i wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów w jednostce nabywanej nad udziałem Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki ujmowanych na dzień przejęcia.

W przypadku wystąpienia wartości ujemnej, Grupa dokonuje ponownego przeglądu ustalenia wartości godziwych poszczególnych składników nabywanych aktywów netto. Jeżeli w wyniku przeglądu nadal wartość jest ujemna ujmuje się ją niezwłocznie w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Wartość firmy ujmuje się początkowo jako składnik aktywów po koszcie, a następnie wycenia według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości.

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy alokuje się na poszczególne ośrodki Grupy generujące przepływy pieniężne, które powinny odnieść korzyści z synergii będących efektem połączenia. Jednostki generujące przepływy pieniężne, do których alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku lub częściej, jeśli można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jej wartości bilansowej, stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych składników aktywów tej jednostki. Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla wartości firmy nie podlega odwróceniu w następnym okresie.

(b) Informacja geologiczna

Zakupioną informację geologiczną ujmuje się zgodnie z MSSF 6 „Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych”

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

w wartości wynikającej z umowy zawartej z Ministerstwem Środowiska. Do momentu otrzymania koncesji wydobywczej nie podlega ona amortyzacji. Następnie aktywowane koszty odpisuje się przez cały czas trwania koncesji wydobywczej.

(c) Opłaty

Opłatę za ustanowienie użytkowania górniczego przestrzeni w celu wydobywania węgla kamiennego ze złoża „Bogdanka” aktywuje się w wysokości poniesionej opłaty. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania górniczego.

(d) Inne wartości niematerialne

Do innych wartości niematerialnych zaliczane są: oprogramowanie komputerowe, licencje oraz inne wartości niematerialne. Wartości niematerialne wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja naliczana jest metodą liniową, według oszacowanego okresu użytkowania, który wynosi:

- dla licencji i oprogramowania serwerowego 2 - 10 lat,
- dla licencji i oprogramowania stacji roboczych oraz oprogramowania antywirusowego 2 - 10 lat,
- dla informacji geologicznej okres trwania koncesji wydobywczej,
- dla innych wartości niematerialnych 2 - 40 lat.

Grupa co roku weryfikuje poprawność ustalonego okresu użytkowania wartości niematerialnych. Każda zmiana okresu amortyzacji wymaga uzasadnienia i powoduje korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

Na każdy dzień sprawozdawczy kończący rok obrotowy przeprowadza się ocenę wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości składników wartości niematerialnych. W przypadku stwierdzenia, istnienia przesłanek przeprowadza się test na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

50.8. Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych ujmowane są w zysku lub stracie w okresie, w którym są ponoszone.

Koszty prac rozwojowych spełniające kryteria ich kapitalizacji, opisane poniżej, podobnie jak inne wartości niematerialne, wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Amortyzacja naliczana jest metodą liniową według oszacowanego okresu użytkowania, który wynosi 2-7 lat.

Kryteria kapitalizacji:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby

nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,

- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Między innymi jednostka gospodarcza powinna udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik lub – jeśli składnik ma być użytkowany przez jednostkę – użyteczność składnika wartości niematerialnych,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

50.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować, czyli takie koszty, których można by uniknąć gdyby nie dokonano wydatku na nabycie, budowę lub wytworzenie dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmują się jako koszt w okresie, w którym są ponoszone.

Aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego rozpoczyna się w późniejszym terminie z dwóch: rozpoczęcie inwestycji lub rozpoczęcie finansowania. Aktywowanie kończy się kiedy wszelkie istotne prace zostają zakończone.

50.10. Leasing

Umowa leasingu, w ramach której zasadniczo całość ryzyka i wszystkie pożytki z tytułu własności przysługują Grupie, klasyfikuje się jako leasing finansowy. Leasing inny niż leasing finansowy uznaje się za leasing operacyjny.

Przedmiot leasingu finansowego ujmują się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Każdą opłatę w ramach leasingu finansowego dzieli się na kwotę pomniejszającą saldo zobowiązania i kwotę kosztów finansowych w taki sposób, aby utrzymywać stałą stopę odsetek w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Element odsetkowy raty leasingowej ujmują się w kosztach finansowych w zysku lub stracie bieżącego okresu przez okres leasingu w taki sposób, aby uzyskać za każdy okres stałą okresową stopę procentową w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Podlegające amortyzacji aktywa nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są przez okres użytkowania aktywów.

Opłaty leasingowe wnoszone w ramach leasingu operacyjnego (po pomniejszeniu o ewentualne specjalne oferty promocyjne uzyskane od leasingodawcy) rozliczane są w koszty metodą liniową przez okres leasingu.

50.11. Utrata wartości aktywów

Aktywa Grupy analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć wystąpią przesłanki wskazujące na to, iż składnik aktywów mógł stracić na wartości oraz corocznie dla wartości firmy.

Aktywa niefinansowe

Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwaną ustala się jako wyższą z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia lub wartości użytkowej (tj. bieżącej szacunkowej wartości przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne).

Wszystkie odpisy z tytułu utraty wartości są odnoszone w ciężar zysków lub strat. Odpisy z tytułu utraty wartości mogą zostać odwrócone w następnych okresach (z wyjątkiem odpisów dotyczących wartości firmy), jeżeli nastąpiły zdarzenia uzasadniające brak lub zmianę utraty wartości aktywów.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe analizuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w celu ustalenia, czy nie istnieją przesłanki wystąpienia utraty wartości tych aktywów. Uznaje się, że nastąpiła utrata wartości aktywów, jeżeli istnieją obiektywne przesłanki, że jedno lub więcej zdarzeń miało ujemny wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu tego aktywa.

Pojedyncze instrumenty finansowe istotne pod względem wartościowym są oceniane indywidualnie pod względem utraty wartości. Pozostałe aktywa finansowe są w celu oceny utraty wartości dzielone na grupy o podobnym poziomie ryzyka kredytowego.

Zasady dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zostały szczegółowo opisane w nocie 50.13.

50.12. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są utrzymywane w celu uzyskiwania przychodów z tytułu najmu, z tytułu wzrostu ich wartości lub z obu przyczyn. Do wyceny po początkowym ujęciu Grupa wybrała model ceny nabycia.

Inwestycje w nieruchomości amortyzowane są metodą liniową. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w następnym miesiącu po przyjęciu inwestycji w nieruchomości do używania. Szacunkowy okres użytkowania jest następujący:

Budynki 25 – 35 lat

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania umowy.

50.13. Aktywa finansowe

Grupa zalicza instrumenty finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki i należności, aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Klasyfikacja opiera się na kryterium celu nabycia inwestycji. Klasyfikacji dokonuje się na moment początkowego ujęcia, a następnie poddaje się ją weryfikacji na koniec każdego okresu sprawozdawczego, jeśli jest to wymagane lub dopuszczone przez MSR 39.

(a) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie, stanowi część portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, albo jest instrumentem pochodnym nie stanowiącym instrumentu zabezpieczającego,
- aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia, jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu lub oczekuje się ich realizacji w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień sprawozdawczy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w zyskach lub stratach jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów jest wyraźnie zakazane.

(b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niestanowiące instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają zazwyczaj, gdy Grupa wydaje środki pieniężne, dostarcza towary lub usługi bezpośrednio dłużnikom, bez intencji zaklasyfikowania tych należności do przeznaczonych do obrotu.

Pożyczki i należności zalicza się do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy

od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności”. Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

(c) Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności to niestanowiące instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu wymagalności, inne niż:

- wyznaczone przez Grupę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone przez Grupę jako dostępne do sprzedaży oraz
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Jeżeli występują dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w wysokości zamortyzowanego kosztu, kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową dla tych aktywów (tj. efektywną stopą procentową wyliczoną na moment początkowego ujęcia dla aktywów opartych na stałej stopie procentowej oraz efektywną stopą procentową ustaloną na moment ostatniego przeszacowania dla aktywów opartych na zmiennej stopie procentowej). Odpis z tytułu utraty wartości ujmuje się w zyskach lub stratach. Odwrócenie odpisu ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości ulega zmniejszeniu i zmniejszenie to może być przypisane do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. W wyniku odwrócenia odpisu wartość bilansowa aktywów finansowych nie może przekraczać wysokości zamortyzowanego kosztu, jaki zostałby ustalony gdyby uprzednio nie ujęto odpisu z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu ujmuje się w zyskach lub stratach.

(d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niestanowiące instrumentów pochodnych instrumenty finansowe wyznaczone jako „dostępne do sprzedaży” albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii. Do tej kategorii zaliczane są udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile Grupa nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego.

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – tj. na dzień, w którym Grupa zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, za wyjątkiem inwestycji zaliczanych do kategorii wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, które ujmowane są początkowo w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub prawa te zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, jeżeli nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej i nie posiadają one ustalonego terminu wymagalności, wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Skutki wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmuje się w zysku lub stracie w okresie, w którym powstały. Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w innych całkowitych dochodach, za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości oraz tych zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych. W momencie usunięcia z ksiąg rachunkowych składnika aktywów zaliczonego do „dostępnych do sprzedaży”, łączne dotychczasowe zyski i straty uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Wartość godziwa inwestycji, dla których istnieje aktywny rynek, wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli nie istnieje aktywny rynek dla aktywów finansowych (lub jeśli papiery wartościowe są nienotowane), Grupa ustala wartość godziwą stosując odpowiednie techniki wyceny, które obejmują wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, porównanie do innych instrumentów, które są w swojej istocie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki/modeli wyceny powszechnie stosowane na rynku, dostosowane do konkretnej sytuacji wystawcy.

Jeżeli występują przesłanki wskazujące na utratę wartości nienotowanych instrumentów kapitałowych, które są wyceniane w cenie nabycia (ze względu na brak możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej), kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywa, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu podobnych aktywów finansowych. Odpisu takiego nie odwraca się.

Grupa dokonuje na każdy dzień sprawozdawczy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość.

Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty ujęte w kapitale – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszone o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w zyskach lub stratach – wyłącza się z kapitału własnego i ujmuje w zyskach lub stratach. Straty z tytułu utraty wartości ujęte w zyskach lub stratach a dotyczące instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu w korespondencji z zyskami lub stratami. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości dłużnych instrumentów finansowych ujmuje się w zyskach lub stratach, jeżeli w kolejnych okresach, po ujęciu odpisu, wartość godziwa tych instrumentów finansowych wzrosła w wyniku zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu.

(e) Rachunkowość zabezpieczeń i pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

stóp procentowych i kursów wymiany walut wyceniane są w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Wartość godziwa kontraktów walutowych jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych występujących przy kontraktach o takim samym terminie zapadalności lub na podstawie wyceny otrzymanej z instytucji finansowych. Wartość godziwa kontraktów na zmianę stóp procentowych może być ustalana w oparciu o wycenę otrzymaną z niezależnych instytucji finansowych.

Grupa w odniesieniu do części zabezpieczanej ekspozycji stosuje rachunkowość zabezpieczeń.

Grupa definiuje określone zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych obejmujące instrumenty pochodne, wbudowane instrumenty pochodne oraz inne instrumenty jako zabezpieczenia wartości godziwej lub przepływów pieniężnych. Zabezpieczenia ryzyka różnic kursowych w odniesieniu do uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań rozliczane są jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Przy rozpoczęciu powiązania zabezpieczającego Grupa dokumentuje tę relację między instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną oraz cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających.

Instrumenty pochodne, ujmuje się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Grupę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na wynik finansowy,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, Grupa:

- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w wyniku finansowym oraz
- koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmuje je w wyniku finansowym bieżącego okresu (również w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki wyceny odnoszone są w kapitał z aktualizacji wyceny).

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jeśli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłoby wpływać na wynik finansowy. Planowana transakcja jest to niewiążąca lecz przewidywana przyszła transakcja.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Grupa:

- efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje na kapitał z aktualizacji wyceny,
- zysk lub stratę związaną z częścią nieefektywną ujmuje w wyniku finansowym bieżącego okresu.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, przenosi się do wyniku finansowego w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na wynik finansowy. Jednakże, jeśli Grupa oczekuje, że całość lub część strat ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny nie będzie odzyskana w jednym lub więcej przyszłych okresów, ujmuje w wyniku finansowym kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego stosuje się zabezpieczenie wartości godziwej, Grupa wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w kapitale z aktualizacji z wyceny i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Grupa zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. W takiej sytuacji skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitale z aktualizacji przenoszony jest niezwłocznie do zysków lub strat.

Ponadto Grupa dokumentuje efektywność, z jaką zastosowany instrument zabezpieczający kompensuje zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, zarówno w chwili zaistnienia powiązania, jak i na bieżąco w późniejszych okresach.

50.14. Prawa do emisji CO₂

Uprawnienia do emisji CO₂ przyznane nieodpłatnie w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień oraz dodatkowe uprawnienia do emisji CO₂ zakupione w celu umorzenia, tj. spełnienia obowiązku rozliczenia emisji CO₂, ujmowane są jako krótkoterminowe wartości niematerialne, które nie podlegają amortyzacji lecz podlegają analizie pod kątem utraty wartości i wykazywane są w odrębnej pozycji w aktywach obrotowych.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Uprawnienia do emisji CO₂ przyznane nieodpłatnie na dany rok obrotowy ujmowane są w wartości nominalnej tzn. wartości zerowej. Zakupione dodatkowe uprawnienia do emisji CO₂ ujmowane są w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Ewidencja uprawnień do emisji CO₂ prowadzona jest w następujących grupach praw:

- CER zielone,
- EUA otrzymane nieodpłatnie oraz zakupione.

W wyżej wymienionych grupach rozchody ujmowane są metodą pierwsze przyszło, pierwsze wyszło („FIFO”).

W związku z emisją CO₂, która towarzyszy procesowi produkcji energii elektrycznej, Grupa jest zobowiązana do jej rozliczenia poprzez przedstawienie określonej ilości uprawnień do emisji CO₂ do umorzenia. Koszty związane ze spełnieniem ww. obowiązku ujmowane są w księgach rachunkowych systematycznie w ciągu rocznego okresu sprawozdawczego proporcjonalnie do wielkości rzeczywistej i planowanej produkcji energii elektrycznej.

Na szacowaną emisję CO₂ w okresie sprawozdawczym tworzy się rezerwę w ciężar kosztów działalności podstawowej. Kwotę rezerwy, ujmowaną w pasywach sprawozdania z sytuacji finansowej, ustala się z zachowaniem następujących zasad:

- kwota, na którą tworzona jest rezerwa, jest najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia rozliczanego w okresach rocznych obecnego obowiązku na dzień sprawozdawczy,
- w pierwszej kolejności, rezerwę tworzy się na podstawie wartości uprawnień posiadanych na dzień sprawozdawczy,
- w przypadku, gdy zapotrzebowanie na uprawnienia nie jest pokryte ilością posiadanych lub należnych uprawnień, na ilość niepokrytej szacowanej emisji tworzy się rezerwę na podstawie cen zakupu uprawnień określonych w zawartych kontraktach terminowych (jeżeli termin dostawy został ustalony przed dniem faktycznego rozliczenia obowiązku tj. umorzenia uprawnień),
- w przypadku, gdy zapotrzebowanie na uprawnienia nie jest pokryte ilością ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej uprawnień i uprawnień zakupionych na termin, na ilość niepokrytej szacowanej emisji tworzy się rezerwę na podstawie kwotowań rynkowych (Bluenext) na dzień sprawozdawczy.

Zobowiązanie (rezerwa) z tytułu emisji CO₂ podlega uregulowaniu poprzez umorzenie uprawnień.

Przychody z tytułu sprzedaży i wartość sprzedanych uprawnień do emisji CO₂ ujmowana jest odpowiednio w przychodach i kosztach działalności operacyjnej.

Wartość sprzedawanych uprawnień ustalana jest zgodnie z metodą FIFO w danej grupie ewidencyjnej uprawnień:

- CER zielone,
- EUA darmowe i zakupione.

50.15. Zapasy

Składniki zapasów wycenia się w cenie nabycia, na którą składa się cena zakupu powiększona o koszty poniesione

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

na ich zakup tj. w szczególności koszty transportu do miejsca składowania lub w koszcie wytworzenia nie wyższym od ceny sprzedaży netto.

Rozchód zapasów ustala się:

- z wykorzystaniem metody średniej ważonej ceny nabycia lub
- z wykorzystaniem metody szczegółowej identyfikacji rzeczywistych cen (kosztów) tych składników aktywów, które dotyczą ściśle określonych przedsięwzięć, niezależnie od daty ich zakupu lub wytworzenia.

W ramach zapasów Grupa wykazuje świadectwa pochodzenia energii nabyte w celu umorzenia, nabyte w celu dalszej odsprzedaży, jak również wytworzone we własnym zakresie.

Świadectwa pochodzenia energii - są potwierdzeniem wytworzenia energii w odnawialnym źródle energii (energia pochodząca np. z wiatru, wody, słońca, biomasy – tzw. certyfikaty zielone, energia pochodząca z biogazu rolniczego – tzw. certyfikaty błękitne) albo energii wytworzonej w kogeneracji (z trzech rodzajów źródeł tj. źródeł gazowych lub o mocy poniżej 1 MW – tzw. certyfikaty żółte, źródeł o mocy powyżej 1 MW innych niż opalane paliwami gazowymi, metanem i gazem z przetwarzania biomasy – tzw. certyfikaty czerwone oraz źródeł opalanych gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy lub metanem uwalnianym przy odmetanowaniu kopalń – tzw. certyfikaty fioletowe). Wydaje je Prezes URE na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii w odnawialnych źródłach energii i kogeneracji.

Świadectwa efektywności energetycznej, czyli tzw. certyfikaty białe, są potwierdzeniem deklarowanej oszczędności energii wynikającej z podjętych przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w trzech obszarach, tj.: zwiększenia oszczędności energii przez odbiorców końcowych, zwiększenia oszczędności energii przez urządzenia potrzeb własnych oraz zmniejszenia strat energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego w przesyle i dystrybucji. Dla wymienionych kategorii przedsięwzięć przeprowadzane są przez Prezesa URE przetargi na tzw. białe certyfikaty. Wydaje je Prezes URE na wniosek podmiotu, który wygrał przetarg.

Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej powstają z chwilą zapisania w rejestrach świadectw pochodzenia energii oraz świadectw efektywności energetycznej, prowadzonych przez Towarową Giełdę Energii S.A. (TGE S.A.). Prawa te są zbywalne i stanowią towar giełdowy. Przeniesienie praw następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu w rejestrze świadectw pochodzenia energii lub w rejestrze świadectw efektywności energetycznej. Prawa majątkowe wygasają w momencie ich umorzenia.

Świadectwa pochodzenia nabyte wycenia się według ceny nabycia, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Świadectwa pochodzenia energii wytworzonej we własnym zakresie rozpoznawane są w momencie wytworzenia energii (lub na dzień, w którym ich uzyskanie stało się prawdopodobne), chyba że istnieje uzasadniona wątpliwość co do możliwości ich wydania przez Prezesa URE. Świadectwa rozpoznawane są jako zapas i wyceniane według cen rynkowych z ostatniego dnia miesiąca, w którym wytworzono energię.

Zgodnie z zapisami Ustawy Prawo energetyczne oraz Ustawy o efektywności energetycznej, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem energią i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym, jest obowiązane:

- a) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia energii oraz świadectwa efektywności energetycznej lub

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- b) uiścić opłaty zastępcze.

Grupa ma obowiązek uzyskać i przedstawić do umorzenia:

- a) świadectwa pochodzenia energii odpowiadające wielkościom ustalonym w rozporządzeniach do Prawa energetycznego, jako procent ogólnej sprzedaży energii dla odbiorców końcowych,
- b) świadectwa efektywności energetycznej o wartości wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego [toe], nie większej niż 3% ilorazu kwoty przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym, osiągniętego za dany rok, w którym obowiązek ten jest realizowany i jednostkowej opłaty zastępczej. Kwotę przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym osiągniętą za dany rok rozliczeniowy pomniejsza się o kwoty i koszty, o których mowa w art. 12 ust. 4 Ustawy o efektywności energetycznej. Wielkość obowiązku w poszczególnych latach rozliczeniowych określana jest w rozporządzeniu do Ustawy o efektywności energetycznej.

Termin wykonania obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub poniesienia opłat zastępczych za dany rok upływa w terminach wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

Grupa przedstawia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej do umorzenia, w cyklach miesięcznych, w celu realizacji obowiązku za dany rok obrotowy. W księgach rachunkowych ujęcie w kosztach umorzenia świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej następuje na podstawie decyzji o umorzeniu wydanej przez Prezesa URE, z zastosowaniem rozchodu według metody szczegółowej identyfikacji świadectwa.

W przypadku braku na dzień sprawozdawczy wystarczającej ilości świadectw wymaganych do wypełnienia obowiązków nałożonych przez Prawo energetyczne i Ustawę o efektywności energetycznej, Grupa tworzy rezerwy na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych.

50.16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, na rachunku bankowym, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz o dużej płynności. Środki pieniężne wyceniane są na koniec okresu sprawozdawczego w wartości nominalnej.

50.17. Kapitał podstawowy

Kapitałem podstawowym Grupy Kapitałowej jest kapitał zakładowy jednostki dominującej wykazywany w wysokości określonej i wpisanej w rejestrze sądowym, skorygowany odpowiednio o skutki hiperinflacji i rozliczenie skutków transakcji wydzielenia, połączenia i nabycia spółek. Podwyższenie kapitału podstawowego, które na koniec okresu sprawozdawczego zostało pokryte, a które oczekuje na rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym, jest również prezentowane jako kapitał podstawowy.

50.18. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

Zobowiązania finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe z tytułu kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

50.19. Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)

Na podatek dochodowy prezentowany w sprawozdaniu z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów składają się: podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe obliczane jest na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego okresu sprawozdawczego. Zysk/strata podatkowa różni się od księgowego zysku/straty netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe wyliczane są w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym okresie sprawozdawczym.

Podatek odroczony jest skutkiem podatkowym zdarzeń danego okresu, ujętym zgodnie z zasadą memoriału w księgach rachunkowych tego okresu, ale zrealizowanym w przyszłości. Powstaje wówczas, gdy skutek podatkowy przychodów i kosztów jest taki sam jak bilansowy, ale występuje w innych okresach.

50.20. Świadczenia pracownicze

W Grupie Kapitałowej występują następujące rodzaje świadczeń pracowniczych:

A. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Do krótkoterminowych świadczeń pracowniczych Grupa zalicza między innymi: wynagrodzenia miesięczne, wynagrodzenia z tytułu premii rocznej, prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii, krótkoterminowe płatne nieobecności wraz z należnymi składkami na ubezpieczenia społeczne, nagrodę na Dzień Energetyka oraz zobowiązania wynikające z Programu Dobrowolnych Odejść.

Zobowiązanie z tytułu krótkoterminowych (kumulowanych) płatnych nieobecności (wynagrodzenie za niewykorzystany urlop) jest ujmowane, nawet jeżeli płatne nieobecności nie uprawniają do ekwiwalentu pieniężnego.

Grupa ustala przewidywany koszt kumulowanych płatnych nieobecności jako dodatkową kwotę, którą zgodnie z przewidywaniami zapłaci w wyniku niewykorzystanego uprawnienia ustalonego na dzień bilansowy.

B. Programy określonych świadczeń

Do programów określonych świadczeń Grupa zalicza:

1) Odprawy emerytalne

Pracownicy przechodzący na emeryturę (rentę) uprawnieni są do otrzymania odpraw emerytalnych w formie gratyfikacji pieniężnych. Wysokość tych odpraw zależy od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Do oszacowania zobowiązań z tego tytułu stosuje się metody aktuarialne.

2) Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę

Pracownikom, którzy przepracowali w Grupie co najmniej rok, przechodzącym na emeryturę, przysługuje prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii. Emeryci i renciści mają prawo do ekwiwalentu pieniężnego w wysokości 3 000 kWh x 80% ceny energii elektrycznej i składnika zmiennej opłaty przesyłowej oraz 100% wartości opłaty stałej sieciowej i opłaty abonamentowej wg taryfy jednostrefowej ogólnie obowiązującej dla gospodarstw domowych. Ekwiwalent pieniężny wypłacany jest dwa razy w roku, w wysokości stanowiącej każdorazowo połowę rocznego ekwiwalentu. Wartość ekwiwalentu jest waloryzowana o wzrost ceny energii elektrycznej wg taryfy ogólnie obowiązującej dla gospodarstw domowych w roku poprzedzającym wypłatę. Prawo to, w przypadku zgonu pracownika przechodzi na małżonka w przypadku pobierania przez małżonka renty rodzinnej.

3) Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytów i rencistów objętych opieką socjalną przez Grupę

Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytów i rencistów objętych opieką socjalną przez Grupę dokonywany jest w wysokości wynikającej z obowiązujących przepisów. Świadczenia pracownicze wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w zobowiązaniach z tytułu świadczeń pracowniczych a zmiana stanu rezerw prezentowana jest w sprawozdaniu zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów.

4) Deputaty węglowe

Byłym pracownikom spółki Lubelski Węgiel Bogdanka S.A., z którymi umowa o pracę została rozwiązana w związku z przejściem na emeryturę lub rentę, oraz ewentualnie krewnym lub małżonkom po zmarłych pracownikach, należy się corocznie wieczysty deputat węglowy. Metoda prognozowanych uprawnień jednostkowych (Projected Unit Credit) wymaga utworzenia na dzień sprawozdawczy wyceny także rezerw dla obecnych pracowników Spółki, ale tylko na tę kwotę powyższego ekwiwalentu pieniężnego, która zacznie być wypłacana w momencie śmierci lub przejścia na emeryturę lub rentę.

Szacowanie zobowiązań z tytułu tych świadczeń, o których mowa w punktach 1 - 4 dokonywane jest przez aktuarusza metodą „Projected Unit Credit Method”. Zyski i straty aktuarialne są w całości ujmowane w innych całkowitych dochodach.

C. Inne długoterminowe świadczenia pracownicze

Nagrody jubileuszowe

Do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych Grupa zalicza nagrody jubileuszowe. Wysokość tych nagród zależy od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Do oszacowania zobowiązań z tego tytułu stosuje się metody aktuarialne. Zyski i straty aktuarialne są w całości ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

D. Program określonych składek

1) Składki ubezpieczeń społecznych

System ubezpieczeń społecznych działa na zasadach programu państwowego, zgodnie z którym na Grupie ciąży obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne dla pracowników w momencie, gdy stają się one należne. Grupa nie jest zobowiązana ani prawnie ani zwyczajowo do wypłaty przyszłych świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych. Grupa ujmuje koszt składek dotyczących bieżącego okresu w zysku lub stracie bieżącego okresu jako koszt świadczeń pracowniczych.

2) Pracowniczy Program Emerytalny

Zgodnie z załącznikiem do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy Grupa prowadzi Pracowniczy Program Emerytalny w formie grupowego ubezpieczenia pracowników z funduszem kapitałowym na zasadach określonych w ustawie i wynegocjowanych ze stroną związkową.

Z Pracowniczego Programu Emerytalnego mogą korzystać pracownicy Grupy po roku pracy niezależnie od rodzaju umowy o pracę.

Pracownicy przystępują do Pracowniczego Programu Emerytalnego na warunkach określonych poniżej:

- ubezpieczenie zawiera się w formie ubezpieczenia grupowego na życie z ochroną ubezpieczeniową,
- poziom składki podstawowej ustala się w wysokości 7% wynagrodzenia uczestnika,
- 90% składki podstawowej przeznacza się na składkę inwestycyjną a 10% na ochronę ubezpieczeniową.

Grupa ujmuje koszt składek na PPE dotyczących bieżącego okresu w zysku lub stracie jako koszt świadczeń pracowniczych.

E. Płatności w formie akcji

Wartość godziwą przyznanych opcji zakupu akcji ujmuje się jako koszty z tytułu wynagrodzeń w korespondencji ze zwiększeniem kapitału własnego. Wartość godziwa określana jest na dzień przyznania opcji zakupu akcji przez pracowników i rozłożona na okres, w którym pracownicy nabędą bezwarunkowo prawo do realizacji opcji (z uwagi na fakt, że wartości godziwej świadczeń pracowników nie da się bezpośrednio ocenić, ich wartość ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych instrumentów kapitałowych). Kwota obciążająca koszty jest korygowana w celu odzwierciedlenia aktualnej liczby przyznanych opcji, dla których warunki świadczenia pracy oraz warunki nierynkowe nabywania uprawnień są spełnione.

50.21. Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na spółkach Grupy ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Kwota, na którą tworzona jest rezerwa, stanowi najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

do wypełnienia obecnego obowiązku, zdyskontowanych na dzień bilansowy.

Wykorzystanie uprzednio utworzonej rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania księguje się w momencie powstania tych zobowiązań na zmniejszenie rezerwy.

Niewykorzystane rezerwy, w przypadku zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, zwiększają odpowiednio przychody finansowe lub pozostałe przychody operacyjne.

Grupa tworzy również rezerwy na roszczenia o charakterze przedsądowym zgłoszone przez właścicieli nieruchomości, na których znajdują się sieci dystrybucyjne wraz z urządzeniami, oraz na inne potencjalne roszczenia związane z posadowieniem majątku sieciowego Grupy na nieruchomościach, do których Grupa nie posiada tytułu prawnego. Szacowanie wartości odszkodowań obejmuje potencjalną wypłatę odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu lub czynszu dzierżawnego i dokonywane jest przez służby techniczne.

Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii oraz świadectwa efektywności energetycznej

Grupa tworzy rezerwy na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych.

Podstawą do określenia rezerw na umorzenie świadectw pochodzenia energii dla każdego z walorów jest ilość świadectw pochodzenia stanowiąca różnicę między ilością świadectw wymaganą do umorzenia zgodnie z wymogami Prawa energetycznego, a ilością świadectw umorzonych na dany dzień sprawozdawczy.

Podstawą do określenia rezerw na umorzenie świadectw efektywności energetycznej jest ilość świadectw wyrażona w tonach oleju ekwiwalentnego stanowiąca różnicę między ilością świadectw wymaganą do umorzenia zgodnie z wymogami Ustawy o efektywności energetycznej, a ilością świadectw umorzonych na dzień sprawozdawczy.

Rezerwę wycenia się:

1. w pierwszej kolejności w oparciu o cenę nabycia dla posiadanych ale nie umorzonych na dzień bilansowy świadectw efektywności energetycznej,
2. w drugiej kolejności w oparciu o cenę nabycia wynikającą z zawartych przez Grupę umów sprzedaży, w zakresie tej części świadectw, które Grupa planuje otrzymać w pierwszej kolejności,
3. w trzeciej kolejności w oparciu o średnioważoną cenę w transakcjach sesyjnych zawartych na Rynku Praw Majątkowych prowadzonym przez Towarową Giełdę Energii S.A. w trakcie miesiąca, w którym przypada dzień sprawozdawczy, na który ustalana jest wartość rezerwy,
4. a w przypadku braku takich transakcji lub w przypadku niedoboru na rynku uniemożliwiających Grupie nabycie wystarczającej ilości praw wymaganych do realizacji obowiązku, brakująca ilość rezerwy wyceniana jest w oparciu o jednostkową opłatę zastępczą dla danego roku obrotowego.

Rezerwa na likwidację zakładu górniczego

Rezerwę na przyszłe koszty związane z likwidacją zakładu górniczego tworzy się w oparciu o obowiązki wynikające z ustawy „Prawo geologiczne i górnicze” nakładające na przedsiębiorstwo górnicze obowiązek likwidacji zakładów

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

górnicych po zakończeniu eksploatacji, w wysokości przewidywanych kosztów związanych z:

- zabezpieczeniem lub likwidacją wyrobisk górniczych oraz obiektów i urządzeń zakładu górniczego;
- zabezpieczeniem niewykorzystanej części złoża kopaliny;
- zabezpieczeniem sąsiednich złóż kopaliny;
- zabezpieczeniem wyrobisk sąsiednich zakładów górniczych;
- przedsięwzięciem niezbędnych środków w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

Wysokość kosztów likwidacji zakładu górniczego wyliczana jest przez niezależną firmę doradcą z wykorzystaniem danych historycznych, dotyczących kosztów likwidacji zakładów górniczych sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce.

50.22. Ujmowanie przychodów

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty.

Przychody ze sprzedaży energii i usług dystrybucyjnych ujmuje się w momencie dostawy energii. Dla celów ustalenia wielkości przychodów za okres pomiędzy datą ostatniego fakturowania, a datą bilansową dokonywany jest szacunek przychodów, który wykazywany jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.

Przychody ze sprzedaży świadectw pochodzenia nabytych w celu dalszej odsprzedaży ujmuje się według zasad opisanych w 50.15.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ujmuje się, gdy jednostka przekazała znaczące ryzyko i korzyści wynikające z własności produktów, towarów i materiałów oraz istnieje prawdopodobieństwo uzyskania korzyści ekonomicznych z tytułu transakcji.

Przychody z opłat przyłączeniowych dla zadań zakończonych do 31.12.2009 r. ujmowane są w rozliczeniach międzyokresowych przychodów i rozliczane są w czasie odpowiednio przez okres amortyzacji przyłączy, który wynosi według aktualnych szacunków 35 lat. W sprawozdaniu finansowym wg MSSF UE opłaty te ujmowane są jako długoterminowe rozliczenia dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego dokonuje się reklasyfikacji opłat do 1 roku do krótkoterminowych rozliczeń dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych. Zaliczki z tytułu opłat za przyłączenie, które wpłynęły do Grupy do 31.12.2009 r., a dla których oddanie przyłącza do użytkowania nastąpiło po 01.01.2010 r., ujmowane są w 100% bezpośrednio w przychody, zgodnie z KIMSF 18 wprowadzonym od dnia 1 stycznia 2010 roku przez Komitet Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania umowy.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są memoriałowo przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności.

50.23. Nieodpłatnie otrzymane aktywa i dotacje

Grupa otrzymuje nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe infrastruktury energetycznej. Takie rzeczowe aktywa trwałe, do 31 grudnia 2009 r. rozpoznawane były jako rzeczowe aktywa trwałe, a ich równowartość ujmowana była w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako przychody przyszłych okresów, rozliczane w czasie na dobro przychodów w zyskach lub stratach proporcjonalnie do naliczanych kosztów amortyzacji od otrzymanych rzeczowych aktywów trwałych. Przychody z tytułu nieodpłatnie otrzymanych po 1 stycznia 2010 r. rzeczowych aktywów trwałych infrastruktury energetycznej ujmowane są jednorazowo w momencie otrzymania rzeczowych aktywów trwałych w przychodach w zyskach lub stratach okresu.

Dotacje (inne rzeczowe aktywa trwałe, refundacje wydatków poniesionych na środki trwałe) Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako przychody przyszłych okresów, jeśli istnieje wystarczająca pewność ich otrzymania oraz Grupa spełni warunki z nimi związane. Dotacje otrzymane jako zwrot już poniesionych kosztów przez Grupę są systematycznie ujmowane jako przychód w zysku lub stracie w okresach, w których ponoszone są związane z nimi koszty. Dotacje otrzymywane jako zwrot poniesionych przez Grupę nakładów inwestycyjnych, są systematycznie, proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych, ujmowane jako pozostałe przychody operacyjne w zysku lub stracie przez okres użytkowania aktywa.

50.24. Opłaty przyłączeniowe

Przychody z opłat przyłączeniowych dla zadań zakończonych do 31 grudnia 2009 r. ujmowane są w rozliczeniach międzyokresowych przychodów i rozliczane są w czasie odpowiednio przez okres amortyzacji przyłączy, który wynosi według aktualnych szacunków 35 lat. W sprawozdaniu finansowym opłaty te prezentowane są jako zobowiązania długoterminowe. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego dokonuje się reklasyfikacji opłat do 1 roku do zobowiązań krótkoterminowych.

Zaliczki z tytułu opłat za przyłączenie, które wpłynęły do Grupy do 31 grudnia 2009 r., a dla których oddanie przyłącza do użytkowania nastąpiło po 1 stycznia 2010 r., ujmowane są jednorazowo w przychodach.

50.25. Wypłata dywidend

Płatność dywidend na rzecz akcjonariuszy/udziałowców (w tym akcjonariuszy/udziałowców mniejszościowych w przypadku dywidend spółek zależnych) ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym Grupy w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez akcjonariuszy Jednostki Dominującej.

50.26. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia są to aktywa spełniające następujące kryteria:

- ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przez transakcje sprzedaży, a nie przez dalsze wykorzystanie;
- Zarząd Spółki złożył deklarację sprzedaży i zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy;
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie;
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji;
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej;
- istnieje małe prawdopodobieństwo wprowadzenia zmian do planu zbycia tych aktywów.

W przypadku spełnienia kryteriów po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie dokonuje się zmiany klasyfikacji aktywów na koniec roku obrotowego poprzedzającego zdarzenie. Zmiana klasyfikacji zostaje odzwierciedlona w tym okresie sprawozdawczym, kiedy kryteria zostały spełnione. Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do zbycia następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji.

Aktywa przeznaczone do zbycia wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej netto lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

50.27. Stanowisko odnośnie nowych standardów i interpretacji MSSF

Następujące nowe Standardy, zmiany do Standardów i Interpretacje nie zostały przyjęte przez UE lub nie są jeszcze obowiązujące dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2017 r. i nie zostały zastosowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:

- MSSF 15 Przychody z umów z klientami - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- Zmiany do MSSF 15 Przychody z umów z klientami - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- MSSF 9 Instrumenty finansowe – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- Zmiany do MSSF 9 Instrumenty finansowe – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- MSSF 16 Leasing - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. – Komisja Europejska podjęła decyzję o niezatwierdzeniu tego przejściowego Standardu w oczekiwaniu na Standard właściwy,
- Sprzedaż lub Przekazanie Aktywów Pomiędzy Inwestorem a Spółką Stowarzyszoną lub Wspólnym Przedsięwzięciem (Zmiany do MSSF 10 Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe oraz do MSR 28 Jednostki Stowarzyszone) – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. – Komisja Europejska podjęła decyzję o odroczeniu zatwierdzenia tych zmian na czas nieokreślony,
- Zmiany do MSSF 2 Płatności na bazie akcji - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2014-2016 - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. (za wyjątkiem zmian do MSSF 12 które obowiązują w stosunku do okresów rocznych zaczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później),
- KIMSF 22 Transakcje w Obcej Walucie oraz Zaliczki - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- Zmiany do MSR 40 Nieruchomości Inwestycyjne - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- KIMSF 23 Niepewność Związana z Ujęciem Podatku Dochodowego - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2015-2017 - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.

Grupa ma zamiar zastosować je dla okresów, dla których będą obowiązujące po raz pierwszy.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. wszedł w życie MSSF 9 Instrumenty finansowe. Opublikowany standard wprowadza nowe zasady klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, ustalania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rachunkowości zabezpieczeń. W związku z wejściem w życie MSSF 9 i wynikającej z niego nowej klasyfikacji aktywów finansowych, Grupa rozważa zmianę prezentacji aktywów finansowych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej i odpowiednio zobowiązań finansowych. Przeprowadzona analiza dla potrzeb zastosowania MSSF 9 wskazuje, że na 1 stycznia 2018 r. ujęte zostaną dodatkowe odpisy na poziomie 5 610 tys. zł dla należności z tytułu dostaw i usług. Odpis zostanie wprowadzony w korespondencji z zyskami zatrzymanymi. Grupa stosuje MSSF 9 retrospektywnie z ujęciem korekt do jego wymagań na dzień 1 stycznia 2018 r.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. wszedł w życie MSSF 15 Przychody z umów z klientami. Zgodnie z nowym Standardem Grupa będzie stosować pięciostopniowy model aby określić moment ujęcia przychodów oraz ich wysokość. Przeprowadzona analiza dla potrzeb zastosowania MSSF 15 wskazuje na istotne różnice pomiędzy wymogami tego Standardu a bieżącą praktyką rachunkową w zakresie ujmowania przychodów ze sprzedaży. Przewidywane przez Grupę istotne zmiany to:

- ujęcie przychodów z tytułu opłat przyłączeniowych do sieci dystrybucyjnej dla zadań zakończonych do 31 grudnia 2009 r. - dotychczas ujmowane były jako rozliczenia międzyokresowe przychodów i rozliczane w czasie odpowiednio przez okres amortyzacji przyłączy wynoszący 35 lat; przychody z opłat przyłączeniowych rozliczanych dotychczas w czasie zostaną ujęte jako korekta salda początkowego zysków zatrzymanych w wysokości około 417 000 tys. zł i jednocześnie od roku 2018 w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów Grupa nie wykaże około 16 000 tys. zł przychodu jako rocznego odpisu;
- ujęcie przychodów z tytułu otrzymanych środków pieniężnych lub aktywów - podobnie jak w przypadku opłat przyłączeniowych, aktywa otrzymane do 31 grudnia 2009 r. zostaną ujęte jako korekta salda początkowego zysków zatrzymanych w wysokości około 71 000 tys. zł i od roku 2018 w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów Grupa nie wykaże około 5 500 tys. zł przychodu jako rocznego odpisu;
- pełnienie przez Grupę roli pośrednika/agenta:
 - w umowach kompleksowych na sprzedaż paliwa gazowego w zakresie usług dystrybucji (na skutek netowania zmniejszenie przychodów ze sprzedaży oraz odpowiadających im kosztów o około 29 000 tys. zł);
 - w umowach sprzedaży energii elektrycznej w zakresie usług dodatkowych (na skutek netowania zmniejszenie przychodów ze sprzedaży oraz odpowiadających im kosztów o około 1 500 tys. zł);

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- w umowach o świadczenie usługi dystrybucyjnej energii elektrycznej w zakresie opłaty przejściowej, opłaty jakościowej i opłaty OZE (na skutek netowania zmniejszenie przychodów ze sprzedaży oraz odpowiadających im kosztów o około 630 000 tys. zł);
- w umowach na świadczenie usługi transportu węgla (na skutek netowania zmniejszenie przychodów ze sprzedaży oraz odpowiadających im kosztów o około 8 500 tys. zł);

co nie spowoduje zmiany raportowanego przez Grupę skonsolidowanego wyniku finansowego.

Grupa zastosuje MSSF 15 retrospektywnie z ujęciem łącznego efektu pierwszego zastosowania niniejszego Standardu jako korekta salda początkowego zysków zatrzymanych w rocznym okresie sprawozdawczym, w którym przypada dzień pierwszego zastosowania.

Z dniem 1 stycznia 2019 r. wchodzi w życie MSSF 16 Leasing. W odniesieniu do leasingobiorców nowy Standard eliminuje występujące obecnie rozróżnienie pomiędzy leasingiem finansowym oraz operacyjnym. Ujęcie leasingu operacyjnego w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej spowoduje rozpoznanie nowego składnika aktywów – prawa do użytkowania przedmiotu leasingu – oraz nowego zobowiązania – zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu. Prawa do użytkowania aktywów w leasingu podlegać będą umorzeniu, natomiast od zobowiązania naliczane będą odsetki. Spowoduje to powstanie większych kosztów w początkowej fazie leasingu, nawet w przypadku, gdy jego strony uzgodniły stałe opłaty roczne. Ujęcie umów leasingu u leasingodawcy w większości przypadków pozostanie niezmienione w związku z utrzymanym podziałem na umowy leasingu operacyjnego oraz finansowego. Obecnie Grupa prowadzi analizy Standardu zmierzające do ustalenia wartości korekt. Grupa oczekuje, iż w momencie początkowego ujęcia Standard będzie miał znaczący wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Nowy standard wpłynie na zwiększenie sumy bilansowej, zmieni klasyfikację kosztów w rachunku wyników oraz prezentację przepływów pieniężnych. W rachunku wyników wydatki z tytułu najmu i dzierżawy, uznanych wg nowego przepisu jako leasing, zostaną zastąpione kosztami amortyzacji i kosztem odsetek (podobnie do obecnego ujęcia leasingu finansowego zgodnie z MSR 17). W rezultacie na wczesnym etapie trwania umowy pojawi się koszt z tytułu leasingu, który spowoduje zmniejszenie dochodów i wartości kapitału własnego natomiast po początkowym ujęciu leasingu, który dziś ujmowany jest jako leasing operacyjny. Nowe wymagania eliminują pojęcie leasingu operacyjnego, a co za tym idzie pozabilansowe ujęcie użytkowanych na tej podstawie aktywów. Wszystkie użytkowane aktywa i odpowiadające im zobowiązania do zapłaty czynszów zostaną ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Wpłynie to na zmianę podstawy kalkulacji powszechnie używanych wskaźników finansowych, takich jak wskaźniki zadłużenia, czy EBITDA. Zwiększy to porównywalność danych pomiędzy spółkami, ale będzie miało również wpływ na kowenanty w umowach kredytowych, ratingi kredytów, koszty finansowe oraz postrzeganie spółki przez interesariuszy.

W odniesieniu do pozostałych nowych Standardów, zmian do Standardów i Interpretacji, Grupa nie dokonała jeszcze analizy ich wpływu na jej sytuację finansową i wyniki działalności.